

Brussell, 6 ta' Diċembru 2022
(OR. en)

15664/22

**Fajl Interistituzzjonali:
2021/0420(COD)**

**TRANS 772
CODEC 1934**

EŻITU TAL-PROĊEDIMENTI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Delegazzjonijiet
Nru. dok. preċ.: Nru dok. Cion:	15058/22 + Addenda ST 15109/21 + ADD 1 - 55
Suġġett:	Proposta għal REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL dwar linji gwida tal-Unjoni għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport, li jemenda r-Regolament (UE) 2021/1153 u r-Regolament (UE) Nru 913/2010 u li jħassar ir-Regolament (UE) 1315/2013 - Approċċ ġenerali

Id-delegazzjonijiet isibu fl-Anness it-test li fuqu l-Kunsill (Trasport, Telekomunikazzjoni u Energija) lahaq approċċ ġenerali dwar il-proposta msemmija hawn fuq fil-laqgħa tiegħu tal-5 ta' Diċembru 2022.

L-approċċ ġenerali jinkludi wkoll l-annessi kif jinsabu fl-addenda għad-dokument ST 15058/22 li jibqgħu l-istess.

2021/0420 (COD)

Proposta għal

REGOLAMENT TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL

dwar linji gwida tal-Unjoni għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport, li jemenda r-Regolament (UE) 2021/1153 u r-Regolament (UE) Nru 913/2010 u li jhassar ir-Regolament (UE) 1315/2013

(Test b'rilevanza għaž-ŻEE)

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u, b'mod partikolari, l-Artikolu 172 tiegħu,

Wara li kkunsidra l-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li l-abbozz tal-att leġiżlattiv intbagħat lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew¹,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni²,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġiżlattiva ordinarja,

Billi:

¹ ĠU C [...].

² ĠU C [...].

- (1) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew"³ ta' Diċembru 2019 tistabbilixxi objettiv tan-newtralità klimatika li għandu jintlaħaq mill-Unjoni sal-2050, kif ukoll objettiv ċar li l-emissjonijiet netti tal-gassijiet serra jitnaqqsu b'mill-inqas 55 % sal-2030, meta mqabbla mal-livelli tal-1990. Dawk l-objettivi huma stabbiliti bħala mira fir-Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴.
- (2) L-emissjonijiet tat-trasport jirrappreżentaw madwar 25 % tal-emissjonijiet totali tal-gassijiet serra tal-Unjoni, u dawn l-emissjonijiet żdiedu matul dawn l-aħħar snin. Għalhekk, il-Patt Ekoloġiku Ewropew jitlob tnaqqis ta' 90 % fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra mit-trasport, sabiex l-Unjoni ssir ekonomija newtrali għall-klima sal-2050, filwaqt li taħdem lejn l-ambizzjoni ta' tniġġis żero⁵.
- (3) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istrateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelliġenti⁶ tistabbilixxi l-objettivi intermedji biex turi t-triq tas-sistema Ewropea tat-trasport lejn il-kisba tal-objettivi ta' mobbiltà sostenibbli, intelliġenti u reżiljenti. Hija tipprevedi li t-traffiku tal-merkanzija bil-ferrovija jenħtieġ li jżid is-sehem mis-suq tiegħu b'50 % sal-2030 u jirdoppjah sal-2050; it-trasport bil-passaġġi fuq l-ilma interni u t-trasport marittimu fuq distanzi qosra jenħtieġ li jżid is-sehem mis-suq tiegħu b'25 % sal-2030 u b'50 % sal-2050; it-traffiku fuq ferroviji ta' veloċità għolja jenħtieġ li jirdoppja sal-2030 u jizdied bi tliet darbiet sal-2050; mill-inqas 30 miljun karozza b'emissjonijiet żero u 80 000 trakk b'emissjonijiet żero jenħtieġ li jkunu operattivi fit-toroq tal-Unjoni sal-2030, u kwazi l-karozzi, il-vannijiet u l-karozzi tal-linja kollha u l-vetturi heavy-duty godda jenħtieġ li jkunu b'emissjonijiet żero sal-2050; l-ivvjaġġar kollettiv skedat taħt il-500 km jenħtieġ li jkun newtrali f'termini ta' emissjonijiet tal-karbonju sal-2030 fl-Unjoni; sal-2030, jenħtieġ li jkun hemm mill-inqas 100 belt newtrali għall-klima fl-Ewropa.

³ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni - "Il-Patt Ekoloġiku Ewropew", COM(2019)640 final.

⁴ Regolament (UE) 2021/1119 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Ġunju 2021 li jistabbilixxi l-qafas biex tinkiseb in-newtralità klimatika u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 401/2009 u (UE) 2018/1999 (ĠU L 243, 9.7.2021, p. 1).

⁵ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni "Perkors għal Pjaneta b'Saħħitha għal Kulhadd Pjan ta' Azzjoni tal-UE: 'Lejn Tniġġis Żero għall-Arja, għall-Ilma u għall-Hamrija'" tat-12 ta' Mejju 2021, COM(2021)400 final.

⁶ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni "Strateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelliġenti – inqieghdu t-trasport Ewropew fit-triq it-tajba għall-futur" (COM/2020/789 final).

- (4) Ir-realizzazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport tohloq il-kundizzjonijiet abilitanti f'termini ta' bażi tal-infrastruttura li jippermettu li l-modi kollha tat-trasport isiru aktar sostenibbli, affordabbli u inkluzivi, li l-alternattivi sostenibbli jsiru disponibbli b'mod wiesa' f'sistema tat-trasport multimodali u li jiġu stabbiliti l-inċentivi t-tajba biex tiġi xprunata t-tranzizzjoni, notevolment billi tiġi żgurata tranzizzjoni ġusta, f'konformità mal-oġettivi ppreżentati fir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill (UE) [...] tas-16 ta' Ġunju 2022 dwar l-iżgurar ta' tranzizzjoni ġusta lejn in-newtralità klimatika⁷.
- (5) L-ippjanar, l-iżvilupp u l-operat tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jippermettu forom ta' trasport sostenibbli, jipprevedu soluzzjonijiet ta' trasport multimodali u interoperabbli mtejbja u integrazzjoni intermodali mtejbja tal-katina loġistika kollha, u b'hekk jikkontribwixxu għall-funzjonament bla xkiel tas-suq intern billi joħolqu l-arterji li huma mehtiega għall-flussi bla xkiel tat-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija madwar l-Unjoni. Barra minn hekk, jenhtieg li n-network jimmira li jsaħħaħ il-koeżjoni ekonomika, soċjali u territorjali billi jiżgura l-aċċessibbiltà u l-konnettività għar-reġjuni kollha tal-Unjoni, inkluża konnettività aħjar tar-reġjuni ultraperiferiċi u ta' reġjuni remoti, rurali, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn, kif ukoll ta' żoni skarsament popolati. L-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jippermetti wkoll il-mobbiltà bla xkiel, sikura u sostenibbli tal-merkanzija u tal-persuni fid-diversità kollha tagħhom, u jenhtieg li jikkontribwixxi għal aktar tkabbir ekonomiku u kompetittività f'perspettiva globali, billi jistabbilixxi interkonnessjonijiet u interoperabbiltà bejn in-networks nazzjonali tat-trasport b'mod sostenibbli u effiċjenti fir-riżorsi.
- (6) Iż-zieda fit-traffiku rriżultat f'kongestjoni akbar fit-trasport internazzjonali. Sabiex tiġi żgurata l-mobbiltà internazzjonali tal-passiġġieri u tal-merkanzija, il-kapaċità tan-network trans-Ewropew tat-trasport u l-użu ta' dik il-kapaċità jenhtieg li jiġu ottimizzati u, fejn ikun mehtieg, estizi billi jitneħħew il-kongestjonijiet fl-infrastruttura u jinholqu l-konnessjonijiet neqsin fl-infrastruttura fl-Istati Membri u bejniethom u, kif xieraq, il-pajjiżi ġirien, filwaqt li jitqiesu n-negozjati li għaddejjin mal-pajjiżi kandidati u kandidati potenzjali.

⁷ [ST 9107/22], (ĠU C 243, 27.06.2022, p. 35).

- (7) Fil-biċċa l-kbira tiegħu, in-network trans-Ewropew tat-trasport jikkonsisti fl-infrastruttura eżistenti. Sabiex jintlaħqu bis-shiħ l-oġettivi tal-politika l-ġdida tan-network trans-Ewropew tat-trasport, jenhtieg li jiġu stabbiliti rekwiżiti uniformi rigward l-infrastruttura.
- (8) Proġetti ta' interess komuni jenhtieg li jikkontribwixxu għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport permezz tal-holqien ta' infrastruttura ġdida tat-trasport, permezz tal-manutenzjoni u t-titjib ta' infrastruttura eżistenti u permezz ta' miżuri li jippromwovu l-użu effiċjenti mil-lat ta' rizorsi tagħha. Il-proġetti ta' interess komuni jenhtieg li juru valur miżjud Ewropew. Proġetti bħal dawn jenhtieg li jkunu wkoll ekonomikament vijabbli. Proġetti f'żoni skarsament popolati, li għalihom jista' jkun diffiċli li tintwera l-vijabbiltà ekonomika peress li l-benefiċċji tal-koeżjoni soċjali u territorjali jistgħu jkunu ta' valur oġhla, jenhtieg li tal-inqas ikollhom kontribut pożittiv għall-iżvilupp tan-network abbażi ta' analiżi soċjoekonomika tal-kost-benefiċċji, filwaqt li jitqiesu l-karatteristiċi u r-restrizzjonijiet speċifiċi taż-żona kkonċernata.
- (9) Fl-implimentazzjoni ta' proġetti ta' interess komuni, jenhtieg li tingħata kunsiderazzjoni xierqa liċ-ċirkostanzi partikolari tal-proġett individwali kkonċernat. Fejn ikun possibbli, jenhtieg li jiġu sfruttati sinerġiji ma' politiki oħrajn, pereżempju, ma' aspetti tat-turiżmu billi tiġi inkluża, fi hdan strutturi tal-inġinerija ċivili bħal pontijiet jew mini, infrastruttura tar-roti għal mogħdijiet taċ-ċiklizmu, inklużi r-rotot EuroVelo, jew ma' aspetti tas-sigurtà billi jiġu inklużi teknoloġiji godda bħal sensuri fil-pontijiet.
- (10) Sabiex tinkiseb infrastruttura tat-trasport ta' kwalità għolja u effiċjenti fil-modi kollha, l-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jqis is-sigurtà u s-sikurezza tal-movimenti tal-passiġġieri u tal-merkanzija, il-kontribut għat-tibdil fil-klima u l-impatt tat-tibdil fil-klima u ta' perikli naturali u diżastri kkawżati mill-bniedem potenzjali fuq l-infrastruttura u l-aċċessibbiltà għall-utenti kollha tat-trasport, speċjalment freġġuni li huma partikolarment affettwati mill-impatti negattivi tat-tibdil fil-klima.
- (11) imħassar.

- (12) Matul l-ippjanar tal-infrastruttura, jenhtieg li l-Istati Membri u promoturi ohrajn tal-proġetti jqisu kif xieraq il-valutazzjonijiet tar-riskji u l-mizuri ta' adattament li jfittxu li jtejbu r-reżiljenza, pereżempju, għat-tibdil fil-klima, għall-perikli naturali u għad-diżastri kkawżati mill-bniedem. Billi jiġu pprovduti aktar incenitivi għall-iżvilupp ta' forom sostenibbli ta' trasport u bl-implimentazzjoni ta' standards ta' livell għoli għall-infrastruttura tat-trasport ekoloġiku, ir-realizzazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport ser tappoġġa l-prinċipju "la tagħmilx ħsara sinifikanti" skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament dwar it-Tassonomija⁸.
- (13) Minhabba l-evoluzzjoni tal-htigijiet tal-infrastruttura tal-Unjoni u l-għanijiet tad-dekarbonizzazzjoni, il-Konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew ta' Lulju 2020, li skonthom in-nefqa tal-Unjoni jenhtieg li tkun konsistenti mal-oġettivi tal-Ftehim ta' Pariġi u mal-prinċipju "la tagħmilx ħsara sinifikanti", jenhtieg li l-proġetti ta' interess komuni jiġu vvalutati sabiex jiġi żgurat li l-politika tat-TEN-T tkun koerenti mal-oġettivi tal-politika tat-trasport, tal-ambjent u tal-klima tal-Unjoni. Jenhtieg li l-Istati Membri u promoturi ohra ta' proġetti jwettqu valutazzjonijiet ambjentali ta' pjanijiet u proġetti li jenhtieg li jinkludu, għal proġetti li għalihom il-proċess ta' akkwist għal valutazzjoni tal-impatt ambjentali ma jkunx inbeda fid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, il-valutazzjoni "la tagħmilx ħsara sinifikanti" abbażi tal-aħħar gwida u l-aħjar Prattika disponibbli.

⁸ Regolament (UE) 2020/852 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Ġunju 2020 dwar l-istabbiliment ta' qafas biex jiġi ffaċilitat l-investiment sostenibbli, u li jemenda r-Regolament (UE) 2019/2088 (Test b'rilevanza għaž-ŻEE) (ĠU L 198, 22.6.2020, p. 13).

- (14) Il-proġetti infrastrutturali skont ir-Regolament TEN-T jenhtieg li jkunu reżiljenti għall-impatti negattivi potenzjali tat-tibdil fil-klima permezz ta' valutazzjoni tal-vulnerabbiltà u tar-riskju b'rabta mal-klima, inkluż permezz ta' miżuri ta' adattament rilevanti. Il-proġetti li għalihom trid titwettaq valutazzjoni tal-impatt ambjentali jenhtieg li jkunu soġġetti għal verifika tar-reżistenza klimatika u li jintegraw il-kostijiet tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u l-effetti pożittivi tal-miżuri ta' mitigazzjoni tal-klima fl-analizi kost-benefiċċji. Il-verifika tar-reżistenza klimatika jenhtieg li titwettaq abbażi tal-aħħar gwida u l-aħjar Prattika disponibbli. Din tikkontribwixxi għall-integrazzjoni tar-riskji relatati mat-tibdil fil-klima, kif ukoll il-valutazzjonijiet tal-vulnerabbiltà u l-adattament għat-tibdil fil-klima fid-deċiżjonijiet dwar l-investiment u l-ippjanar taht il-baġit tal-Unjoni. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet stabbiliti f'atti oħra tal-UE, b'mod partikolari atti ta' implimentazzjoni li jikkonċernaw il-kondizzjonijiet tal-allokazzjoni tal-appoġġ finanzjarju tal-Unjoni għal proġetti ta' interess komuni skont ir-Regolament (UE) 2021/1153, ir-rekwiżit li titwettaq verifika tal-azzjonijiet favur ir-reżistenza għall-klima jenhtieg li japplika biss għal proġetti li għalihom il-proċess tal-akkwist tal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali jkun għadu ma nbediex fid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.
- (15) Jenhtieg li l-Istati Membri u promoturi oħrajn tal-proġetti jwettqu valutazzjonijiet ambjentali tal-pjanijiet u tal-proġetti skont il-leġislazzjoni rilevanti sabiex jevitaw jew, fejn l-evitar ma jkunx possibbli, itaffu jew jikkompensaw għall-impatti negattivi fuq l-ambjent, bħall-frammentazzjoni tal-pajsaġġ, l-issigillar tal-ħamrija u t-tniġġis tal-arja u tal-ilma, kif ukoll l-istorbju, kif ukoll jipproteġu l-bijodiversità b'mod effettiv.
- (16) L-interessi tal-awtoritajiet reġjonali u lokali, kif ukoll dawg tal-pubbliku kkonċernat minn proġett ta' interess komuni, jenhtieg li jitqiesu kif xieraq fil-fażi tal-ippjanar u tal-kostruzzjoni tal-proġetti.
- (17) Id-definizzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li tkun ibbażata fuq metodoloġija komuni u trasparenti u jenhtieg li tirrappreżenta l-ogħla livell ta' ppjanar tal-infrastruttura fl-Unjoni. Jenhtieg li dan ikun multimodali, jiġifieri jenhtieg li jinkludi l-modi kollha ta' trasport u l-konnessjonijiet tagħhom, kif ukoll is-sistemi rilevanti tal-ġestjoni tal-informazzjoni dwar it-traffiku u l-ivvjagġar.

- (18) In-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jigi żviluppat gradwalment fi tliet passi bl-ghan generali li jigi realizzat network multimodali u interoperabbli fl-Ewropa kollha ta' standards ta' kwalità għolja, filwaqt li jigu rrispettati l-oġettivi generali tal-Unjoni b'rabta mal-ambjent u n-newtralità klimatika: it-tlestija ta' network ewlieni sal-2030, ta' network ewlieni estiż sal-2040 u tan-network komprensiv sal-2050, dment li ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan ir-Regolament.
- (19) Minbarra l-iskadenzi tal-2030 u l-2050 li diġà ġew introdotti skont ir-Regolament (UE) 1315/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁹, jenhtieg li tiżdied skadenza intermedjarja tal-2040 għall-konformità tan-network ma' dan ir-Regolament għan-network ewlieni estiż li huwa parti mill-Kurituri Ewropej tat-Trasport. L-istess skadenza intermedjarja jenhtieg li tapplika wkoll għal standards godda fuq in-network ewlieni li ġew introdotti flimkien mar-rekwiżiti fir-Regolament (UE) 1315/2013 sabiex jippermettu l-investimenti meħtieġa fil-hin. L-implimentazzjoni tar-rekwiżiti, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-istandards li għadhom kif ġew introdotti għall-infrastruttura ferrovjarja, jaf tkun teħtieġ investimenti finanzjarji sostanzjali.
- (20) Jenhtieg li n-network trans-Ewropew tat-trasport ikun network tat-trasport madwar l-Ewropa kollha li jiżgura l-aċċessibbiltà u l-konnettività tar-reġjuni kollha fl-Unjoni, inklużi r-reġjuni ultraperiferiċi u reġjuni remoti, rurali, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn, kif ukoll żoni skarsament popolati, u li jsaħħaħ il-koeżjoni soċjali, ekonomika u territorjali bejniethom. Ir-rekwiżiti għall-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jigu stabbiliti sabiex jippromwovu l-iżvilupp ta' network ta' kwalità għolja fl-Unjoni kollha.

⁹ Regolament (UE) Nru 1315/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Diċembru 2013 dwar linji gwida tal-Unjoni għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport u li jħassar id-Deciżjoni Nru 661/2010/UE (ĠU L 348, 20.12.2013, p. 1).

- (21) Jenhtieg li n-network trans-Ewropew tat-trasport ikun mghammar bizzejjed b'infrastruttura ta' fjuwils alternattivi sabiex jiġi żgurat li dan jappoġġa b'mod effettiv it-tranzizzjoni għal mobbiltà b'emissjonijiet zero, f'konformità mal-iskadenzi stabbiliti fir-Regolament (UE) [...] tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi]¹⁰.
- (22) Minbarra n-network ewlieni, jenhtieg li jiġi definit network ewlieni estiż abbażi ta' sezzjonijiet ta' prijorità tan-network komprensiv li huma parti mill-Kurituri Ewropej tat-Trasport.
- (23) In-network ewlieni ġie identifikat abbażi ta' metodoloġija oġġettiva tal-ippjanar. Dik il-metodoloġija identifikat l-aktar nodi urbani, portijiet u ajruporti importanti, kif ukoll il-punti ta' qsim tal-fruntieri. Kull fejn ikun possibbli, daww in-nodi għandhom jiġu konnessi bil-ferroviji u/jew bit-toroq tan-network trans-Ewropew tat-trasport sakemm ikunu ekonomikament vijabbli u fattibbli. Il-metodoloġija żgurat l-interkonnessjoni tal-Istati Membri kollha u l-integrazzjoni tal-gżejjer prinċipali fin-network ewlieni.
- (24) In-network ewlieni bi skadenza tal-2030 u n-network ewlieni estiż bi skadenza tal-2040 dment li ma jkunx speċifikat f'dan ir-Regolament jenhtieg li jikkostitwixxu l-pedament tan-network tat-trasport multimodali sostenibbli, li jirrappreżenta l-aktar nodi u konnessjonijiet importanti mil-lat strateġiku tan-network trans-Ewropew tat-trasport, skont il-htigijiet tat-traffiku. Jenhtieg li dawn jistimolaw l-iżvilupp tan-network komprensiv kollu u jippermettu li l-azzjoni tal-Unjoni tikkonċentra fuq daww il-komponenti tan-network trans-Ewropew tat-trasport bl-ogħla valur miżjud Ewropew, b'mod partikolari s-sezzjonijiet transfruntiera, il-konnessjonijiet neqsin, il-punti ta' konnessjoni multimodali u l-kongestjonijiet ewlenin.
- (25) Ċerti standards eżistenti tan-network ewlieni jenhtieg li jiġu estiżi għan-network ewlieni estiż u għan-network komprensiv sabiex jinkisbu l-benefiċċji sħaħ tan-network, tiżdied l-interoperabbiltà bejn it-tipi ta' networks u tkun tista' ssir aktar attività b'forom ta' trasport aktar sostenibbli, inkluż permezz ta' digitalizzazzjoni oghla u soluzzjonijiet teknoloġiċi oħrajn.

¹⁰ Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' [...] dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi, u li jhassar id-Direttiva 2014/94/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L [...]).

- (26) L-eżenzjonijiet mir-rekwiżiti tal-infrastruttura applikabbli għan-network ewlieni, għan-network ewlieni estiż u għan-network komprensiv jenhtieg li jkunu possibbli biss f'kazijiet debitament ġustifikati u soġġetti għal ċerti kundizzjonijiet. Jenhtieg li dawn ikunu jinkludu kazijiet fejn l-investment ma jkunx jista' jiġi ġġustifikat, jew fejn ikun hemm restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew fiżiċi sinifikanti, pereżempju f'reġjuni ultraperiferiċi u f'reġjuni remoti, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn jew f'żoni densament popolati.
- (26a) Network izolat għall-finijiet ta' dan ir-Regolament jenhtieg li jfisser network ferrovjarju ta' Stat Membru, jew parti minnu, b'gauge tal-binarji differenti minn dik tal-gauge tal-binarji standard nominali Ewropea. L-impożizzjoni ta' ċerti standards u rekwiżiti ta' dan ir-Regolament fuq tali networks, jew partijiet minnhom, ma tkunx ġustifikata f'termini ta' kost-benefiċċji ekonomiċi minhabba l-ispeċifikitajiet ta' tali networks li jirriżultaw mid-distakkament tagħhom minn networks oħra ta' gauge tal-binarji differenti. Għalhekk, jenhtieg li ċerti standards u rekwiżiti ferrovjarji ma japplikawx għal daww in-networks.
- (27) In-network tal-infrastruttura fuq l-art, stabbilit permezz tan-network ewlieni, in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv, jenhtieg li jintegra mad-dimensjoni marittima tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Għal dan l-għan, jenhtieg li jinholq Spazju Marittimu Ewropew verament sostenibbli, intelligenti, bla xkiel u reżiljenti, li għandu jiġi implimentat f'kooperazzjoni mill-qrib mal-istrategiji makroreġjonali u tal-baċiri tal-baħar Ewropej, li għandu jhaddan daww li kienu l-"Awtostradi tal-Baħar". Jenhtieg li dan jinkludi l-komponenti kollha tal-infrastruttura marittima tan-network trans-Ewropew tat-trasport.
- (28) thassar.

- (29) Il-Kurituri Ferrovjarji tal-Merkanzija stabbiliti abbażi tar-Regolament (UE) Nru 913/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill¹¹ u l-Kurituri tan-Network Ewlieni definiti fir-Regolament (UE) Nru 1315/2013 huma strumenti ta' politika komplementari, li jsegwu objettivi relatati mill-qrib, b'mod partikolari biex jagħtu spinta lis-servizzi tat-trasport sostenibbli, effiċjenti u sikuri. Għalkemm il-kooperazzjoni halliet il-frott f'hafna aspetti, f'xi każijiet ġew identifikati d-duplikazzjoni tal-attivitajiet u l-htigijiet għal skambju aħjar ta' informazzjoni. Barra minn hekk, il-Kurituri Ferrovjarji tal-Merkanzija u l-Kurituri tan-Network Ewlieni ma humiex kompletament allinjati ġeografikament, u dan jillimita l-possibbiltà għal koordinazzjoni, pereżempju fuq kwistjonijiet bħall-varar tar-rekwiżiti tal-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport jew it-titjib tal-kwalità tas-servizzi ferrovjarji. Għalhekk, hemm potenzjal importanti mhux sfruttat għal razzjonalizzazzjoni, effettività akbar u aktar sinerġiji.

¹¹ Regolament (UE) Nru 913/2010 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-22 ta' Settembru 2010 dwar network ferrovjarju Ewropew għat-trasport ta' merkanzija kompetittiv (ĠU L 276, 20.10.2010, p. 22).

- (30) Kif iddikjarat fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelliġenti, hija meħtieġa integrazzjoni tal-Kurituri tan-Network Ewlieni u tal-Kurituri Ferrovjarji tal-Merkanzija fil-"Kurituri Ewropej tat-Trasport" sabiex jiżiedu s-sinergiji bejn l-ippjanar tal-infrastruttura u l-operat tat-trasport. F'konformità ma' dak l-oġettiv, il-Kummissjoni hija mhegġa tadotta proposta, fejn xieraq, biex tirrevedi r-regoli dwar l-allokazzjoni tal-kapaċità tat-trasport ferrovjarju tal-merkanzija attwalment inkorporati fir-Regolament Nru 913/2010 b'mod f'waqtu biex jiġi żgurat il-funzjonament bla xkiel tat-trasport tal-merkanzija fil-Kurituri. Jenhtieg li l-Kurituri Ewropej tat-Trasport isiru l-istrument għall-iżvilupp ta' flussi sostenibbli u multimodali tat-trasport tal-merkanzija u tal-passiġġieri fl-Ewropa u għall-iżvilupp ta' infrastruttura interoperabbli ta' kwalità għolja u prestazzjoni operazzjonali. Bħala tali, jenhtieg li dawn ikunu wkoll l-ghodda biex titwettag il-viżjoni tal-ħolqien ta' network ferrovjarju kompetittiv hafna madwar l-Unjoni.
- (30a) Jenhtieg li japplikaw rekwiżiti operazzjonali godda għall-kurituri ferrovjarji tal-merkanzija biex tiġi żgurata kwalità għolja tas-servizzi. B'mod partikolari, jenhtieg li l-Istati Membri jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw li l-hin ta' waqfien tal-ferroviji tal-merkanzija li jaqsmu fruntiera bejn żewġ Stati Membri ma jaqbizx medja ta' 25 minuta u li l-biċċa l-kbira tal-ferroviji li jaqsmu mill-inqas fruntiera waħda ta' kuritur tal-merkanzija jaslu fid-destinazzjoni tagħhom jew fil-fruntiera esterna tal-Unjoni fil-hin skedat tagħhom jew b'dewmien ta' inqas minn 30 minuta. Jenhtieg li l-limitu ta' żmien għall-hin ta' waqfien ma japplikax fejn issehh bidla fil-gauge tal-binarji. Jenhtieg li ma japplikax lanqas fil-fruntieri bejn żewġ Stati Membri fejn il-kontrolli fl-applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2016/399, li jimponi b'mod partikolari li jitwettqu verifiki fuq il-passiġġieri tal-ferroviji u fuq il-persunal ferrovjarju fuq ferroviji tal-passiġġieri u tal-merkanzija li jaqsmu l-fruntieri esterni, ikunu għadhom ma tnehhewx u fejn il-verifiki li jsiru fuq il-ferroviji fl-applikazzjoni ta' dak ir-Regolament ma jippermettux li jkun hemm konformità ma' dan il-limitu ta' żmien. Dawk il-bidliet fil-gauge tal-binarji u l-verifiki fuq il-ferroviji jistgħu jwasslu għal kongestjoni u hin itwal ta' stennija fil-fruntiera. Jenhtieg ukoll li ma jitqiesx id-dewmien f'pajjiżi terzi li minnhom jgħaddu l-ferroviji tal-merkanzija u li jista' jiġi attribwit lilhom.

- (30b) Skont ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 fil-verżjoni inizjali tiegħu, l-Istati Membri li għandhom network ferrovjarju b'gauge tal-binarji differenti minn dak tan-network ferrovjarju ewlieni fl-Unjoni ma kinux obbligati jipparteċipaw fl-istabbiliment ta' kurituri tal-merkanzija jew l-estensjoni tal-kurituri eżistenti skont dak ir-Regolament. Jenhtieg li tali Stati Membri jithallew jiddeċiedu, għal perjodu temporanju massimu ta' 10 snin, li l-manigier(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tagħhom ma jipparteċipawx fil-bord ta' tmexxija tal-kurituri tal-merkanzija fit-territorju tagħhom.
- (30c) Ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 għandu fil-mira prinċipalment l-organizzazzjoni u l-ġestjoni ta' kurituri ferrovjarji internazzjonali għat-trasport kompetittiv tal-merkanzija bil-ferrovija. Minhabba l-insularità tagħha, l-Irlanda mhijiex konnessa ma' Stati Membri oħra bil-ferrovija. Barra minn hekk, skont dak ir-Regolament, fil-verżjoni inizjali tiegħu, l-Istati Membri li għandhom network ferrovjarju b'gauge tal-binarji differenti minn dak tan-network ferrovjarju ewlieni fl-Unjoni ma kinux obbligati jipparteċipaw fl-istabbiliment ta' kurituri tal-merkanzija jew l-estensjoni tal-kurituri eżistenti skont dak ir-Regolament. L-Irlanda għamlet użu minn din il-possibbiltà. Għaldaqstant, l-ebda kuritur ferrovjarju tal-merkanzija ma gie stabbilit fit-territorju tal-Irlanda skont ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 fil-verżjoni inizjali tiegħu. F'dawk iċ-ċirkostanzi, minhabba l-valur miżjud limitat ta' parteċipazzjoni mill-awtoritajiet Irlandiżi u l-amministratur(i) tal-infrastruttura tagħha fil-governanza tal-kurituri tal-merkanzija skont ir-Regolament (UE) Nru 913/2010, jenhtieg li l-Irlanda tithalla tiddeċiedi li r-rappreżentanti tal-awtoritajiet tagħha u l-manigier(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tagħha ma jipparteċipawx fil-bord eżekuttiv u/jew fil-bord amministrattiv tal-kurituri tal-merkanzija fit-territorju tagħha.
- (31) Jenhtieg li l-Kurituri Ewropej tat-Trasport ikopru l-aktar flussi importanti tat-trasport fuq distanzi twal u jkunu jikkonsistu f'assi multimodali ewlieni tat-trasport Ewropew, abbażi ta' partijiet min-network trans-Ewropew tat-trasport, jaqsmu l-fruntieri, ikunu multimodali u miftuħa għall-inklużjoni tal-modi kollha ta' trasport koperti f'dan ir-Regolament.

- (32) Sabiex jiġi stabbilit in-network trans-Ewropew tat-trasport b'mod ikkoordinat u f'waqtu, u b'hekk ikun possibbli li jiġu massimizzati l-effetti tan-network, jenhtieg li l-Istati Membri kkonċernati jiżguraw li jittiehdu miżuri xierqa biex jiġu ffinalizzati l-proġetti ta' interess komuni tan-network ewlieni, tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv sal-iskadenzi mogħtija, jiġifieri l-2030, l-2040 u l-2050, rispettivament, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan ir-Regolament. Għal dan l-ghan, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li jkun hemm koerenza tal-pjanijiet nazzjonali tat-trasport u tal-investment mal-prijoritajiet stabbiliti f'dan ir-Regolament. Jenhtieg li l-Istati Membri jqisu wkoll, fost l-oħrajn, il-prijoritajiet stipulati fil-pjanijiet ta' hidma tal-Koordinaturi Ewropej. Madankollu, il-kamp ta' applikazzjoni, il-metodologija jew l-iskeda ta' żmien tal-pjanijiet u l-programmi nazzjonali jibqgħu biss fil-kompetenza tal-Istati Membri.
- (33) Huwa meħtieġ li jiġu identifikati proġetti ta' interess komuni li jikkontribwixxu għall-kisba tan-network trans-Ewropew tat-trasport u li jikkontribwixxu għall-kisba tal-oġettivi u jikkorrespondu għall-prijoritajiet stabbiliti f'dan ir-Regolament. Jenhtieg li l-implimentazzjoni tagħhom tkun tiddependi fuq il-grad ta' maturità tagħhom, fuq il-konformità tagħhom mal-proċeduri legali nazzjonali u tal-Unjoni u fuq id-disponibbiltà tar-riżorsi finanzjarji, mingħajr ma jiġi ppreġudikat l-impenn finanzjarju ta' Stat Membru jew tal-Unjoni.
- (34) Il-proġetti ta' interess komuni għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport f'konformità mar-rekwiżiti stabbiliti f'dan ir-Regolament għandhom valur miżjud Ewropew, minhabba li jikkontribwixxu għal network Ewropew ta' kwalità għolja, interoperabbli u multimodali, li jżid is-sostenibbiltà, il-koeżjoni, l-effiċjenza jew il-benefiċċji għall-utenti. Il-valur miżjud Ewropew ikun oġġet jekk iwassal, minbarra għall-valur potenzjali għall-Istat Membru rispettiv biss, għal titjib sinifikanti fil-konnessjonijiet tat-trasport jew fil-flussi tat-trasport bejn l-Istati Membri jew bejn Stat Membru u pajjiż terz. Tali proġetti transfruntiera jenhtieg li jkunu s-sugġett ta' intervent ta' prijorità mill-Unjoni sabiex jiġi żgurat li dawn jiġu implimentati.
- (35) Jenhtieg li l-Istati Membri u promoturi oħrajn tal-proġetti jiżguraw li l-valutazzjonijiet tal-proġetti ta' interess komuni jitwettqu b'mod effiċjenti, sabiex b'hekk jiġi evitat dewmien bla bżonn.
- (36) tħassar.
- (37) tħassar.

(38) Il-kooperazzjoni ma' pajjizi terzi, inklużi pajjizi ġirien, hija meħtieġa sabiex jiġu żgurati l-konnessjoni u l-interoperabbiltà bejn in-networks tal-infrastruttura tal-Unjoni u daww il-pajjizi. Jenħtieġ li l-Unjoni, fejn xieraq, tippromwovi proġetti ta' interess komuni ma' daww il-pajjizi, filwaqt li tiżgura li jiġu rrispettati l-oġettivi u r-rekwiżiti ta' interoperabbiltà tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Jenħtieġ li tali proġetti jkunu allinjati wkoll mal-ghan li tinkiseb in-newtralità klimatika fl-UE sal-2050 u jiżguraw li jkun hemm kondizzjonijiet ekwivalenti fit-trasport, b'mod partikolari billi tiġi evitata r-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju.

(38a) Tmexxa mill-premessa 39a:

Ir-reżiljenza tan-network Ewropew tat-trasport ġiet sfidata u ttestjata mill-impatt devastanti tal-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna. Dik l-aggressjoni ddefinit mill-ġdid ix-xenarju ġeopolitiku, u wriet il-vulnerabbiltà tal-Unjoni għal avvenimenti ta' tfixkil mhux previsti lil hinn mill-fruntieri tal-Unjoni. L-impatti ewlenin tagħha fuq is-swieq globali, bħas-sigurtà alimentari globali, enfasizzaw il-fatt li s-suq intern tal-Unjoni u n-network tat-trasport tagħha ma jistgħux jitmeww wāhedhom fir-rigward tat-tfassil tal-politika tal-Unjoni. Aktar minn qatt qabel, huma meħtieġa konnessjonijiet aħjar mal-pajjizi shab ġirien tal-Unjoni.

(38b) Tmexxa mill-premessa 39b:

Minhabba dak il-kuntest ġeopolitiku ġdid, il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-12 ta' Mejju 2022 dwar "Korsiji ta' Solidarjetà"¹² tidentifika diversi sfidi ewlenin tal-infrastruttura tat-trasport li l-Unjoni u l-pajjizi ġirien tagħha jridu jsolvu sabiex jappoġġaw l-ekonomija u l-irkupru tal-Ukrajna, sabiex il-merkanzija agrikola u merkanzija oħra tkun tista' tilhaq is-swieq tal-Unjoni u daww dinjin, u jiġi żgurat li l-konnettività mal-Unjoni tissaħħaħ hafna kemm għall-esportazzjonijiet kif ukoll għall-importazzjonijiet. Biex toffri konnettività akbar mal-Unjoni, dik il-Komunikazzjoni pproponiet li tivvaluta l-estensjoni tal-Kuritur Ewropej tat-Trasport fl-Ukrajna u fir-Repubblika tal-Moldova".

¹² COM(2022) 217 final.

(38c) Tmexxa mill-premessa 39c:

Minhabba l-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna, u l-pożizzjoni adottata mill-Belarussja f'dak il-kunflitt, il-kooperazzjoni bejn l-Unjoni u r-Russja u l-Belarussja fil-qasam tal-politika tat-TEN-T la hija xierqa u lanqas fl-interess tal-Unjoni. Għalhekk, jenhtieg li n-network tat-TEN-T f'dawk iż-żewġ pajjiżi terzi jitwaqqaf. B'konsegwenza ta' dan, konnessjonijiet transfruntiera mtejbja għar-Russja u għall-Belarussja ma għadhomx ta' prijorità għolja fit-territorju tal-Istati Membri. Bħalissa jeżistu konnessjonijiet bejn il-Finlandja, l-Estonja, il-Latvja, il-Litwanja u l-Polonja ma' dawk iż-żewġ pajjiżi terzi. Sabiex tiġi riflessa l-prijorità anqas fil-bini u fl-aġġornament ta' dawk il-konnessjonijiet, l-aħħar mili tal-konnessjonijiet transfruntiera kollha mar-Russja u mal-Belarussja li bħalissa huma inklużi fin-network ewlieni għandhom jiġu mnaqqsa fil-mapep inklużi f'dan ir-Regolament min-network ewlieni għal dak komprensiv li għalih hija prevista biss skadenza tal-implimentazzjoni aktar tard tal-2050. Madankollu, f'każ ta' tranżizzjoni demokratika fil-Belarussja li tibni u taġġorna l-konnessjonijiet transfruntiera tal-pajjiż mal-UE f'konformità mal-pjan ekonomiku komprensiv għal Belarussja demokratika, dan jingħata prijorità għolja, inkluż permezz tal-inklużjoni mill-ġdid tal-pajjiż lura fir-Regolament.

(38d) Tmexxa mill-premessa 39a:

Il-kuntest ġeopolitiku l-ġdid li jirrizulta mill-gwerra ta' aggressjoni tar-Russja kontra l-Ukrajna wera wkoll kemm il-konnessjonijiet tat-trasport bla xkiel importanti jinsabu fit-territorju tal-Unjoni u ma' pajjiżi terzi ġirien. Gauge tal-binarji ferrovjarji differenti mill-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm ifixkel b'mod sever l-interoperabbiltà tan-networks ferrovjarji madwar l-Unjoni u saħansitra għandu impatt fuq il-kompetittività ta' dawk in-networks ferrovjarji iżolati. Għalhekk, jenhtieg li jinbnew linji ferrovjarji ġodda tan-network ewlieni jew tan-network ewlieni estiż f'gauge tal-binarji nominali standard Ewropea ta' 1 435 mm. Barra minn hekk, l-Istati Membri b'network differenti ta' gauge tal-binarji jenhtieg li jivvalutaw il-migrazzjoni tal-linji eżistenti tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport. Dan l-obbligu ma jenhtieġx li japplika għall-gzejjer u r-regjuni ultraperiferiċi, peress li, minhabba s-sitwazzjoni ġeografika tagħhom, huma kompletament distakkati minn kwalunkwe konnessjoni fuq l-art fit-territorju tal-Unjoni.

- (39) Sabiex tinkiseb it-trasformazzjoni tas-settur tat-trasport f'sistema verament multimodali ta' servizzi ta' mobbiltà sostenibbli u intelligenti, jenhtieg li l-Unjoni tibni network tat-trasport ta' kwalità għolja b'linji ddisinjati għal veloċità ta' mill-inqas 100 km/h. It-trasport ferrovjarju kompetittiv tal-passiġġieri għandu potenzjal għoli għad-dekarbonizzazzjoni tat-trasport. Hemm il-htieġa li jiġi żviluppat network ferrovjarju Ewropew ta' veloċità għolja koerenti u interoperabbli li jgħaqqad il-bliet kapitali u l-bliet il-kbar tiegħu. Jenhtieg li l-ikkomplementar tal-linji ta' veloċità għolja eżistenti b'linji ddisinjati għal veloċità ta' mill-inqas 160 km/h, min-naħa tiegħu, iwassal għal effetti fuq in-network, għal network aktar koerenti u għal għadd akbar ta' passiġġieri li jivvjagġaw bil-ferrovija. Madankollu, jenhtieg li daww ir-rekwiziti ta' disinn għall-veloċità jkunu limitati għal ċertu perċentwal tas-sezzjonijiet ferrovjarji kkonċernati sabiex jittiehed kont tal-htieġa għal flessibbiltà fuq sezzjonijiet ferrovjarji b'karatteristiċi speċjali bħala riżultat ta' restrizzjonijiet topografiċi, ta' riljiev jew tal-ippjanar tal-ibliet, li għalihom il-veloċità għandha tiġi adattata f'kull każ, inkluż fost l-oħrajn linji ta' interkonnessjoni, linji permezz ta' stazzjonijiet, aċċessi għal terminals u faċilitajiet ta' servizz jew depots. Jenhtieg li jingħataw eżenzjonijiet mill-Kummissjoni fuq talba minn Stat Membru biex tkun possibbli aktar flessibbiltà lil hinn mill-valuri perċentwali speċifiċi stabbiliti f'dan ir-Regolament jekk ikunu meħtieġa u ġustifikati. Meta jaġġornaw l-infrastruttura, l-Istati Membri huma mhegga jeżaminaw il-possibbiltajiet ta' disinn għal veloċità oġġla kif previst fl-Anness I għad-Direttiva 2016/797.
- (39a) Tmexxa għall-premessa 38d.
- (40) Jenhtieg li jiġi stabbilit network tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija aktar sostenibbli, reżiljenti u affidabbli madwar l-Ewropa biex jikkontribwixxi għall-kompetittività tat-trasport ikkombinat. L-infrastruttura għat-trasport ferrovjarju kkombinat u tat-terminals jenhtieg li tiġi ammeljorata biex jiġi żgurat li t-trasport intermodali jsir primarjament bil-ferrovija, bil-passaġġi fuq l-ilma interni jew bit-trasport marittimu fuq distanzi qosra u li kwalunkwe komponent inizjali u/jew finali mwettaq bit-triq ikun qasir kemm jista' jkun.

(40a) It-trasport intermodali jammonta għal madwar nofs it-tunnellati għal kull kilometru tal-merkanzija bil-ferrovija fl-Ewropa, u s-sehem tiegħu qed jikber. Sabiex jintlahqu l-għanijiet stipulati fil-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istrateġija għal Mobilità Sostenibbli u Intelligenti li jiġi rduppjat il-porzjon tat-trasport tal-merkanzija li jingarr bil-ferrovija, jenhtieg li tinghata attenzjoni speċjali lit-trasport li jgħaqqad il-ferroviji għall-parti ewlenija tal-vjaġġ u t-trakk għall-ewwel u l-aħhar mil. Bil-hsieb li tikkontribwixxi għaž-żieda fit-traffiku intermodali, jenhtieg li l-infrastruttura tippermetti ċ-ċirkolazzjoni ta' ferroviji tal-merkanzija li jgħorru semitrejlers standard sa għoli ta' 4 metri fuq vaguni b'għoli ta' mill-inqas 27 ċentimetru. Madankollu, il-konformità ma' dan ir-rekwiżit timplika diversi adattamenti, xi kultant għaljin. Għalhekk huwa importanti li jinstab approċċ bilanċjat għall-implimentazzjoni ta' dan ir-rekwiżit u li jiġi żgurat li l-implimentazzjoni tiegħu ssir b'mod kosteffettiv. F'dan ir-rigward, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li r-rekwiżit jiġi implimentat b'mod li tiġi żgurata mill-inqas linja diretta domestika waħda, konnessjoni ta' linja ferrovjarja tal-merkanzija diretta waħda ma' Stat(i) Membru/i ġar/ġirien, u konnessjoni waħda ma' mill-inqas terminal ferrovjarju-stradali wiehed jew terminal multimodali tal-merkanzija wiehed li jinsab f'port marittimu jew maġenbu li huwa parti mill-Kuritur Ewropew tat-Trasport fit-territorju ta' Stat Membru. Barra minn hekk, jekk punt tat-tmiem wiehed jew aktar ta' kuritur ikun jinsab fit-territorju ta' Stat Membru, ikun hemm mill-inqas linja diretta waħda li tissodisfa dak ir-rekwiżit għal mill-inqas wiehed minn dawn il-punti tat-tmiem. Meta jagħzlu l-linji rilevanti, jenhtieg li l-Istati Membri jqisu l-flussi attwali u futuri tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija. Meta tivvaluta t-talbiet għal eżenzjonijiet mir-rekwiżit relatat mal-ġarr tas-semitrejlers skont dan r-Regolament, jenhtieg li l-Kummissjoni tqis b'mod partikolari r-riżultat tal-analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomiċi kif ukoll it-tfixkil potenzjali tas-servizzi kkawżat mix-xogħol mehtieg biex jiġi ssodisfat dan l-istandard. Barra minn hekk, meta tivvaluta t-talbiet għall-eżenzjonijiet mir-rekwiżiti applikabbli għall-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni estiż, jenhtieg li l-Kummissjoni tqis b'mod partikolari kwalunkwe investiment kbir imwettaq mill-Istat Membru kkonċernat fuq linja parallela qrib hafna ta' dawk li jkunu ser jinbnew godda.

(41) thassar.

- (42) L-Istati Membri jenhtieg li jiżguraw li s-Sistema Ewropea tal-Ġestjoni tat-Traffiku Ferrovarju (ERTMS) tiġi introdotta fuq in-network komprensiv sal-2050, fuq in-Network Ewlieni estiż sal-2040 u fuq in-network ewlieni sal-2030. Meta tiġi implimentata l-ERTMS fuq in-network komprensiv, jenhtieg li tinghata prijorità f'termini ta' żmien lil-linji li jistgħu jikkontribwixxu għat-trasport ferrovarju internazzjonali transfruntier sikur u effiċjenti. Billi l-varar ta' ERTMS ibbażata fuq ir-radju jkompli jikkontribwixxi għall-eliminazzjoni tar-regoli nazzjonali li jaffettwaw l-operat, jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw li l-ERTMS ibbażata fuq ir-radju biss tiġi varata mill-2030 fuq linji ġodda u li n-network trans-Ewropew tat-trasport kollu mghammar b'ERTMS ibbażata fuq ir-radju jiġi varat sal-2050.
- (43) Tmexxa għall-premessa 42 (l-aħħar sentenza).
- (44) Id-dekummissjonar tas-sistemi tal-klassi B iġib miegħu ffrankar sinifikanti fil-manutenzjoni għall-manigġers tal-infrastruttura meta jitqiesu l-kostijiet u l-kumplessità tal-implimentazzjoni tal-ERTMS u ż-żamma ta' sistemi addizzjonali ta' biswit il-binarji għal perjodu mtawwal. Jenhtieg li l-Istati Membri jimmiraw, fejn xieraq, għad-dekummissjonar tas-sistemi tal-klassi B maġenb il-binarji sal-2050.
- (45) Il-passaġġi fuq l-ilma interni fl-Ewropa huma kkaratterizzati minn idromorfologija eterogenea li xxekkel prestazzjoni koerenti għall-meded kollha tal-passaġġi fuq l-ilma. Il-passaġġi fuq l-ilma interni, speċjalment il-meded ġierja, jistgħu jiġu affettwati hafna mill-kundizzjonijiet klimatiċi u tat-temp. Sabiex jiġi żgurat traffiku internazzjonali affidabbli, filwaqt li jiġu rrispettati l-idromorfologija u l-leġiżlazzjoni ambjentali applikabbli, jenhtieg li r-rekwiziti tat-TEN-T iqisu l-idromorfologija speċifika ta' kull passaġġ fuq l-ilma (pereżempju, xmajjar ġierja jew regolati), kif ukoll l-oġettivi tal-politiki ambjentali u tal-bijodiversità. Għal dan l-għan, jenhtieg li jiġu stabbiliti livelli tal-ilma ta' referenza għal kull Kuritur Ewropew tat-Trasport, passaġġ fuq l-ilma jew sezzjoni tal-passaġġi fuq l-ilma. Fil-proċess tal-ispeċifikazzjoni tal-livelli tal-ilma ta' referenza, jenhtieg li l-Kummissjoni tikkoopera mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati u mal-kummissjonijiet tan-navigazzjoni fuq ix-xmajjar ikkonċernati stabbiliti minn ftehimiet internazzjonali sabiex jiġi żgurat approċċ koerenti fir-rigward tar-rekwiziti għall-infrastruttura tal-passaġġi fuq l-ilma interni bl-għan li jiġi promoss dak il-mod ta' trasport.

- (46) Bħala l-punti ta' dħul u ta' hruġ għall-infrastruttura tal-art tan-network trans-Ewropew tat-trasport, il-portijiet marittimi għandhom rwol importanti bħala nodi multimodali transfruntiera li jservu mhux biss bħala ċentri tat-trasport, iżda jistgħu jkunu wkoll gateways għall-kummerċ, clusters industrijali u ċentri tal-enerġija. Kif enfasizzat fil-pjan RePowerEU adottat mill-Kummissjoni, hemm bżonn ta' diversifikazzjoni tal-provvisti tal-enerġija, u introduzzjoni aċċellerata tal-enerġija rinnovabbli. Il-portijiet marittimi jistgħu jikkontribwixxu għal dan l-għan permezz tal-użu ta' installazzjonijiet tar-riħ lil hinn mill-kosta, il-produzzjoni tal-idroġenu ekoloġiku u t-trasport u l-ħżin tal-gass naturali likwifikat. Sabiex jissahħu s-sinergiji bejn is-settur tat-trasport u tal-enerġija fl-isforzi għad-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija tal-Unjoni, il-portijiet marittimi jista' jkollhom ukoll rwol fit-trasport tad-diossidu tal-karbonju permezz ta' pipelines jew mezzi oħra ta' trasport.
- (47) It-trasport marittimu fuq distanzi qosra jista' jagħti kontribut sostanzjali għad-dekarbonizzazzjoni tat-trasport billi jgħorr aktar merkanzija u passiġġieri fuq il-baħar, fost l-oħrajn biex titnaqqas il-kongestjoni fit-toroq fit-territorju tal-Unjoni u biex jitjieb l-aċċess għar-reġjuni u l-istati periferiċi u insulari. Madankollu, hemm bżonn li jiġu integrati aħjar il-konnessjonijiet tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra, li jikkostitwixxu d-dimensjoni marittima tan-network trans-Ewropew tat-trasport, man-network fuq l-art u li ssir enfasi akbar fuq il-katina kollha tat-trasport u tal-logistika, kemm lejn il-baħar kif ukoll lejn iż-żoni interni fuq l-art. Jenhtieg li il-kunċett ġenerali li għadu kif inħoloq tal-Ispazju Marittimu Ewropew jiġi promoss billi jinholqu jew jiġu ammeljorati r-rotot tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra u billi jiġu żviluppati l-portijiet marittimi u l-konnessjonijiet tagħhom mal-intern tal-pajjiż sabiex tiġi pprovduta integrazzjoni effiċjenti u sostenibbli ma' modi oħrajn ta' trasport. Barra minn hekk, jenhtieg li dak il-kunċett il-ġdid irawwem konnessjonijiet sostenibbli tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra bl-għan li l-flussi tal-merkanzija jiġu kkonċentrati fuq rotot logistiċi bbażati fuq il-baħar b'tali mod li jittejjbu l-konnessjonijiet marittimi eżistenti jew li jiġu stabbiliti konnessjonijiet marittimi vijabbli, regolari u frekwenti godda.
- (48) It-trasport bit-triq fl-Unjoni jikkostitwixxi tliet kwarti tat-trasport intern totali tal-merkanzija (abbażi ta' tunnelli-kilometri mwettqa) u madwar 90 % tat-trasport intern totali tal-passiġġieri (abbażi tal-ghadd totali ta' kilometri tal-passiġġieri). Minhabba l-importanza tat-trasport bit-triq u l-impenn li tittejjeb is-sikurezza fit-toroq f'konformità mal-istadju importanti tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-Istrateġija għal Mobbiltà Sostenibbli u Intelligenti, jehtieg li tittejjeb l-infrastruttura tat-toroq mil-lat tas-sikurezza.

- (48a) Jenhtieg li l-Istati Membri jiżguraw il-konnessjoni tal-ajruporti tan-network ewlieni ta' ċertu volum ta' traffiku man-nodi urbani, bil-ferrovija, bil-metro, bil-ferroviji ħfief jew bit-trammijiet biex itejbu l-konnettività, jiżguraw kapaċità adegwata u konvenjenza għall-utent ħlief fejn restrizzjonijiet speċifiċi ġeografiċi jew fiżiċi sinifikanti jipprevjenu tali konnessjonijiet. Fir-rigward ta' dawk l-ajruporti, li huma ċentri globali, l-Istati Membri huma mhegga jiżviluppaw jew itejbu l-konnessjonijiet ma' servizzi ferrovjarji fuq distanzi twal jew sistemi ferrovjarji b'veloċità għolja biex jipprovdu alternattivi għal titjiriet qosra.
- (48b) Sabiex titrawwem l-innovazzjoni fil-qasam tat-trasport bl-ajru, il-portijiet spazjali għandhom jiġu inklużi fil-lista ta' komponenti tal-infrastruttura tat-trasport bl-ajru. Madankollu, jenhtieg li dik l-inklużjoni tkun mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Unjoni fil-qasam tal-ispazju skont l-Artikolu 4(3) TFUE u l-Artikolu 189 TFUE li jeskludi kwalunkwe armonizzazzjoni tal-liġijiet u r-regolamenti tal-Istati Membri. Barra minn hekk, l-inklużjoni tal-portijiet spazjali fil-lista tal-komponenti tal-infrastruttura tat-trasport bl-ajru skont dan ir-Regolament jenhtieg li ma twassalx għall-applikazzjoni ta' leġiżlazzjoni eżistenti jew futura tal-UE relatata mal-infrastruttura tat-trasport bl-ajru għall-portijiet spazjali sakemm ma jkunx previst b'mod esplicitu minn tali leġiżlazzjoni.
- (49) Jenhtieg li n-network trans-Ewropew tat-trasport jiżgura multimodalità effiċjenti sabiex jagħti lok għal għażliet modali aħjar u aktar sostenibbli li għandhom isiru għall-passiġġieri u għall-merkanzija u sabiex ikunu jistgħu jiġu kkonsolidati volumi kbar għal trasferimenti fuq distanzi twal. Jenhtieg li t-terminals multimodali jkollhom rwol ewlieni biex jintlahaq dan l-oġettiv.
- (49a) L-Istati Membri jenhtieg li jwettqu analiżi tas-suq u prospettiva dwar terminals multimodali tal-merkanzija fit-territorju tagħhom u jellaboraw pjan ta' azzjoni għall-iżvilupp ta' network ta' terminals multimodali tal-merkanzija. Għal dan l-għan, huma jistgħu jirreferu għal studji u pjanijiet eżistenti. Jenhtieg li l-pjan ta' azzjoni mhejji mill-Istati Membri jippromwovi l-iżvilupp ta' terminals multimodali tal-merkanzija. Madankollu, jenhtieg li l-Istati Membri ma jkunx obbligati jimplimentaw il-pjan ta' azzjoni. Barra minn hekk, jenhtieg li l-pjan ta' azzjoni ma jwassalx għal obbligu għas-settur privat li jinvesti fit-terminals. Jenhtieg li l-pjan ma jkunx soġġett għal Valutazzjoni Ambjentali Strategika.

- (50) In-nodi urbani għandhom rwol importanti fuq in-network trans-Ewropew tat-trasport bħala l-punt tat-tluq jew id-destinazzjoni finali ("l-aħħar mil") għall-passiġġieri u l-merkanzija li jiġu ttrasportati fuq in-network trans-Ewropew tat-trasport u huma punti ta' trasferiment fi hdan jew bejn modi ta' trasport differenti. Jenhtieg li jiġi zgurat li l-kongestjonijiet fil-kapaċità u konnettività insuffiċjenti tan-network fi hdan in-nodi urbani ma jibqgħux ifixklu l-multimodalità tul in-network trans-Ewropew tat-trasport. Il-politika tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li tiffoka fuq il-promozzjoni ta' flussi tat-traffiku mingħajr xkiel min-nodi urbani fuq in-network, kif ukoll lejhom u bejnhom. Il-konnettività lokali fin-nodi urbani jenhtieg li tiġi indirizzata mill-awtoritajiet lokali, reġjonali jew nazzjonali kompetenti, b'mod partikolari permezz ta' miżuri rilevanti tas-SUMPs.
- (51) Bħala qafas uniku effettiv għall-indirizzar tal-isfidi tal-mobbiltà urbana, Pjan ta' Mobbiltà Urbana Sostenibbli (SUMP), li huwa pjan fit-tul, li jinkludi kollox u integrat għall-mobbiltà tal-merkanzija u tal-passiġġieri għaž-żona urbana funzjonali kollha, jenhtieg li jiġi adottat għal kull nodu urban. Dan jista' jinkludi objettivi, miri u indikaturi li jirfdu l-prestazzjoni attwali u futura tas-sistema tat-trasport urban.
- (52) Jenhtieg li l-Istati Membri jippromwovu l-adozzjoni tas-SUMPs bl-għan li jtejbju l-koordinazzjoni fost ir-reġjuni, il-bliet u l-irħula. Għal dak il-għan, l-Istati Membri jistgħu jappoġġaw lill-awtoritajiet lokali biex jiżviluppaw SUMPs ta' kwalità għolja u jsaħħu l-monitoraġġ u l-evalwazzjoni tal-implimentazzjoni tas-SUMP permezz ta' kwalunkwe miżura, gwida, bini tal-kapaċità, assistenza u possibbilment appoġġ finanzjarju xierqa.
- (52a) SUMPs jistgħu jiġu inklużi fil-pjanijiet eżistenti, li jistgħu jiġu żviluppati aktar biex jissodisfaw il-linji gwida tas-SUMPs, u/jew fi pjanijiet usa' li jintegraw ukoll il-pjanijiet tal-użu tal-art pereżempju minħabba l-interkonnessjonijiet bejn l-użu tal-art u l-mobbiltà. Diversi SUMPs jenhtieg li jkunu permessi fil-kazijiet ta' nodi urbani popolati ħafna.
- (53) Il-Missjoni dwar il-Bliet Newtrali għall-Klima u Intelligenti, stabbilita taħt il-programm qafas Orizzont Ewropa, timmira li jkun hemm 100 belt newtrali għall-klima fl-Unjoni sal-2030. Il-bliet involuti fil-Missjoni ser jaġixxu bħala ċentri ta' esperimentazzjoni u innovazzjoni u jservu ta' xempju li oħrajn isegwu sal-2050.

- (54) Is-servizzi ta' mobbiltà digitali multimodali jgħinu biex tittejjeb l-integrazzjoni tal-modi ta' trasport differenti billi jikkombinaw diversi offerti ta' trasport f'waħda. Jenħtiegħ li l-iżvilupp ulterjuri tagħhom jikkontribwixxi għal imġiba ta' spinta lejn l-aktar modi sostenibbli, it-trasport pubbliku u modi attivi bħall-mixi u ċ-ċikliżmu.
- (55) Is-sistemi tat-Teknoloġija tal-Informazzjoni u l-Komunikazzjoni (ICT) għat-trasport huma meħtieġa sabiex jipprovdu l-bażi għall-ottimizzazzjoni tal-operazzjonijiet tat-traffiku u tat-trasport u s-sikurezza tat-traffiku u għat-titjib tas-servizzi relatati. Jenħtiegħ li l-flussi ta' informazzjoni fin-network tat-trasport u tal-mobbiltà jigu ffaċilitati, inkluż permezz tal-varar tal-Ispazju tad-Data tal-Unjoni dwar il-Mobbiltà. Jenħtiegħ li tkun disponibbli informazzjoni għall-passiġġieri, inkluża informazzjoni dwar is-sistemi tal-ħruġ ta' biljetti u tal-prenotazzjoni.
- (56) Is-sistemi u s-servizzi tat-trasport intelligenti, kif ukoll it-teknoloġiji emergenti godda jenħtiegħ li jservu bħala katalist għall-varar ta' sistemi u servizzi tat-trasport intelligenti fit-toroq kollha tan-network trans-Ewropew tat-trasport.

- (57) Huwa meħtieġ ippjanar adegwat tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Dan jinvolve wkoll l-implimentazzjoni ta' rekwiżiti speċifiċi fin-network kollu f'termini ta' infrastruttura, sistemi tal-ICT, tagħmir u servizzi, inklużi r-rekwiżiti għat-tnedija tal-infrastruttura ta' fjuwils alternattivi kif definita fir-Regolament (UE) [...] tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi]¹³. Għalhekk, huwa meħtieġ li jiġi żgurat il-varar adegwat u miftiehem ta' tali rekwiżiti madwar l-Ewropa għal kull mod ta' trasport u għall-interkonnessjoni tagħhom fin-network trans-Ewropew tat-trasport kollu u lil hinn minnu, sabiex jinkisbu l-benefiċċji tal-effett tan-network u sabiex l-operazzjonijiet ta' trasport trans-Ewropew effiċjenti u fuq distanzi twal isiru possibbli. Sabiex jiġi żgurat il-varar ta' fjuwils alternattivi fin-network kollu tat-toroq tan-network trans-Ewropew tat-trasport f'konformità mal-miri stabbiliti fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi], jenħtieġ li r-referenzi għal "network ewlieni" fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] jiġu interpretati bħala referenzi għal "network ewlieni" kif definit f'dan ir-Regolament. Jenħtieġ li r-referenzi għal "network komprensiv" fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] jiġu interpretati bħala referenzi għal "network ewlieni estiż" u "network komprensiv" kif definiti f'dan ir-Regolament.
- (58) Jenħtieġ li n-network trans-Ewropew tat-trasport jipprovdi l-bażi għall-varar fuq skala kbira ta' teknoloġiji godda u innovazzjoni, li tista' tgħin biex ittejjeb l-effiċjenza ġenerali tas-settur tat-trasport Ewropew u l-kapaċità li tippermetti flussi siguri tal-passiġġieri bl-użu ta' mezzi effiċjenti, li tagħmel il-mezzi ta' trasport pubbliku jew aktar ekoloġiku aktar attraenti għall-passiġġieri, u tnaqqas l-impronta tal-karbonju tiegħu. Dan ser jikkontribwixxi lejn l-oġettivi tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u, fl-istess hin, jikkontribwixxi għall-oġettivi li tiżdied is-sigurtà tal-enerġija għall-Unjoni. Sabiex jintlaħqu dawk l-oġettivi, jenħtieġ li d-disponibbiltà ta' fjuwils alternattivi u infrastruttura relatata tittejjeb fin-network trans-Ewropew tat-Trasport kollu.

¹³ Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ta' [...] dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi, u li jhassar id-Direttiva 2014/94/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (ĠU L [...]).

- (59) Jenhtieg li jigu varati ghadd sufficjenti ta' punti tal-irricargjar veloċi għal vetturi light-duty u heavy-duty aċċessibbli għall-pubbliku madwar in-network trans-Ewropew tat-trasport. Jenhtieg li dan l-għan jiżgura konnettività transfruntiera shiha u jippermetti li l-vetturi elettriċi jiċċirkolaw madwar l-Unjoni kollha. Il-miri bbażati fuq id-distanza għan-network trans-Ewropew tat-trasport kif definit fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] għandhom jiżguraw kopertura minima sufficjenti ta' punti tal-irricargjar bl-elettriku tul in-networks tat-toroq ewlenin tal-Unjoni.
- (60) L-infrastruttura tal-irricargjar aċċessibbli għall-pubbliku tul in-network trans-Ewropew tat-trasport kif definit fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] jenhtieg li tiġi kkomplementata bir-rekwiziti dwar il-varar ta' infrastruttura tal-irricargjar fit-terminals multimodali u għaċ-ċentri multimodali tal-passiġġieri, sabiex jigu pprovduti opportunitajiet ta' ċċargjar għal trakkijiet fuq rotot twal meta jkunu qed jitgħabbew jew jinhattu jew meta s-sewwieq ikun qed jistrieħ, jew għal karozzi tal-linja f'ċentri multimodali tal-passiġġieri. Sabiex tiġi żgurata ċ-ċirkolazzjoni libera, meta t-terminals jew iċ-ċentri tal-passiġġieri jirċievu appoġġ mill-Unjoni jew appoġġ pubbliku, jenhtieg li l-aċċess għall-finijiet ta' ċċargjar ikun fuq bażi ġusta, trasparenti u mhux diskriminatorja, sabiex jiġi evitat lock in tas-suq għal intrapriżi speċifiċi jew distorsjonijiet possibbli tal-kompetizzjoni.
- (61) Is-sikurezza, is-sigurtà u l-affidabbiltà insufficjenti tal-infrastruttura, ikkawżati minn perikli naturali, inklużi avvenimenti relatati mal-klima u okkorrenzi eċċezzjonali oħrajn bħal pandemiji, diżastri kkawżati mill-bniedem bħal aċċidenti, jew it-tfixkil ikkawżat minn atti intenzjonati bħat-terroriżmu u l-attakki ċibernetiċi, huma problema kbira għall-effiċjenza u l-funzjonament tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Pereżempju, l-aċċidenti kkawżati minn diversi diżastri naturali minhabba avvenimenti estremi tat-temp wasslu għal interruzzjonijiet sinifikanti tal-flussi tat-trasport fis-snin li għaddew. B'hekk, ir-reżiljenza tan-network tat-trasport għat-tibdil fil-klima, għall-perikli naturali, għad-diżastri kkawżati mill-bniedem u għal tfixkil ieħor jenhtieg li tittejjeb, abbażi tal-valutazzjoni tar-riskju u tal-miżuri li jsaħħu r-reżiljenza meħuda minn entitajiet kritiċi għas-settur tat-trasport skont id-Direttiva [...] dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi¹⁴.

¹⁴ Din id-Direttiva tirreferi għall-proposta tal-Kummissjoni għal Direttiva tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-reżiljenza tal-entitajiet kritiċi, COM/2020/829 final.

- (62) B'kont mehud tal-esperjenza fir-rigward tal-immaniġġjar tal-krizijiet matul il-pandemija tal-Covid-19¹⁵ u sabiex jevitaw it-tfixkil u l-kontinġenzi tat-traffiku fil-futur, jenhtieg li l-Istati Membri jqisu s-sigurtà u r-reziljenza tal-infrastruttura tat-trasport għat-tibdil fil-klima, għall-perikli naturali, għad-dizastri kkawżati mill-bniedem u għal tfixkil ieħor li jaffettwa l-funzjonament tas-sistema tat-trasport tal-Unjoni, meta jkunu qegħdin jippjanaw l-infrastruttura. Għal dak l-għan, jenhtieg li l-Kurituri Ewropej tat-Trasport jinkludu wkoll linji ta' devjazzjoni importanti li jistgħu jintużaw fil-każ ta' kongestjoni jew problemi oħrajn fuq ir-rotot prinċipali. Barra minn hekk, minhabba n-natura multimodali tagħhom, mod wiehed jista' jissostitwixxi lill-ieħor f'każ ta' emergenzi.
- (63) Il-partecipazzjoni tal-imprizi, inkluż dawk li huma proprjetà ta' jew ikkontrollati minn persuna fiżika ta' pajjiż terz jew impriza ta' pajjiż terz, inkluż dawk li huma stabbiliti f'pajjiż terz, tista' taċċellera r-realizzazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Madankollu, f'ċirkostanzi speċifiċi, il-partecipazzjoni ta' jew il-kontribut minn imprizi li huma proprjetà ta' jew ikkontrollati minn persuna fiżika ta' pajjiż terz jew impriza ta' pajjiż terz għal proġetti ta' interess komuni jistgħu jikkompromettu s-sigurtà u l-ordni pubbliku fl-UE. Mingħajr preġudizzju u minbarra l-mekkaniżmu ta' kooperazzjoni skont ir-Regolament (UE) 2019/452¹⁶, hija meħtieġa sensibilizzazzjoni akbar ta' tali partecipazzjoni jew kontribut sabiex tippermetti l-intervent tal-awtoritajiet pubbliċi jekk jidher li dawn x'aktarx jaffettwaw is-sigurtà jew l-ordni pubbliku fl-Unjoni u l-partecipazzjoni jew il-kontribut ma jaqgħux fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament (UE) 2019/452¹⁷.

¹⁵ Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar l-implimentazzjoni tal-Korsiji Ħodor skont il-Linji Gwida għall-miżuri ta' ġestjoni tal-fruntieri biex tiġi protetta s-saħħa u tiġi żgurata d-disponibbiltà tal-oġġetti u tas-servizzi essenzjali; C(2020)1897 final (ĠU C 96 I, 24.3.2020, p. 1) u l-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni tat-28 ta' Ottubru 2020 lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill Ewropew u lill-Kunsill bit-titolu "naġġornaw il-Korsiji Ħodor tat-trasport biex l-ekonomija tibqa' għaddejja matul iż-żieda mill-ġdid fl-għadd ta' każijiet tal-pandemija tal-COVID-19"; COM(2020)685 final.

¹⁶ Regolament (UE) 2019/452 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Marzu 2019 li jistabbilixxi qafas għall-iskrinjar tal-investimenti diretti barranin fl-Unjoni (ĠU L 79I, 21.3.2019, p. 1).

¹⁷ Din il-premessa tista' tiġi aġġustata aktar biex tirrifletti l-bidliet fl-Artikolu 47.

- (64) Filwaqt li l-manutenzjoni hija u ser tibqa' r-responsabbiltà ewlenija tal-Istati Membri u mingħajr preġudizzju għall-kompetenza tal-Istati Membri rigward b'mod partikolari l-finanzjament u l-ġestjoni tal-manutenzjoni, huwa importanti li jkun hemm manutenzjoni kif xieraq tan-network trans-Ewropew tat-trasport – ladarba jinbena – biex tiġi żgurata kwalità għolja tas-servizzi, filwaqt li jiġi segwit approċċ taċ-ċiklu tal-ħajja meta jiġu ppjanati u akkwistati proġetti ta' infrastruttura. B'mod partikolari, l-Istati Membri jenħtieġ li jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw li jiġi stabbilit ippjanar ta' manutenzjoni fit-tul għat-toroq u fejn rilevanti, għall-infrastruttura tal-passaġġi fuq l-ilma interni.
- (65) Sabiex jiġu implimentati partijiet min-network trans-Ewropew tat-trasport tal-ogħla importanza strateġika fi ħdan l-iskala ta' żmien partikolari, jenħtieġ li jintuza approċċ ta' kuritur bħala strument biex jiġu kkoordinati proġetti differenti fuq bażi tranżnazzjonali u biex jiġi sinkronizzat l-iżvilupp tal-kuritur, u b'hekk jiġu massimizzati l-benefiċċji tan-network.
- (66) Jenħtieġ li l-Kurituri Ewropej tat-Trasport jghinu fl-iżvilupp tal-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport b'tali mod li jiġu indirizzati l-kongestjonijiet, jissahhu l-konnessjonijiet transfruntiera u jittejbu l-effiċjenza u s-sostenibbiltà. Jenħtieġ li dawn jikkontribwixxu għal koeżjoni permezz ta' kooperazzjoni territorjali mtejba. Jenħtieġ li dawn jindirizzaw ukoll objettivi usa' tal-politika tat-trasport u jiffaċilitaw l-interoperabbiltà, l-integrazzjoni modali u l-operazzjonijiet multimodali. L-approċċ tal-kurituri jenħtieġ li jkun trasparenti u ċar u jenħtieġ li l-ġestjoni ta' tali kurituri ma tohloqx piżijiet jew kostijiet amministrattivi addizzjonali.
- (67) Sabiex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni koordinata tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u taż-żewġ prijoritajiet orizzontali, l-ERTMS u l-Ispazju Marittimu Ewropew, jenħtieġ li jinhatru Koordinaturi Ewropej mill-Kummissjoni bi qbil mal-Istati Membri kkonċernati. Jenħtieġ li dawn jiffaċilitaw miżuri biex titfassal l-istruttura ta' governanza t-tajba u biex jiġi żgurat l-istabbiliment koerenti tal-prijoritajiet tal-ippjanar tal-infrastruttura u tal-investment tul il-Kurituri Ewropej tat-Trasport u taż-żewġ prijoritajiet orizzontali.

- (68) L-oqfsa Ewropej u nazzjonali għall-ippjanar u l-implimentazzjoni tal-infrastruttura tat-trasport, kif ukoll il-pjanijiet ta' hidma stabbiliti mill-Koordinaturi Ewropej jenhtieg li jikkontribwixxu għall-iskeda u l-ippjanar f'waqthom tal-investimenti mehtiega sabiex jintlahqu l-oġettivi ta' dan ir-Regolament.
- (69) Il-pjanijiet ta' hidma tal-Koordinaturi Ewropej jenhtieg li jintużaw biex tiġi promossa l-kooperazzjoni bejn il-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, biex tissaħħaħ il-komplementarjetà mal-azzjonijiet mill-Istati Membri u mill-manigġers tal-infrastruttura u, b'mod partikolari, biex jiġu stabbiliti stadji importanti indikattivi għall-implimentazzjoni ta' konnessjonijiet neqsin u sezzjonijiet transfruntiera ewlenin u għat-tneħħija tal-kongestjonijiet.
- (70) Il-bażi teknika tal-mapep li jispeċifikaw in-network trans-Ewropew tat-trasport hija pprovduta mis-sistema interattiva ta' informazzjoni ġeografika u teknika għan-network trans-Ewropew tat-trasport (TENtec).
- (71) B'kont mehud tal-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar il-Pjan ta' Azzjoni tal-Unjoni dwar il-Mobbiltà Militari ta' Marzu 2018¹⁸, il-Kummissjoni vvalutat il-htiega li tadatta n-network trans-Ewropew tat-trasport biex ikun jirrifletti l-użu militari tal-infrastruttura. Abbażi tal-analizi tal-lakuni bejn in-network trans-Ewropew tat-trasport u r-rekwiżiti militari¹⁹ ġew inkluzi toroq u linji ferrovjarji addizzjonali fin-network trans-Ewropew sabiex jissahħu s-sinergiji bejn in-networks tat-trasport ċivili u militari.

¹⁸ Komunikazzjoni Kongunta lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar il-Pjan ta' Azzjoni dwar il-Mobbiltà Militari (JOIN(2018)05 final).

¹⁹ Dokument ta' Hidma Kongunt tal-Persunal dwar l-Analizi tal-Lakuni aġġornata bejn ir-rekwiżiti militari u r-rekwiżiti tan-network trans-Ewropew tat-trasport, 17 ta' Lulju 2020, (SWD(2020) 144 final).

- (72) Sabiex tiġi massimizzata l-konsistenza bejn il-linji gwida u l-programmazzjoni tal-istrumenti finanzjarji rilevanti disponibbli fil-livell tal-Unjoni, il-finanzjament tan-network trans-Ewropew tat-trasport jenhtieg li jkun konformi ma' dan ir-Regolament u jkun ibbażat, b'mod partikolari, fuq ir-Regolament (UE) Nru 2021/1153 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁰. Barra minn hekk, jenhtieg li l-finanzjament tan-network jibni wkoll fuq il-fondi u l-istrumenti ta' finanzjament ipprovduti skont xi dritt tal-Unjoni ieħor, inklużi InvestEU, il-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, il-Politika ta' Koeżjoni, Orizzont Ewropa u strumenti ta' finanzjament oħrajn stabbiliti mill-Bank Ewropew tal-Investment. Sabiex ikun possibbli l-finanzjament ta' proġetti ta' interess komuni, ir-referenzi għal "pjattaformi loġistiċi multimodali", "awtostradi tal-baħar" u "applikazzjonijiet telematiċi" fir-Regolament (UE) 2021/1153 jenhtieg li jiġu interpretati, rispettivament, bħala referenzi għal "terminals multimodali tal-merkanzija", "Spazju Marittimu Ewropew" u "Sistemi tal-ICT għat-trasport" kif definiti f'dan ir-Regolament. Għall-istess skop, jenhtieg li r-referenzi għal "network ewlieni" fir-Regolament (UE) 2021/1153 jinftiehem bħala li jinkludu "network ewlieni estiz" kif definit f'dan ir-Regolament.
- (73) Il-kisba tal-oġettivi tan-network trans-Ewropew tat-trasport, b'mod partikolari fir-rigward tad-dekarbonizzazzjoni u d-digitalizzazzjoni tas-sistema tat-trasport fl-Unjoni, tehtieg qafas regolatorju robust. Jenhtieg li jiġu implimentati riformi ambizzjużi mill-Istati Membri biex jindirizzaw l-isfidi tat-trasport sostenibbli kif identifikati fis-Semestru Ewropew. Il-Facilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza tappoġġa kemm ir-riformi kif ukoll l-investimenti sabiex it-trasport isir aktar sostenibbli, jitnaqqsu l-emissjonijiet u jittejbu s-sikurezza u l-effiċjenza. Mizuri rilevanti għal dak l-ghan huma inklużi fil-Pjanijiet ta' Rkupru u Reżiljenza approvati.

²⁰ Regolament (UE) 2021/1153 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2021 li jistabbilixxi l-Facilità Nikkollegaw l-Ewropa u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1316/2013 u (UE) Nru 283/2014 (ĠU L 249, 14.7.2021, p. 38).

- (74) Sabiex jiġu aġġornati l-mapep u l-lista ta' portijiet, ajruporti, terminals u nodi urbani inklużi fl-Annessi I u II biex jitqiesu l-bidliet possibbli li jirriżultaw, b'mod partikolari, mill-użu attwali ta' ċerti elementi tal-infrastruttura tat-trasport analizzati fl-isfond tal-livelli limiti kwantitattivi stabbiliti minn qabel u biex jiġu emendati l-allinjamenti tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport fl-Anness III, il-Kummissjoni jenhtieg li tinghata s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 290 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea fir-rigward tal-emendi għall-Annessi I, II u III. Huwa partikolarment importanti li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa matul ix-xogħol tagħha ta' thejjija, ukoll fil-livell ta' esperti, u li daww il-konsultazzjonijiet jiġu mwettqa f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet²¹. B'mod partikolari, biex tiġi żgurata parteċipazzjoni ugwali fit-thejjija ta' atti delegati, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill jirċievu d-dokumenti kollha fl-istess hin li jirċevuhom l-esperti tal-Istati Membri, u l-esperti tagħhom ikollhom aċċess sistematiku għall-aqgħat tal-gruppi tal-esperti tal-Kummissjoni li jittrattaw it-thejjija ta' atti delegati.
- (75) Xi partijiet tan-network huma ġestiti minn atturi oħrajn minbarra l-Istati Membri. Madankollu, l-Istati Membri huma responsabbli biex jiżguraw li r-regoli li jirregolaw in-network jiġu applikati b'mod korrett fit-territorju tagħhom.
- (76) Sabiex tiġi żgurata implimentazzjoni bla xkiel u effettiva tal-obbligi stipulati f'dan ir-Regolament, il-Kummissjoni tappoġġa lill-Istati Membri permezz tal-Istrument ta' Appoġġ Tekniku²² li jipprovdi għarfien espert tekniku mfassal apposta għat-tfassil u l-implimentazzjoni tar-riformi, inklużi daww li jippromwovu l-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport.

²¹ Ftehim Interistituzzjonali bejn il-Parlament Ewropew, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea u l-Kummissjoni Ewropea dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet tat-13 ta' April 2016 (ĠU L 123, 12.5.2016, p. 1).

²² Regolament (UE) 2021/240 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Frar 2021 li jistabbilixxi Strument ta' Appoġġ Tekniku.

- (77) Sabiex jiġu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li l-Kummissjoni tingħata setgħat ta' implimentazzjoni fir-rigward tal-ġhoti ta' eżenzjonijiet minn ċerti rekwiżiti ta' dan ir-Regolament kif ukoll għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni li jispeċifikaw il-livelli tal-ilma ta' referenza, li jistabbilixxu metodoloġija għad-data dwar il-mobbiltà urbana li għandha tingabar mill-Istati Membri, għall-adozzjoni ta' atti ta' implimentazzjoni għall-implimentazzjoni ta' sezzjonijiet transfruntiera tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u għaž-żewġ prijoritajiet orizzontali. L-atti ta' implimentazzjoni jistgħu jiġu adottati wkoll għas-sezzjonijiet speċifiċi tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport fuq talba mill-Istati Membri kkonċernati. Dawk is-setgħat jenhtieg li jiġu eżerċitati f'konformità mar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²³.
- (77a) Jenhtieg li d-dispożizzjonijiet relatati mal-linji ferrovjarji u, b'mod partikolari, kwalunkwe rekwiżit biex l-ajruporti u l-portijiet jiġu konnessi mal-linji ferrovjarji, kif ukoll id-dispożizzjonijiet relatati mat-terminals multimodali tal-merkanzija ma japplikawx għal Ċipru, għal Malta u għar-reġjuni ultraperiferiċi, sakemm ma tiġi stabbilita l-ebda sistema ferrovjarja fit-territorju tagħhom. Jenhtieg li lanqas id-dispożizzjonijiet relatati ma' parkeġġ sikur u sigur jenhtieg ma japplikaw għal dawk l-Istati Membri u r-reġjuni peress li tali spazji ta' parkeġġ mhumiex essenzjali fin-nuqqas ta' traffiku tal-merkanzija bit-triq fi tranzitu fit-territorju tagħhom.
- (78) Billi l-oġġettivi ta' dan ir-Regolament, b'mod partikolari l-istabbiliment u l-iżvilupp ikkoordinati tan-network trans-Ewropew tat-trasport, ma jistgħux jintlaħqu biżżejjed mill-Istati Membri u għalhekk jistgħu, minhabba l-htieġa ta' koordinazzjoni ta' dawk l-oġġettivi, jintlaħqu aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri f'konformità mal-prinċipju tas-sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea. F'konformità mal-prinċipju tal-proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li huwa meħtieġ sabiex jintlaħqu dawk l-oġġettivi.

²³ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

- (79) Huwa mehtieg li jigi emendat ir-Regolament (UE) 2021/1153 sabiex jigu adattati d-dispozizzjonijiet tieghu bil-hsieb li l-Kurituri tan-Network Ewlieni jigu integrati fil-Kurituri Ewropej tat-Trasport. Id-definizzjoni u l-allinjament tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport ser jigu definiti f'dan ir-Regolament u ser jissostitwixxu l-Kurituri tan-Network Ewlieni kif definiti f'dak ir-Regolament.
- (80) Huwa mehtieg li jigi emendat ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 sabiex jigu adattati d-dispozizzjonijiet tieghu bil-hsieb li l-Kurituri Ferrovjarji tal-Merkanzija jigu integrati fil-Kurituri Ewropej tat-Trasport.
- (81) Jenhtieg li jithassar ir-Regolament (UE) Nru 1315/2013.

KAPITOLU I

PRINĊIPJI ĠENERALI

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi linji gwida għall-iżvilupp ta' network trans-Ewropew tat-trasport li jikkonsisti fin-network komprensiv u fin-network ewlieni u n-network ewlieni estiż, bit-tnejn tal-aħħar jiġu stabbiliti abbażi tan-network komprensiv.
2. Dan ir-Regolament jidentifika:
 - (a) il-Kurituri Ewropej tat-Trasport tal-ogħla importanza strateġika abbażi ta' sezzjonijiet ta' prijorità tan-network trans-Ewropew tat-trasport;
 - (b) proġetti ta' interess komuni u jispeċifika r-rekwiżiti li għandhom jiġu rrispettati għall-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport.
3. Dan ir-Regolament jistabbilixxi l-prijoritajiet għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport u jipprevedi miżuri għall-implimentazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport.

Artikolu 2

Kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament japplika għan-network trans-Ewropew tat-trasport kif speċifikat fil-mapep fl-Anness I u fil-listi fl-Anness II. In-network trans-Ewropew tat-trasport jinkludi l-infrastruttura tat-trasport, inklużi l-infrastruttura għall-varar ta' fjuwils alternattivi, is-sistemi tal-ICT għat-trasport, kif ukoll mizuri li jippromwovu l-ġestjoni u l-użu effiċjenti ta' tali infrastruttura u li jippermettu l-istabbiliment u l-operat ta' servizzi tat-trasport sostenibbli u effiċjenti.
2. L-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport tikkonsisti fl-infrastruttura għat-trasport bil-ferrovija, it-trasport fil-passaġġi fuq l-ilma interni, it-trasport marittimu, it-trasport bit-triq, it-trasport bl-ajru u t-trasport multimodali, inkluż f'nodi urbani, kif stipulat fit-taqsimiet rilevanti tal-Kapitoli II, III u IV.

Artikolu 3

Definizzjonijiet

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (a) "proġett ta' interess komuni" tfisser kwalunkwe proġett imwettaq skont dan ir-Regolament;
- (b) "pajjiż ġar" tfisser pajjiż terz li jaqa' fl-ambitu tal-Politika Ewropea tal-Viċinat, tal-Politika tat-Tkabir, u taż-Żona Ekonomika Ewropea, tal-Assoċjazzjoni Ewropea tal-Kummerċ Hieles jew tal-Ftehim dwar il-Kummerċ u l-Kooperazzjoni bejn l-UE u r-Renju Unit;
- (c) "Reġjun NUTS" tfisser reġjun kif klassifikat fir-Regolament (KE) Nru 1059/2003 dwar l-istabbiliment ta' klassifikazzjoni komuni ta' unitajiet territorjali għall-istatistika;

- (d) "sezzjoni transfruntiera" tfisser is-sezzjoni li tiżgura l-kontinwità ta' proġett ta' interess komuni fuq iż-żewġ naħat tal-fruntiera, bejn l-eqreb nodi urbani għall-fruntiera ta' żewġ Stati Membri jew bejn Stat Membru u pajjiż ġar;
- (e) "kongestjoni" tfisser ostaklu fiżiku, tekniku, funzjonali, operattiv jew amministrattiv li jwassal għal interruzzjoni tas-sistema li taffettwa l-kontinwità tat-traffiku għall-flussi fuq distanzi twal jew transfruntiera;
- (f) "nodu urban" tfisser zona urbana fejn l-elementi tal-infrastruttura tat-trasport tan-network trans-Ewropew tat-trasport, bħal portijiet, inklużi terminals tal-passiggieri, ajruporti, stazzjonijiet ferrovjarji, terminals tal-karozzi tal-linja, pjattaformi u faċilitajiet loġistiċi u terminals tal-merkanzija, li jinsabu fiż-żona urbana u madwarha, huma konnessi ma' elementi oħrajn ta' dik l-infrastruttura u mal-infrastruttura għat-traffiku reġjonali u lokali, inkluż dak relatat mal-modi attivi;
- (g) "network iżolat" tfisser in-network ferrovjarju ta' Stat Membru, jew parti minnu, b'gauge tal-binarji differenti minn dik tal-gauge tal-binarji standard nominali Ewropea (1435 mm).
- (h) Imħassar;
- (i) "trasport multimodali" tfisser il-ġarr ta' passiggieri jew merkanzija, jew tat-tnejn li huma, bl-użu ta' żewġ modi ta' trasport jew aktar;
- (j) "servizzi ta' mobbiltà diġitali multimodali" tfisser servizzi kif definiti fl-Artikolu [...] tad-Direttiva 2010/40 (UE) dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti²⁴;

²⁴ Id-Direttiva XXX (UE)/... li tirrevedi d-Direttiva 2010/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti fil-qasam tat-trasport bit-triq u għall-interkonnessjonijiet ma' modi oħrajn ta' trasport] (GU L [...]).

- (k) "interoperabbiltà" tfisser il-kapaċità, inkluż il-kondizzjonijiet regolatorji, tekniċi u operattivi kollha, tal-infrastruttura, inkluża l-infrastruttura diġitali f'mod jew segment ta' trasport, li tippermetti flussi ta' traffiku u informazzjoni sikuri u mingħajr interruzzjonijiet li jiksbu l-livelli ta' prestazzjoni meħtieġa għal dak il-mod jew is-segment tal-infrastruttura;
- (l) "ċentru multimodali tal-passiġġieri" tfisser punt ta' konnessjoni bejn mill-inqas żewġ modi ta' trasport għall-passiġġieri, fejn jiġu żgurati l-informazzjoni dwar l-ivvjagġar, l-aċċess għat-trasport pubbliku u t-trasferimenti bejn il-modi, inklużi l-modi attivi, u li jaġixxu bħala interfaċċa bejn in-nodi urbani u n-networks tat-trasport fuq distanzi itwal;
- (m) "terminal multimodali tal-merkanzija" tfisser struttura mġhammra għat-trażbord bejn mill-inqas żewġ modi ta' trasport jew bejn żewġ sistemi ferrovjarji differenti, u għall-ħżin temporanju tal-merkanzija, bħat-terminals fil-portijiet interni jew marittimi, tul il-passaġġi fuq l-ilma interni, fl-ajruporti, kif ukoll fit-terminals stradali-ferrovjarji;
- (n) "pjattaforma loġistika" tfisser zona li hija konnessa direttament mal-infrastruttura tat-trasport tan-network trans-Ewropew tat-trasport, li tinkludi mill-inqas terminal wieħed tal-merkanzija u li tippermetti li jitwettqu attivitajiet ta' loġistika;
- (o) "pjan ta' mobbiltà urbana sostenibbli" (SUMP) tfisser dokument għall-ippjanar strateġiku tal-mobbiltà, li għandu l-għan li jtejjeb, b'mod sostenibbli, l-aċċessibbiltà għal u l-mobbiltà fi ħdan iż-żona urbana funzjonali għan-nies, in-negozji u l-merkanzija fid-dawl b'mod partikolari ta' kwalità tal-ħajja aħjar;
- (p) "modi attivi" tfisser it-trasport ta' nies jew ta' oġġetti, permezz ta' mezzi mhux motorizzati, abbażi tal-attività fiżika tal-bniedem, inkluż dawk bi propulsjoni elettriċa awżiljarja kif imsemmi fl-Artikolu 2(2)(h) tar-Regolament (UE) Nru 168/2013;

- (q) "sistemi tal-ICT għat-trasport" tfisser sistemi u applikazzjonijiet tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni li jużaw teknoloġiji tal-informazzjoni, tal-komunikazzjoni, tan-navigazzjoni jew tal-pożizzjonament/lokalizzazzjoni, li jippermettu l-ipproċessar, il-ħżin u l-iskambju tad-data u l-informazzjoni meħtieġa għall-ġestjoni effettiva tal-infrastruttura, tal-mobbiltà u tat-traffiku fuq in-network trans-Ewropew tat-trasport, għar-rapportar tal-informazzjoni rilevanti lill-awtoritajiet u għall-forniment ta' servizzi ta' valur miżjud liċ-ċittadini, lill-ispedituri u lill-operaturi, inklużi sistemi għall-użu reżiljenti, sikur, sigur, ambjentalment korrett u effiċjenti fil-kapaċità tan-network. Dawn jinkludu s-sistemi, it-teknoloġiji u s-servizzi msemmija fil-punti minn (r) sa (x) u jistgħu jinkludu wkoll apparati abbord b'komponenti tal-infrastruttura jew diġitali korrispondenti;
- (r) "sistema ta' trasport intelligenti" (STI) tfisser sistema kif definita fl-Artikolu 4(1) tad-Direttiva (UE) 2010/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti fil-qasam tat-trasport bit-triq u għall-interkonnessjonijiet ma' modi oħrajn tat-trasport²⁵;
- (s) "Sistemi għall-monitoraġġ u l-informazzjoni dwar it-traffiku tal-bastimenti" (VTMIS) tfisser sistemi stabbiliti bid-Direttiva 2002/59/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁶;
- (t) "Servizzi tal-Infomazzjoni tax-Xmajjar ('River Information Services' - RIS)" tfisser teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni fuq passaġġi fuq l-ilma interni kif definiti fil-punt (a) tal-Artikolu 3 tad-Direttiva 2005/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁷;

²⁵ Direttiva 2010/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti fil-qasam tat-trasport bit-triq u għall-interkonnessjonijiet ma' modi oħrajn ta' trasport (ĠU L 207, 6.8.2010, p. 1).

²⁶ Direttiva 2002/59/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Ġunju 2002 li tistabbilixxi sistema għall-monitoraġġ u l-informazzjoni dwar it-traffiku tal-bastimenti fil-Komunità u li tħassar id-Direttiva tal-Kunsill 93/75/KEE (ĠU L 208, 5.8.2002, p. 10).

²⁷ Direttiva 2005/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Settembru 2005 dwar is-Servizzi Armonizzati ta' Informazzjoni tax-Xmajjar (RIS) f'passaġġi fuq l-ilma interni fil-Komunità (ĠU L 255, 30.9.2005, p. 152).

- (u) "Sistema ta' Single Window Marittima Ewropea" (EMSWe) tfisser il-qafas legali u tekniku kif definit fir-Regolament (UE) 2019/1239 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill²⁸;
- (v) "Sistema ta' Ġestjoni tat-Traffiku tal-Ajru / Servizi tan-Navigazzjoni tal-Ajru" (Sistema tal-ATM/ANS) tfisser sistema tal-ATM/ANS kif definita fl-Artikolu 3(7) tar-Regolament (UE) 2018/1139;
- (w) "Sistema Ewropea tal-Ġestjoni tat-Traffiku Ferrovarju" ('European Rail Traffic Management System' - ERTMS) tfisser is-sistema msemmija fid-Direttiva (UE) 2016/797 u fl-Anness, punt 2.2, għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/919²⁹;
- (x) "ERTMS ibbażata fuq ir-radju" tfisser ERTMS tal-livell 2 jew tal-livell 3 li tuża r-radju biex tittrażmetti messaġġi mill-awtoritajiet tal-moviment lill-ferrovija skont ir-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/919³⁰;
- (y) "sistemi tal-klassi B" tfisser sistemi ta' protezzjoni tal-ferroviji u ta' legat tar-radju bil-vuċi kif definiti fl-Anness, punt 2.2, għar-Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/919;
- (z) "port marittimu" tfisser port marittimu kif definit fl-Artikolu 2(16) tar-Regolament (UE) 2017/352;
- (aa) "trasport marittimu fuq distanzi qosra" tfisser il-moviment ta' merkanzija u passigġieri bil-baħar bejn portijiet li jinsabu fl-ilmijiet ġeografiċi ta' Stat Membru wiehed jew ta' diversi Stati Membri jew bejn port li jinsab fl-ilmijiet tal-Istati Membri u port li jinsab fl-ilmijiet ta' pajjiż terz kontigwu li jkollu kosta fuq l-ibhra li jmissu mal-ilmijiet ta' Stat Membru wiehed jew ta' diversi Stati Membri;

²⁸ Regolament (UE) 2019/1239 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Ġunju 2019 li jistabbilixxi sistema ta' Single Window Marittima Ewropea u li jhassar id-Direttiva 2010/65/UE (ĠU L 198, 25.7.2019, p. 64).

²⁹ Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/919 tas-27 ta' Mejju 2016 dwar l-ispeċifikazzjoni teknika għall-interoperabbiltà relatata mas-subsistema tal-"kontroll-kmand u sinjalazzjoni" tas-sistema ferrovjarja fl-Unjoni Ewropea (ĠU L 158, 15.6.2016, p. 1).

³⁰ Regolament tal-Kummissjoni (UE) 2016/919 tas-27 ta' Mejju 2016 dwar l-ispeċifikazzjoni teknika għall-interoperabbiltà relatata mas-subsistema tal-"kontroll-kmand u sinjalazzjoni" tas-sistema ferrovjarja fl-Unjoni Ewropea (ĠU L 158, 15.6.2016, p. 1).

- (ab) "informazzjoni elettronika dwar it-trasport tal-merkanzija" (eFTI) tfisser il-komunikazzjoni elettronika ta' informazzjoni regolatorja bejn l-operaturi ekonomiċi u l-awtoritajiet kompetenti f'konformità mar-Regolament (UE) 2020/1056 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³¹;
- (ac) "Ajru Uniku Ewropew" (SES) tfisser is-sistemi stabbiliti skont ir-Regolament (KE) Nru 549/2004³², (KE) 550/2004³³, (KE) Nru 551/2004³⁴, u (UE) Nru 2018/1139³⁵ tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill biex isahhu l-istandards tas-sikurezza tat-traffiku tal-ajru, biex jikkontribwixxu għall-iżvilupp sostenibbli tas-sistema tat-trasport bl-ajru u biex itejbu l-prestazzjoni ġenerali tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru u tas-servizzi tan-navigazzjoni tal-ajru għat-traffiku tal-ajru ġenerali fl-Ewropa;
- (ad) "vertiport" tfisser zona użata għall-qtugħ mill-art u għall-inżul ta' inġenji tal-ajru bil-qtugħ mill-art u l-inżul vertikali (VTOL);
- (ae) "stand għall-imbark/żbark ta' passiġġieri" tfisser stand f'zona magħżula tar-rampa tal-ajruport mġhammra b'pont tal-imbark tal-passiġġieri;

³¹ Regolament (UE) Nru 2020/1056 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Lulju 2020 dwar l-informazzjoni elettronika dwar it-trasport tal-merkanzija (ĠU L 249, 31.7.2020, p. 33).

³² Regolament (KE) Nru 549/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 li jippreskrivi l-qafas għall-holqien tal-Ajru Uniku Ewropew (ĠU L 96, 31.3.2004, p. 1).

³³ Regolament (KE) Nru 550/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar il-forniment ta' servizzi ta' navigazzjoni tal-ajru fl-ajru uniku Ewropew (ĠU L 96, 31.3.2004, p. 10).

³⁴ Regolament (UE) Nru 551/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-10 ta' Marzu 2004 dwar l-organizzazzjoni u l-użu tal-ispazju tal-arja fl-ajru uniku Ewropew (ĠU L 96, 31.3.2004, p. 20).

³⁵ Regolament (UE) 2018/1139 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-4 ta' Lulju 2018 dwar regoli komuni fil-qasam tal-avjazzjoni ċivili u li jistabbilixxi Aġenzija tas-Sikurezza tal-Avjazzjoni tal-Unjoni Ewropea (ĠU L 212, 22.8.2018, p. 1).

- (af) "proġett SESAR" tfisser il-proġett għall-immodernizzar tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru fl-Ewropa, immirat biex jipprovdi lill-Unjoni b'infrastruttura tal-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru bi prestazzjoni għolja, standardizzata u interoperabbli, u li jikkonsisti f'ċiklu ta' innovazzjoni li jinkludi l-fażi tad-definizzjoni ta' SESAR, il-fażi tal-iżvilupp ta' SESAR u l-fażi tal-mobilizzazzjoni ta' SESAR;
- (af2) "port spazjali" tfisser installazzjoni għall-ittestjar u l-illanċjar ta' inġenji spazjali;
- (ag) "Proġett tas-Sistema Ferrovjarja Ewropea" tfisser proġett tal-Impriza Kongunta Sistema Ferrovjarja Ewropea, jew il-predeċessor tagħha Shift2Rail;
- (ah) "Pjan Regolatorju tal-ATM Ewropew " tfisser il-pjan approvat mid-Deciżjoni tal-Kunsill 2009/320/KE³⁶ u kif emendat sussegwentement³⁷;
- (ai) "governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija" tfisser il-korpi ta' governanza msemmija fl-Artikolu 8 tar-Regolament (UE) 913/2010;
- (aj) "manutenzjoni" tfisser xogħlijiet maħsuba biex iżommu l-kundizzjoni u l-kapaċità tal-infrastruttura eżistenti matul il-ħajja tagħha;
- (ak) "analizi soċjoekonomika tal-kost-benefiċċji" tfisser evalwazzjoni ex ante kwantifikata, ibbażata fuq metodologija rikonoxxuta, tal-valur ta' proġett, li tqis il-benefiċċji u l-kostijiet soċjali, ekonomiċi, tas-saħħa, klimatiċi u ambjentali rilevanti kollha. L-analizi tal-kostijiet u tal-benefiċċji klimatiċi u ambjentali għandha tkun ibbażata fuq il-valutazzjoni tal-impatt ambjentali mwettqa skont id-Direttiva 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁸;
- (al) "fjuwils alternattivi" tfisser fjuwils alternattivi kif definiti fl-Artikolu 2(3) tar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi];

³⁶ ĠU L 95, 9.4.2009, p. 41

³⁷ Deciżjoni tal-Kunsill 2009/320/KE tat-30 ta' Marzu 2009 li tendorsja l-Pjan Direttur Ewropew għall-Ġestjoni tal-Ajru tal-proġett ta' Riċerka tal-ATM tal-Ajru Uniku Ewropew (SESAR) (ĠU L 95, 9.4.2009, p. 41).

³⁸ Direttiva 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Dicembru 2011 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati fuq l-ambjent (ĠU L 26, 28.1.2012, p. 1).

- (am) "żona ta' parkeġġ sikura u sigura" tfisser żona ta' parkeġġ aċċessibbli għas-sewwieqa involuti fil-garr ta' merkanzija jew passiġġieri, li tissodisfa r-rekwiżiti tal-Artikolu 8a(1) tar-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill³⁹ u li tkun giet iċċertifikata f'konformità mal-istandards u l-proċeduri tal-Unjoni, skont l-Artikolu 8a(2) ta' dak ir-Regolament;
- (an) "sistema ta' użin waqt il-moviment" tfisser sistema awtomatika stabbilita fl-infrastruttura tat-toroq bl-għan li tidentifika vetturi jew kombinazzjonijiet ta' vetturi fiċ-ċirkolazzjoni li x'aktarx ikunu qabżu l-limiti tal-piż rilevanti, f'konformità mad-Direttiva 96/53/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁰.
- (ao) "deċiżjoni ta' awtorizzazzjoni tal-proġett" tfisser id-deċiżjoni jew sett ta' deċiżjonijiet, li jistgħu jkunu ta' natura amministrattiva, meħuda simultanjament jew suċċessivament minn awtorità jew awtoritajiet ta' Stat Membru, li ma jinkludux awtoritajiet amministrattivi u ġudizzjarji ta' appell, taħt sistema legali nazzjonali u li ġi amministrattiva li jiddeterminaw jekk promotur ta' proġett ikunx intitolat jimplimenta l-proġett fiż-żona ġeografika kkonċernata jew le fin-network ewlieni, ewlieni estiż jew komprensiv, mingħajr preġudizzju għal kwalunkwe deċiżjoni meħuda fil-kuntest ta' proċedura amministrattiva jew ġudizzjarja ta' appell.

Artikolu 4

Obiettivi tan-network trans-Ewropew tat-trasport

1. L-obiettivi ġenerali tal-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport huwa li jiġi stabbilit network multimodali wieħed għall-Unjoni kollha ta' kwalità għolja.

³⁹ Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġiżlazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq (ĠU L 102, ĠU 11.4.2006, p. 1).

⁴⁰ Direttiva tal-Kunsill 96/53/KE tal-25 ta' Lulju 1996 li tistabbilixxi għal ċerti vetturi tat-triq li jiċċirkolaw fi hdan il-Komunità id-dimensjonijiet massimi awtorizzati fit-traffiku nazzjonali u internazzjonali u l-piżijiet massimi awtorizzati fit-traffiku internazzjonali (ĠU L 235, 17.9.1996, p. 59).

2. In-network trans-Ewropew tat-trasport għandu jsaħħaħ il-koeżjoni soċjali, ekonomika u territorjali tal-Unjoni u jikkontribwixxi għall-ħolqien ta' zona unika Ewropea tat-trasport li tkun sostenibbli, sikur, effiċjenti u reżiljenti u li żżid il-benefiċċji għall-utenti tagħha u tappoġġa t-tkabbir inkluziv. Huwa għandu juri valur miżjud Ewropew billi jikkontribwixxi għall-oġettivi stipulati fl-erba' kategoriji li ġejjin:

(a) sostenibbiltà permezz ta':

- (i) il-promozzjoni ta' mobbiltà b'emissjonijiet żero jew baxxi f'konformità mal-miri rilevanti tal-Unjoni għat-tnaqqis tas-CO₂;
- (ii) l-iffaċilitar ta' użu akbar ta' modi ta' trasport aktar sostenibbli, b'mod partikolari permezz tal-iżvilupp ulterjuri ta' network ferrovjarju għat-trasport tal-passiġġieri fuq distanzi twal, inkluż b'veloċità għolja, u network ferrovjarju interoperabbli għat-trasport tal-merkanzija, network affidabbli ta' passiġġi fuq l-ilma interni u ta' trasport marittimu fuq distanzi qosra madwar l-Unjoni u wkoll permezz tal-promozzjoni ta' modi attivi ta' trasport;
- (iii) żieda fil-ħarsien tal-ambjent;
- (iv) tnaqqis ta' esternalitajiet negattivi, inkluż dawk relatati mal-ambjent, is-saħħa, il-kongestjoni u l-aċċidenti;
- (v) sigurtà akbar tal-enerġija;

(b) koeżjoni permezz ta':

- (i) aċċessibbiltà u konnettività tar-reġjuni kollha tal-Unjoni, inklużi reġjuni ultraperiferiċi u reġjuni remoti, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn, kif ukoll żoni skarsament popolati;
- (ii) it-tnaqqis tal-lakuni fil-kwalità tal-infrastruttura bejn ir-reġjuni u l-Istati Membri;

- (iii) kemm għat-traffiku tal-passiġġieri kif ukoll għat-traffiku tal-merkanzija, koordinazzjoni u interkonnessjoni effiċjenti bejn l-infrastruttura tat-trasport, minn naħa waħda, għat-traffiku fuq distanzi twal u, min-naħa l-oħra, għas-servizzi tat-traffiku u tat-trasport reġjonali u lokali f'nodj urbani;
 - (iv) infrastruttura tat-trasport li tirrifletti s-sitwazzjonijiet speċifiċi f'partijiet differenti tal-Unjoni u li tippredvi kopertura bilanċjata tar-reġjuni Ewropej kollha;
- (c) effiċjenza permezz ta':
- (i) it-tneħħija tal-kongestjonijiet fl-infrastruttura u l-holqien tal-konnessjonijiet neqsin, kemm fl-infrastrutturi tat-trasport, kif ukoll fil-punti ta' konnessjoni bejniethom, fit-territorji tal-Istati Membri u bejniethom;
 - (ii) it-tneħħija tal-kongestjonijiet fl-interoperabbiltà, inkluż il-lakuni fid-digitalizzazzjoni;
 - (iii) l-interoperabbiltà tan-networks tat-trasport nazzjonali, reġjonali u lokali;
 - (iv) l-aħjar integrazzjoni u interkonnessjoni tal-modi kollha ta' trasport, inkluż fin-nodi urbani;
 - (v) il-promozzjoni ta' trasport ekonomikament effiċjenti u ta' kwalità għolja li jikkontribwixxi għal aktar tkabbir ekonomiku u kompetittività;
 - (vi) l-użu aktar effiċjenti ta' infrastruttura ġdida u eżistenti fl-operat;
 - (vii) l-applikazzjoni kosteffiċjenti ta' kunċetti teknoloġiċi u operazzjonali innovattivi;
- (d) iż-żieda tal-benefiċċji għall-utenti tiegħu permezz ta':
- (i) l-iżgurar tal-aċċessibbiltà għall-utenti u l-issodisfar tal-htigijiet ta' mobbiltà u trasport tagħhom, filwaqt li jitqiesu b'mod partikolari l-htigijiet tal-persuni f'sitwazzjonijiet ta' vulnerabbiltà, inklużi l-persuni b'diżabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa u n-nies li jgħixu f'reġjuni remoti, inklużi r-reġjuni ultraperiferiċi u l-gzejjer;

- (ii) l-iżgurar ta' standards sikuri, siguri u ta' kwalità għolja, inkluża l-kwalità tas-servizzi lill-utenti, għat-trasport kemm tal-passiġġieri kif ukoll tal-merkanzija;
- (iii) l-appoġġ għall-kwalità, l-effiċjenza u s-sostenibbiltà tas-servizzi tat-trasport li huma aċċessibbli u affordabbli;
- (iv) l-appoġġ għal mobbiltà li tkun adattata għall-klima li qed tinbidel u reżiljenti għall-perikli naturali u d-diżastri kkawżati mill-bniedem, u l-faċilitazzjoni tal-varar effiċjenti u rapidu ta' servizzi ta' emerġenza u salvataġġ, inkluż għall-persuni b'diżabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa;
- (v) l-iżgurar tar-reżiljenza tal-infrastruttura, b'mod partikolari fuq sezzjonijiet transfruntiera;
- (vi) l-offerta ta' soluzzjonijiet ta' trasport alternattivi, inkluż fuq modi oħrajn, fil-każ ta' disturbi fin-network.
- (vii) l-appoġġ għal modi attivi ta' mobbiltà billi jittejbu l-aċċessibbiltà u l-kwalità tal-infrastruttura relatata, u b'hekk jittejbu s-sikurezza u s-saħħa għall-utenti attivi tal-infrastruttura u jitrawmu l-benefiċċji ambjentali ta' dawk il-modi;

Artikolu 5

Network effiċjenti fir-rizorsi u l-harsien tal-ambjent

1. In-network trans-Ewropew tat-trasport għandu jiġi ppjanat, żviluppat u operat b'mod effiċjenti fir-rizorsi, u f'konformità mar-rekwiżiti ambjentali nazzjonali u tal-Unjoni applikabbli, permezz ta':
 - (a) l-iżvilupp ta' infrastruttura ġdida, it-titjib u l-manutenzjoni tal-infrastruttura tat-trasport eżistenti, notevolment billi tiġi inkluża l-manutenzjoni matul il-ħajja tal-infrastruttura fil-fażi tal-ippjanar tal-kostruzzjoni jew tat-titjib tal-infrastruttura u billi l-infrastruttura tinzamm operattiva;

- (b) l-ottimizzazzjoni tal-integrazzjoni u l-interkonnnessjoni tal-infrastruttura;
- (c) il-varar ta' infrastruttura għall-irriċarġjar u r-riforniment ta' fjuwils alternattivi;
- (d) l-użu ta' teknoloġiji godda u sistemi tal-ICT għat-trasport biex jippreservaw jew itejbu l-prestazzjoni tal-infrastruttura, fejn tali użu jkun ekonomikament ġustifikat jew meħtieġ biex jittejjbu s-sikurezza u s-sigurtà;
- (e) l-ottimizzazzjoni tal-użu tal-infrastruttura, b'mod partikolari permezz ta' ġestjoni effiċjenti tal-kapaċità u tat-traffiku u l-bidla lejn xejriet ta' mobbiltà aktar sostenibbli, inkluż l-iżvilupp ta' servizzi tat-trasport multimodali sostenibbli, attraenti u effiċjenti;
- (f) il-kunsiderazzjoni tas-sinerġiji possibbli ma' networks oħra, b'mod partikolari n-networks trans-Ewropej tal-enerġija jew tat-telekomunikazzjoni jew in-network b'użu doppju identifikat fir-Rekwiżiti Militari għall-Mobbiltà Militari fl-UE u lil hinn minnha;
- (g) l-iżvilupp ta' infrastruttura ekoloġika, sostenibbli u reżiljenti għall-klima mfassla biex tnaqqas kemm jista' jkun l-impatt negattiv fuq is-saħħa taċ-ċittadini li jgħixu madwar in-network, l-ambjent u d-degradazzjoni tal-ekosistemi;
- (h) il-kunsiderazzjoni adegwata tar-reżiljenza tan-network tat-trasport u tal-infrastruttura tiegħu, speċjalment fis-sezzjonijiet transfruntiera, fir-rigward ta' klima li qed tinbidel, kif ukoll perikli naturali u diżastri kkawżati mill-bniedem, kif ukoll it-tfixkil, intenzjonat jew le, inkluż għat-traffiku, bil-ħsieb li jiġu indirizzati dawk l-isfidi;
- (i) Imħassar.

2. Meta jiġu biex jippjanaw u jiżviluppaw in-network trans-Ewropew tat-trasport, l-Istati Membri jistgħu jadattaw l-allinjament dettaljat tar-rotot tas-sezzjonijiet billi jqisu ċ-ċirkostanzi partikolari fid-diversi partijiet tal-Unjoni, bħall-karatteristiċi topografiċi tar-reġjuni kkonċernati u l-kunsiderazzjonijiet ambjentali, filwaqt li jiżguraw il-konformità ma' dan ir-Regolament. Tali adattament ma għandux imur lil hinn minn dak li huwa permess mid-deċiżjoni ta' awtorizzazzjoni tal-proġett rilevanti.

3. Il-valutazzjoni ambjentali tal-pjanijiet u tal-proġetti għandha titwettaq f'konformità mad-Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE⁴¹, mad-Direttivi 2000/60/KE⁴², 2001/42/KE⁴³, 2002/49/KE⁴⁴, 2009/147/KE⁴⁵ u 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁶. Għall-proġetti ta' interess komuni li għalihom il-proċess ta' akkwist għal valutazzjoni ambjentali jkun għadu ma nbediex fid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, jenhtieg li tiġi vvalutata wkoll il-konformità mal-prinċipju "la tagħmilx hsara sinifikanti".

Artikolu 6

L-iżvilupp gradwali tan-network trans-Ewropew tat-trasport

1. Minghajr preġudizzju għall-Artikolu 8, paragrafu 4a, in-network trans-Ewropew tat-trasport għandu jiġi żviluppat gradwalment fi tliet stadji: it-tlestija ta' network ewlieni sal-31 ta' Diċembru 2030, ta' network ewlieni estiż sal-31 ta' Diċembru 2040 u tan-network komprensiv sal-31 ta' Diċembru 2050, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan ir-Regolament. Dan għandu jinkiseb, b'mod partikolari, bl-implimentazzjoni ta' struttura għal dak in-network b'approċċ metodoloġiku koerenti u trasparenti, li jinkludi network komprensiv, network ewlieni u network ewlieni estiż, b'nodi tat-trasport u nodi urbani bħala punti ta' konnessjoni multimodali bejn it-traffiku fuq distanzi twal u n-networks tat-trasport reġjonali u lokali.

⁴¹ Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 dwar il-konservazzjoni tal-habitat naturali u tal-fawna u l-flora selvaġġa (ĠU L 206, 22.7.1992, p. 7).

⁴² Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' Ottubru 2000 li tistabbilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma (ĠU L 327, 22.12.2000, p. 1).

⁴³ Direttiva 2001/42/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-27 ta' Ġunju 2001 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti pjanijiet u programmi fuq l-ambjent (ĠU L 197, 21.7.2001, p. 30).

⁴⁴ Direttiva 2002/49/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-25 ta' Ġunju 2002 li tirrigwardja l-istudju l-amministrazzjoni tal-ħsejjes ambjentali (ĠU L 189, 18.7.2002, p. 12).

⁴⁵ Direttiva 2009/147/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Novembru 2009 dwar il-konservazzjoni tal-ġhasafar selvaġġi (ĠU L 20, 26.1.2010, p. 7).

⁴⁶ Direttiva 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2011 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati fuq l-ambjent (ĠU L 26, 28.1.2012, p. 1).

2. In-network komprensiv għandu jikkonsisti fl-infrastrutturi tat-trasport eżistenti u ppjanati kollha tan-network trans-Ewropew tat-trasport, kif ukoll f'miżuri li jippromwovu l-użu effiċjenti u soċjalment u ambjentalment sostenibbli ta' tali infrastruttura.
3. In-network ewlieni u n-network ewlieni estiż għandhom jikkonsistu f'dawk il-partijiet tan-network trans-Ewropew tat-trasport li għandhom jiġu żviluppati bħala kwistjoni ta' priorità sabiex jintlaħqu l-oġettivi għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport.

Artikolu 7

Kurituri Ewropej tat-Trasport

Il-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandhom jikkonsistu fil-partijiet tan-network ewlieni jew tan-network ewlieni estiż li huma tal-ogħla importanza strategika għall-iżvilupp ta' flussi sostenibbli u multimodali tat-trasport tal-merkanzija u tal-passiġġieri fl-Ewropa u għall-iżvilupp ta' infrastruttura interoperabbli ta' kwalità għolja u prestazzjoni operazzjonali.

Artikolu 8

Proġetti ta' interess komuni

1. Il-proġetti ta' interess komuni għandhom jikkontribwixxu għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport permezz tal-ħolqien ta' infrastruttura ġdida tat-trasport, permezz tal-ameljorament tal-infrastruttura tat-trasport eżistenti jew permezz ta' miżuri li jippromwovu l-użu effiċjenti fir-riżorsi tan-network.
2. Proġett ta' interess komuni għandu:
 - (a) juri valur miżjud Ewropew billi jikkontribwixxi għall-oġettivi li jaqgħu taħt mill-inqas tnejn mill-erba' kategoriji stabbiliti fl-Artikolu 4; u

- (b) ikun ekonomikament vijabbli abbażi ta' analizi soċjoekonomika tal-kost-benefiċċji jew, fil-każ ta' żoni skarsament popolati, ikollu kontribut pożittiv għall-iżvilupp tan-network abbażi ta' analizi soċjoekonomika tal-kost-benefiċċji.
 - (c) Imħassar.
3. Proġett ta' interess komuni jinkludi ċ-ċiklu kollu tiegħu, inklużi l-istudji ta' fattibbiltà u l-proċeduri ta' permess, il-kostruzzjoni, l-operat u l-evalwazzjoni.
 4. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex jiżguraw li l-proġetti jitwettqu f'konformità mal-liġi nazzjonali u tal-Unjoni rilevanti, b'mod partikolari mal-atti legali tal-Unjoni dwar l-ambjent, il-protezzjoni tal-klima, is-sikurezza, is-sigurtà, il-kompetizzjoni, l-għajnuna mill-Istat, l-akkwist pubbliku, is-saħħa pubblika u l-aċċessibbiltà, kif ukoll il-leġiżlazzjoni dwar in-nondiskriminazzjoni.
 - 4a. L-implimentazzjoni ta' proġetti ta' interess komuni tiddependi mill-grad ta' maturità tagħhom, mill-konformità mal-proċeduri legali nazzjonali u dawk tal-Unjoni, u mid-disponibbiltà tar-riżorsi finanzjarji, mingħajr l-ippregudikar tal-impenn finanzjarju tal-Stat Membru jew tal-Unjoni.
 5. Il-Kummissjoni tista' tirrakkomanda lill-Istati Membri jistabbilixxu entitajiet uniċi għall-koordinazzjoni, il-kostruzzjoni u/jew il-ġestjoni ta' proġetti infrastrutturali transfruntiera ta' interess komuni, speċjalment għal dawk fuq skala kbira u kumplessi. Il-Koordinatur Ewropew rilevanti għandu jkollu l-istatus ta' osservatur fil-bord supervizorju jew f'korp ta' tmexxija simili ta' dik l-entità unika.

Artikolu 9

Kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi

1. L-Unjoni tista' tikkoopera ma' pajjiżi terzi sabiex tgħaqqad in-network trans-Ewropew tat-trasport man-networks tal-infrastruttura tagħhom permezz tal-proġetti ta' interess komuni, fejn rilevanti bil-ħsieb li jtejb u tkabbir ekonomiku sostenibbli u l-kompetittività u, b'mod partikolari, sabiex:

- (a) jippromwovu l-estensjoni f'pajjiżi terzi tal-politika tan-network trans-Ewropew tat-trasport flimkien ma' politiki oħra relatati tal-Unjoni, b'mod partikolari fl-oqsma tal-ambjent u l-protezzjoni tal-klima;
- (b) jiżguraw il-konnessjoni bejn in-network trans-Ewropew tat-trasport u n-networks tat-trasport tal-pajjiżi terzi fil-punti ta' qsim tal-fruntieri, inkluż fit-territorju ta' pajjiż terz sabiex jiggarrantixxu flussi tat-traffiku mingħajr xkiel, kontrolli fil-fruntieri, sorveljanza fil-fruntieri u proċeduri oħrajn ta' kontroll fil-fruntieri;
- (ba) jiżguraw fit-territorju tal-pajjiż terz il-konnessjoni bejn in-network trans-Ewropew tat-trasport u n-networks tat-trasport tal-pajjiżi terzi;
- (c) ilestu l-infrastruttura tat-trasport f'pajjiżi terzi li jservu bħala konnessjonijiet bejn partijiet tan-network trans-Ewropew tat-trasport fl-Unjoni;
- (d) jippromwovu l-interoperabbiltà bejn in-network trans-Ewropew tat-trasport u n-networks ta' pajjiżi terzi;
- (e) jiffaċilitaw it-trasport marittimu u jippromwovu rotot ta' trasport marittimu fuq distanzi qosra ma' pajjiżi terzi dment li ma jikkontribwixxux għar-rilokazzjoni tal-emissjonijiet tal-karbonju;
- (f) jiffaċilitaw it-trasport fil-passaġġi fuq l-ilma interni ma' pajjiżi terzi;
- (g) jiffaċilitaw it-trasport bl-ajru ma' pajjiżi terzi, sabiex jippromwovu t-tkabbir ekonomiku u l-kompetittività effiċjenti u sostenibbli, inklużi l-estensjoni tal-Ajru Uniku Ewropew u l-kooperazzjoni mtejbja fil-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru;
- (h) jgħaqqdu u jimplimentaw sistemi tal-ICT għat-trasport f'dawk il-pajjiżi;
- (i) jippromwovu d-dekarbonizzazzjoni tat-trasport, b'mod partikolari permezz tal-varar ta' infrastruttura tal-fjuwils alternattivi f'pajjiżi terzi bil-ħsieb li jiġi stabbilit network kontinwu marbut man-network trans-Ewropew tat-trasport.

2. L-Anness IV jistabbilixxi mapep indikattivi tan-network trans-Ewropew tat-trasport estiż għal pajjiżi ġirien speċifiċi, li jispeċifikaw, fejn applikabbli, network ewlieni u network komprensiv skont il-kriterji ta' dan ir-Regolament.
3. Dan l-artikolu ma għandu jippreġudika l-ebda tip ta' kontribuzzjoni finanzjarja tal-Unjoni għal proġetti f'pajjiżi terzi skont atti legali oħra tal-UE.

KAPITOLU II

DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI

Artikolu 10

Dispożizzjonijiet ġenerali ghan-network ewlieni, ghan-network ewlieni estiż u ghan-network komprensiv

1. In-network ewlieni, in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv għandhom:
 - (a) ikunu kif speċifikati fil-mapep fl-Anness I u fil-listi fl-Anness II;
 - (b) jiġu speċifikati aktar permezz tad-deskrizzjoni tal-komponenti tal-infrastruttura;
 - (c) jissodisfaw ir-rekwiziti għall-infrastrutturi tat-trasport stabbiliti f'dan il-Kapitolu u fil-Kapitoli III u IV;
 - (d) jikkostitwixxu l-bażi għall-identifikazzjoni ta' proġetti ta' interess komuni.

2. In-network ewlieni u n-network ewlieni estiż għandhom jikkonsistu f'dawk il-partijiet tan-network komprensiv li għandhom jiġu żviluppati bħala kwistjoni ta' prijorità biex jintlahqu l-oġettivi tal-politika tan-network trans-Ewropew tat-trasport. Ir-referenzi għal "network ewlieni" fir-Regolament (UE) 2021/1153 għandhom jiġu interpretati bħala li jinkludu "network ewlieni estiż" kif definit f'dan ir-Regolament. Ir-referenzi għal "network ewlieni" fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għal "network ewlieni" kif definit f'dan ir-Regolament. Ir-referenzi għal "network komprensiv" fir-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għal "network ewlieni estiż" u "network komprensiv" kif definiti f'dan ir-Regolament.

3. In-nodi tan-network huma stabbiliti fl-Anness II u jinkludu nodi urbani u nodi tat-trasport (ajruporti, portijiet marittimi, portijiet interni, terminals stradali-ferrovjarji u terminals tul passaġġi fuq l-ilma interni).
4. L-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri xierqa għan-network ewlieni, għan-network ewlieni estiż u għan-network komprensiv li għandhom jiġu żviluppati sabiex jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet rilevanti ta' dan ir-Regolament sad-dati speċifikati fl-Artikolu 6(1), sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan ir-Regolament.

Artikolu 11

Dispożizzjonijiet ġenerali għall-Kurituri Ewropej tat-Trasport

1. Id-disa' Kurituri Ewropej tat-Trasport, jiġifieri:
 - i. Atlantiku;
 - ii. Baħar Baltiku – Baħar l-Iswed – Baħar Eġew;
 - iii. Baħar Baltiku – Baħar Adrijatiku;
 - iv. Mediterran;
 - v. Baħar tat-Tramuntana – Renu – Mediterran;
 - vi. Baħar tat-Tramuntana – Baltiku;
 - vii. Renu – Danubju;
 - viii. Skandinavu – Mediterran;
 - ix. Balkani tal-Punent – Lvant tal-Mediterran,

huma speċifikati fil-mapep fl-Anness III.

2. L-Istati Membri għandhom jieħdu l-miżuri xierqa biex jiġu żviluppati l-Kurituri Ewropej tat-Trasport sabiex jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament, sal-31 ta' Diċembru 2030 għall-infrastruttura tagħhom li hija parti min-network ewlieni, u sal-31 ta' Diċembru 2040 għall-infrastruttura tagħhom li hija parti min-network ewlieni estiż, sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor f'dan ir-Regolament.
3. Il-Kummissjoni, soġġetta għall-Artikolu 172(2) TFUE, għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 60 ta' dan ir-Regolament biex temenda, fil-limiti tal-Artikolu 7, l-allinjament tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport fl-Anness III ta' dan ir-Regolament, sabiex tqis l-iżvilupp ta' flussi kummerċjali ewlenin u tat-traffiku jew bidliet sostanzjali fin-network. Fir-rigward tal-emendi għall-allinjamenti tal-kurituri li jaffettwaw il-partijiet fit-territorju tal-pajjiżi ġirien, tali atti delegati għandhom ikunu bbażati fuq ftehimiet ta' livell għoli dwar in-networks tal-infrastruttura tat-trasport bejn l-Unjoni u l-pajjiżi ġirien ikkonċernati.

Artikolu 12

Prijoritajiet ġenerali għan-network ewlieni, għan-network ewlieni estiż u għan-network komprensiv

1. Fl-iżvilupp tan-network ewlieni, tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv, għandha tingħata prijetà ġenerali lil miżuri li huma meħtieġa għal:
 - (a) iż-żieda fis-sehem ta' modi ta' trasport aktar sostenibbli għall-merkanzija u l-passiġġieri, b'mod partikolari fid-dawl ta' tnaqqis fl-emissjonijiet u fit-tniġġis ta' gassijiet serra u ta' żieda fil-benefiċċji soċjali u ekonomiċi mit-trasport;
 - (b) l-iżgurar ta' aċċessibbiltà u konnettività mtejbja għar-reġjuni kollha tal-Unjoni, filwaqt li titqies il-koeżjoni territorjali u soċjali, kif ukoll il-każ speċifiku tar-reġjuni ultraperiferiċi u ta' reġjuni remoti, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn, kif ukoll ta' zoni skarsament popolate;
 - (c) l-iżgurar tal-aħjar integrazzjoni tal-modi ta' trasport u l-interoperabbiltà bejn il-modi ta' trasport, inkluż modi ta' mobbiltà attivi f'żoni urbani;

- (d) il-holqien tal-konnessjonijiet neqsin u t-tneħħija tal-kongestjonijiet, b'mod partikolari f'termini ta' interoperabbiltà u għas-sezzjonijiet transfruntiera;
- (e) il-varar tal-infrastruttura meħtieġa li tiżgura ċirkolazzjoni mingħajr xkiel ta' vetturi b'emissjonijiet żero jew baxxi, bastimenti u inġenji tal-ajru;
- (f) il-promozzjoni tal-użu effiċjenti u sostenibbli tal-infrastruttura u, fejn meħtieġ, iż-żieda fil-kapaċità;
- (g) iż-żamma tal-infrastruttura eżistenti operattiva u t-titjib jew iż-żamma tal-kwalità tagħha f'termini ta' sikurezza, sigurtà, effiċjenza tas-sistema tat-trasport u l-operazzjonijiet tat-trasport, ir-reżiljenza għall-klima u għad-diżastri, il-prestazzjoni ambjentali, u l-kontinwità tal-flussi tat-traffiku;
- (h) it-titjib tal-kwalità tas-servizzi u tal-kondizzjonijiet soċjali għall-haddiema tat-trasport, l-aċċessibbiltà għall-utenti kollha, inkluż il-persuni b'diżabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa u persuni oħrajn f'sitwazzjonijiet ta' vulnerabbiltà;
- (i) it-titjib tad-diġitalizzazzjoni u l-iżvilupp tal-awtomatizzazzjoni, b'mod partikolari permezz tal-implimentazzjoni u l-użu tas-sistemi tal-ICT għat-trasport.

2. Sabiex jiġu kkomplementati l-miżuri stabbiliti fil-paragrafu 1, għandha tingħata kunsiderazzjoni partikolari lil miżuri li huma meħtieġa għal:

- (a) il-kontribuzzjoni għall-mitigazzjoni tal-esponiment ta' żoni urbani għall-effetti negattivi tat-trasport ta' tranzitu bil-ferrovija u bit-triq; u
- (b) Tmexxa għal (a)
- (c) Imħassar;⁴⁷

⁴⁷ Dan il-paragrafu li jittratta t-tneħħija tal-punt ta' kongestjoni, b'mod partikolari għall-interoperabbiltà, ingħaqad mal-paragrafu 1(d).

- (d) l-ottimizzazzjoni tal-użu tal-infrastruttura, b'mod partikolari permezz ta' ġestjoni effiċjenti tal-kapaċità, ġestjoni tat-traffiku u prestazzjoni operazzjonali akbar.
- (e) il-kontribuzzjoni għal effetti pożittivi fuq is-saħħa u l-ambjent billi jiġi promoss l-użu ta' modi attivi ta' mobbiltà permezz tal-iżvilupp ta' infrastruttura korrispondenti għaċ-ċiklizmu u l-mixi.

Artikolu 13

Prijoritajiet ġenerali għall-Kurituri Ewropej tat-Trasport

Fl-iżvilupp tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport, għandha tingħata prijorità ġenerali lil miżuri li huma meħtieġa għal:

- (a) l-iżvilupp ta' network ferrovjarju għat-trasport tal-merkanzija ta' prestazzjoni għolja u interoperabbli bis-shiħ madwar l-Unjoni;
- (b) l-iżvilupp ta' network ferrovjarju tal-passiġġieri interoperabbli ta' prestazzjoni għolja, inkluż b'veloċità għolja, li jgħaqqad in-nodi urbani madwar l-Unjoni;
- (c) l-iżvilupp ta' infrastruttura effiċjenti tat-trasport tal-avjazzjoni u tal-passaġġi fuq l-ilma interni u ta' infrastruttura tat-trasport marittimu integrata tajjeb fl-Ispazju Marittimu Ewropew;
- (d) l-iżvilupp ta' network tat-toroq sikur u sigur, b'infrastrutturi suffiċjenti ta' fjuwils alternattivi;
- (e) l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet tat-trasport multimodali u interoperabbli mtejbja;

- (f) il-promozzjoni ta' integrazzjoni intermodali tal-katina logistika kollha, b'interkonnessjoni effiċjenti fin-nodi urbani u tat-trasport;
- (g) il-varar tal-infrastruttura meħtieġa li tiżgura ċirkolazzjoni mingħajr xkiel ta' vetturi b'emissjonijiet zero jew baxxi, bastimenti u ingeni tal-ajru.

KAPITOLU III
DISPOŻIZZJONIJIET SPEĊIFIĊI
TAQSIMA 1

INFRASTRUTTURA TAT-TRASPORT FERROVJARJU

Artikolu 14

Komponenti tal-infrastruttura

1. L-infrastruttura tat-trasport ferrovjarju għandha tinkludi, b'mod partikolari:
 - (a) linji ferrovjarji, inkluż:
 - (i) binarji;
 - (ii) punti;
 - (iii) passaġġi invell;
 - (iv) sidings;
 - (v) mini;
 - (vi) pontijiet;
 - (vii) infrastruttura li ttaffi l-impatt fuq l-ambjent;
 - (b) stazzjonijiet tul il-linji indikati fl-Anness I għat-trasferiment tal-passiġġieri fi hdan il-modalità ferrovjarja u bejn it-trasport ferrovjarju u modi oħrajn ta' trasport;
 - (c) faċilitajiet ta' servizzi ferrovjarji skont il-linji indikati fl-Anness I minbarra stazzjonijiet tal-passiġġieri kif definiti fl-Artikolu 3(11) tad-Direttiva 2012/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁸, b'mod partikolari marshalling yards, faċilitajiet tal-formazzjoni tal-ferroviji, faċilitajiet ta' shunting, sidings tal-ħżin, faċilitajiet tal-manutenzjoni, faċilitajiet tekniċi oħrajn bħal faċilitajiet tat-tindif u tal-ħasil, faċilitajiet ta' għajjuna u faċilitajiet ta' riforniment; dawn jinkludu wkoll faċilitajiet għat-tibdil awtomatiku tal-gauge għall-ferroviji;

⁴⁸ Direttiva 2012/34/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2012 li tistabbilixxi zona ferrovjarja unika Ewropea (ĠU L 343, 14.12.2012, p. 32).

- (d) il-konnessjonijiet tar-rotot ta' aċċess ferrovjarju sat-terminals multimodali tal-merkanzija konnessi bil-ferrovija, inkluż ir-rotot ta' aċċess ferrovjarju sat-terminals multimodali tal-merkanzija f'portijiet interni u marittimi u ajruporti, u r-rotot ta' aċċess ferrovjarju sal-marshalling yards kif definit mill-Anness II, il-punt 2(c), għad-Direttiva 2012/34/UE;
 - (e) is-sinjalar ta' kontroll-kmand maġenb il-binarij;
 - (f) l-infrastruttura tal-enerġija maġenb il-binarij;
 - (g) it-tagħmir assoċjat;
 - (h) is-sistemi tal-ICT għat-trasport.
2. It-tagħmir tekniku assoċjat mal-linji ferrovjarji jista' jinkludi sistemi ta' elettrifikazzjoni, tagħmir għall-imbark u l-iżbark tal-passiġġieri u t-tagħbija u l-ħatt tal-merkanzija fl-istazzjonijiet u fit-terminals, kif ukoll teknoloġiji innovattivi fil-fażi tal-varar tagħhom.

Artikolu 15

Ir-rekwiziti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network komprensiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura ferrovjarja tan-network komprensiv:
- (a) tkun konformi mad-Direttiva (UE) 2016/797 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴⁹ u mal-miżuri ta' implimentazzjoni tagħha sabiex tinkiseb l-interoperabbiltà tan-network komprensiv;
 - (b) tkun konformi mar-rekwiziti tal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi għall-interoperabbiltà (TSIs) adottati skont l-Artikoli 4 u 5 tad-Direttiva (UE) 2016/797 mingħajr preġudizzju għall-eżenzjonijiet previsti fl-Artikolu 7(1) ta' dik id-Direttiva;
 - (c) imħassar.

⁴⁹ Direttiva (UE) 2016/797 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-interoperabbiltà tas-sistema ferrovjarja fl-Unjoni Ewropea (ĠU L 138, 26.5.2016, p. 44).

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2050, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network komprensiv, ħlief il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d),
- (a) tkun kompletament elettrifikata fir-rigward tal-binarji tal-linji u, sal-punt meħtieġ għall-operazzjonijiet tal-ferroviji elettriki, fir-rigward tas-sidings;
 - (b) imhassar.
 - (c) tippermetti, mingħajr permess speċjali, tagħbija fuq il-fus ta' mill-inqas 22.5 tunnellata;
 - (d) tippermetti, mingħajr permess speċjali, it-thaddim ta' ferroviji għat-trasport tal-merkanzija b'tul tal-ferrovija ta' mill-inqas 740 m (inkluż il-lokomottiva/i). Dan ir-rekwiżit jiġi ssodisfat jekk, fuq linji doppji, mill-inqas mogħdija ferrovjarja waħda fis-sieġha u d-direzzjoni bħala medja kuljum, jista' jkun tista' tiġi allokata għal ferroviji tal-merkanzija b'tul ta' mill-inqas 740 m jekk mitluba minn imprima ferrovjarja.
 - (e) imhassar.

Ir-rekwiżiti stipulati fil-punti (c) u (d) għandhom japplikaw biss fuq daww il-linji tan-network komprensiv li:

- jikkollegaw terminal multimodali tal-merkanzija jew port marittimu jew port intern mal-eqreb punt ta' qsim tiegħu man-network ewlieni jew man-network ewlieni estiż tal-merkanzija, jew
- jikkostitwixxu linja ta' rotta differenti ta' linja li hija parti min-network ewlieni jew ewlieni estiż tat-trasport tal-merkanzija, jew
- joperaw bħala medja aktar minn għaxar ferroviji tal-merkanzija kuljum fiż-żewġ direzzjonijiet abbażi tad-data għas-sena preċedenti qabel in-notifika.

L-Istati Membri għandhom, mhux aktar tard minn tliet snin wara d-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament, jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar il-linji kkonċernati. Għal sezzjonijiet transfruntiera, tali notifika għandha ssir bi ftehim mal-Istati Membri l-oħra kkonċernati.

- 2a. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2050, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network komprensiv fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), u li tkun konnessa mal-linji ferrovjarji użati għat-trasport tal-merkanzija kif definit fl-Artikolu 15(2) tissodisfa r-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 2, il-punti (c) u (d), sakemm, fir-rigward tar-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 2, il-punt (d), ma tkunx ingħatat eżenzjoni mill-applikazzjoni tal-Artikolu 37(3) mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 37(5).
3. Ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafu 2, u l-paragrafu 2a ma japplikawx għan-networks iżolati.
 - (b) imħassar.
4. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 3, fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, l-eżenzjonijiet għandhom jingħataw mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiżiti msemmija f'dan l-Artikolu abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografici jew fiżiċi sinifikanti speċifiċi, riżultat negattiv tal-analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomika jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tkun ikkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien fil-każ ta' sezzjonijiet transfruntiera. L-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien jista'/jistgħu jipprovdi/u opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmez l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-għoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta kif ukoll f'termini tal-impatt sinifikanti tagħha fuq l-interoperabbiltà u l-kontinwità tan-network ferrovjarju fejn rilevanti. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun għet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 16

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network ewlieni u għan-network ewlieni estiż

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni u tan-network ewlieni estiż tkun konformi mal-Artikolu 15(1).
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2040, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni estiż, hliet il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), għal-linji li huma parti min-network għat-trasport tal-merkanzija:
 - (a) tissodisfa r-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 15(2), il-punti (a) u (c);
 - (b) tippermetti, mingħajr permess speċjali, it-thaddim ta' ferroviji għat-trasport tal-merkanzija b'tul tal-ferrovija ta' mill-inqas 740 m (inkluż il-lokomottiva/i). Dan ir-rekwiżit jiġi ssodisfat jekk jiġu rrispettati mill-inqas il-kondizzjonijiet li ġejjin:
 - (i) fuq linji doppji, mill-inqas mogħdija ferrovjarja waħda kull sagħtejn u d-direzzjoni u mhux inqas minn 24 mogħdija ferrovjarja bħala medja kuljum, tista' tiġi allokata għal ferroviji tal-merkanzija b'tul ta' mill-inqas 740 m jekk mitluba minn impriża ferrovjarja;

- (ii) fuq linji b'binarju wiehed, mill-inqas mogħdija ferrovjarja waħda kull tliet sigħat u d-direzzjoni u mhux inqas minn 12-il mogħdija ferrovjarja bħala medja kuljum, tista' tigi allokata għal ferroviji tal-merkanzija b'tul ta' mill-inqas 740 m jekk mitluba minn impriza ferrovjarja;
 - (c) għas-sezzjonijiet ferrovjarji li jgħaqqdu t-terminals multimodali tal-merkanzija ta' żewġ nodi urbani jew it-terminal multimodali tal-merkanzija ta' nodu urban u punt ta' qsim tal-fruntiera, aktar minn [75 %] tat-tul ta' kull sezzjoni ferrovjarja, huwa ddisinjat għal velocità ta' mill-inqas 100 km/h għall-ferroviji tal-merkanzija fuq il-linji tal-merkanzija tan-network ewlieni estiż.
- 2a. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2040, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni estiż, hlief il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), għal-linji li huma parti min-network għat-trasport tal-passiġġieri:
- (a) tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 15(2), il-punt (a) fuq il-linji tal-passiġġieri tan-network ewlieni estiż;
 - (b) għas-sezzjonijiet ferrovjarji li jgħaqqdu ċentri multimodali tal-passiġġieri ta' żewġ nodi urbani jew iċ-ċentri multimodali tal-passiġġieri ta' nodu urban u punt ta' qsim tal-fruntiera, aktar minn 75% tat-tul ta' kull sezzjoni ferrovjarja, huwa ddisinjat għal velocità ta' mill-inqas 160 km/h għall-ferroviji tal-passiġġieri fuq il-linji tal-passiġġieri tan-network ewlieni estiż.
- 2b. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2040, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni estiż fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tissodisfa r-rekwiżiti stipulati u fl-Artikolu 15(2), il-punt (c), u fl-Artikolu 16(2), il-punt (b), sakemm, fir-rigward tar-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 16(2), il-punt (b), ma tkunx ingħatat eżenzjoni mill-applikazzjoni tal-Artikolu 37(3) mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 37(5).
3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2030, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni, hlief il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d):
- (a) għal-linji li huma parti min-network għat-trasport tal-merkanzija: tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 16(2), il-punti (a), (b) u (c);
 - (b) għal-linji li huma parti min-network għat-trasport tal-passiġġieri: tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 15(2), il-punt (a).

- 3a. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2040, l-infrastruttura ferrovjarja li hija parti min-network ewlieni għat-trasport tal-passiġġieri, minbarra l-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tissodisfa r-rekwiżit stabbilit fl-Artikolu 16(2a), il-punt (b).
- 3ab. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2040, il-linji għat-trasport tal-merkanzija li huma parti mill-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni jew tan-network estiz, inkluż il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), jippermettu ċ-ċirkolazzjoni ta' ferroviji tal-merkanzija li jgħorru semitrejlers standard sa 4 metru għoli fuq vaguni standard ta' għoli ta' mill-inqas 27 ċentimetru fuq il-Kurituri Ewropej tat-Trasport fit-territorji tagħhom.

Dan ir-rekwiżit għandu jitqies li għie ssodisfat jekk ikun hemm konformità mill-inqas mal-kondizzjonijiet li ġejjin f'kull Kuritur Ewropew tat-Trasport fit-territorju tal-Istat Membru:

- ikun hemm mill-inqas linja diretta waħda li tissodisfa dak ir-rekwiżit li tippermetti t-thaddim mingħajr interruzzjoni tal-ferroviji fit-territorju ta' Stat Membru kif ukoll fuq linji transfruntiera ma' kull Stat Membru ġar;
- ikun hemm mill-inqas linja diretta waħda li tissodisfa dak ir-rekwiżit għal mill-inqas terminal ferrovjarju wiehed jew terminal multimodali tal-merkanzija wiehed li jinsab f'port marittimu jew maġenbu li huwa parti mill-Kuritur Ewropew tat-Trasport fit-territorju ta' Stat Membru;
- jekk punt tat-tmiem wiehed jew aktar ta' kuritur ikun jinsab fit-territorju ta' Stat Membru, ikun hemm mill-inqas linja diretta waħda li tissodisfa dak ir-rekwiżit għal mill-inqas wiehed minn dawn il-punti tat-tmiem.

Għal sezzjonijiet transfruntiera, id-determinazzjoni tal-linji kkonċernati għandha ssir bi qbil mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien ikkonċernat(i).

L-Istati Membri għandhom, mhux aktar tard minn tliet snin wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, jinnotifikaw lill-Kummissjoni dwar il-linji kkonċernati.

- 3b. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2030, l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tissodisfa r-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 15(2), il-punt (c), u fl-Artikolu 16(2), il-punt (b), sakemm, fir-rigward tar-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 16(2), il-punt (b), ma tkunx ingħatat eżenzjoni mill-applikazzjoni tal-Artikolu 37(3) mill-Kummissjoni skont l-Artikolu 37(5).
4. Ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafi 2 sa 3b ma japplikawx għan-networks iżolati.
5. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 4, fuq it-talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, l-eżenzjonijiet għandhom jingħataw mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiżiti msemmija f'dan l-Artikolu abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografici jew fiżiċi sinifikanti speċifiċi, riżultat negattiv tal-analizi kost-benefiċċji soċjoekonomika jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba b'hal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tkun ikkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien fil-każ ta' sezzjonijiet transfruntiera. L-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien jista'/jistgħu jipprova/u opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-ghoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta kif ukoll f'termini tal-impatt sinifikanti tagħha fuq l-interoperabbiltà u l-kontinwità tan-network ferrovjarju fejn rilevanti. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.

Meta tivvaluta t-talbiet għal eżenzjonijiet mir-rekwiżit relatat mal-ġarr tas-semitrejlers stipulati fil-paragrafu 3ab ta' dan l-Artikolu, il-Kummissjoni għandha tqis b'mod partikolari r-riżultati tal-analizi kost-benefiċċji soċjoekonomika kif ukoll it-tfixkil potenzjali tas-servizzi kkawżat mix-xogħlijiet meħtieġa biex jiġi ssodisfat dak ir-rekwiżit.

Meta tivvaluta t-talbiet għall-eżenzjonijiet mir-rekwiżiti stabbiliti f'dan l-Artikolu għan-network ewlieni estiż, il-Kummissjoni għandha tqis b'mod partikolari kwalunkwe investiment kbir imwettaq mill-Istat Membru kkonċernat fuq linja parallela qrib hafna ta' dawh li jkunu ser jinbnew godda.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun giet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun inghatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 16a

gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew għall-ferroviji

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li kwalunkwe linja ferrovjarja ġdida tan-network ewlieni estiż u n-network ewlieni, inkluż il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tipprevedi l-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm. Dak ir-rekwiżit jitqies li għe ssodisfat meta l-ferroviji tal-gauge tal-binarji ferrovjarji ta' 1 435 mm ikunu jistgħu jiċċirkolaw fuq l-infrastruttura sa mhux aktar tard mill-2030 għan-network ewlieni, u sal-2040 għan-network ewlieni estiż. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, linja ferrovjarja ġdida tfisser kwalunkwe linja li għaliha x-xogħlijiet ta' kostruzzjoni ma jkunux bdew fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.

2. B'deroga mill-paragrafu 1, l-Istati Membri li fit-territorju tagħhom, fid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, l-ebda linja ferrovjarja ġdida ma hija pplanata li tkun konnessa mal-fruntiera tal-art ta' Stat Membru ieħor skont l-Anness I għal dan ir-Regolament, għandhom ifasslu pjan li jidentifika l-linja ferrovjarja l-ġdida li għandha tinbena skont il-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm. Dan il-pjan għandu jkollu fuq l-interoperabbiltà mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien, billi jkollu, b'mod partikolari, il-migrazzjoni possibbli ta' linji ferrovjarji eżistenti skont il-paragrafu 3. Il-pjan għandu jinkludi analizi kost-benefiċċji soċjoekonomika li tiġġustifika d-deċiżjoni tal-Istat Membru, fejn rilevanti, li ma jibnix infrastruttura ferrovjarja ġdida għall-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm u valutazzjoni tal-impatt fuq l-interoperabbiltà. Dan il-pjan għandu jiġi ppreżentati lill-Kummissjoni sa mhux aktar tard minn sentejn wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.
3. L-Istati Membri b'network ferrovjarju eżistenti, jew parti minnu, li jkollu gauge tal-binarij differenti minn dak tal-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm għandhom iwettqu valutazzjoni, mhux aktar tard minn sentejn wara d-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament, li tidher l-linji ferrovjarji eżistenti li jinsabu fil-Kurituri Ewropej tat-Trasport bil-ħsieb tal-migrazzjoni possibbli tagħhom għall-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm. Il-valutazzjoni għandha tiġi kkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien, fil-każ ta' sezzjonijiet transfruntiera. Il-valutazzjoni għandha tinkludi analizi kost-benefiċċji soċjoekonomika dwar il-vijabbiltà tal-migrazzjoni possibbli u valutazzjoni tal-impatt fuq l-interoperabbiltà.

Abbażi tal-valutazzjoni skont l-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom ifasslu pjan ta' migrazzjoni fejn rilevanti, mhux aktar tard minn sena wara t-tlestija tal-valutazzjoni, li jidentifika l-linji ferrovjarji eżistenti li jinsabu fil-Kurituri Ewropej tat-Trasport li għandhom jiġu migrati għall-wisa' nominali tal-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ta' 1 435 mm u jipprevedu indikazzjoni tal-iskeda ta' żmien tal-migrazzjoni.

Is-subparagrafi 1 u 2 għandhom japplikaw *mutatis mutandis* għal-linji ferrovjarji li għalihom ikunu bdew ix-xogħlijiet ta' kostruzzjoni fid-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament.

4. Il-prijoritajiet għall-ippjanar tal-infrastruttura u tal-investment li jirriżultaw mill-pjanijiet imsemmija fil-paragrafi 2 u 3 għandhom jiġu inklużi fl-ewwel pjan ta' ħidma tal-Koordinatur Ewropew għal Kuritur Ewropew tat-Trasport li l-linji ferrovjarji tal-merkanzija b'gauge tal-binarji differenti minn dak tal-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew ikunu parti minnu, f'konformità mal-Artikolu 53.
5. Fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjoni temporanja mir-rekwiżiti msemmija fil-paragrafu 1 permezz ta' atti ta' implimentazzjoni għal linji ferrovjarji godda tan-network ewlieni u tan-network komprensiv, jew għal parti minnu abbażi ta' riżultati negattivi tal-analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomika. Kwalunkwe talba għal eżenzjoni għandha tkun ibbażata fuq ġustifikazzjoni suffiċjenti. Fil-każ ta' sezzjonijiet transfruntiera, it-talbiet għal eżenzjoni għandhom jiġu kkoordinati mal-Istat Membru ġar. L-Istat Membru ġar jista' jipprovdi opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-ghoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.
- Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta kif ukoll f'termini tal-impatt sinifikanti tagħha fuq l-interoperabbiltà u l-kontinwità tan-network ferrovjarju fejn rilevanti. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.
- Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont it-tieni subparagrafu jew, f'każ li tkun giet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar riċevuta ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Id-deċiżjoni għandha tindika l-perjodu li għalih tingħata l-eżenzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri ohra bl-eċċezzjoni mogħtija skont ir-raba' paragrafu.

Artikolu 17

Is-Sistema Ewropea tal-Ġestjoni tat-Traffiku Ferrovjarju

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:

- L-ERTMS tkun mghammra fuq l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni estiż sal-31 ta' Diċembru 2040 u n-network komprensiv sal-31 ta' Diċembru 2050, hlief għall-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), filwaqt li tiżgura varar sinkronizzat u armonizzat tal-ERTMS maġenb il-binarji u abbord il-ferroviji;
- L-ERTMS tiġi varata fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tal-parti ewlenija estiża sal-31 ta' Diċembru 2040 u n-network komprensiv sal-31 ta' Diċembru 2050 fejn tali tagħmir jitqies meħtieġ mill-Istat Membru kkonċernat f'koordinazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, b'mod partikolari l-manijer tal-infrastruttura.

(a) imħassar.

(b) imħassar.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sal-31 ta' Diċembru 2030:

- l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni, ħlief il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tissodisfa r-rekwiżiti tal-paragrafu 1.
- l-ERTMS tiġi varata fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tan-network ewlieni fejn tali tagħmir jitqies meħtieġ mill-Istat Membru kkonċernat f'koordinazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, b'mod partikolari l-manijer tal-infrastruttura.

2a. L-Istati Membri għandhom jimmiraw, fejn xieraq, għad-dekummissjonar tas-sistemi tal-klassi B sal-31 ta' Diċembru 2050.

3. imħassar.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni, tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv tkun mghammra b'ERTMS ibbażata fuq ir-radju sal-31 ta' Diċembru 2050.

5. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li fuq l-infrastruttura ferrovjarja tan-network ewlieni, tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv mill-31 ta' Diċembru 2030, fil-każ tal-kostruzzjoni ta' linja ġdida, tkun qed tiġi varata ERTMS ibbażata fuq ir-radju.

5a. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-ERTMS ibbażata fuq ir-radju tiġi varata sal-31 ta' Diċembru 2050 fuq il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 14(1), il-punt (d), tan-network ewlieni, in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv, fejn tali tagħmir jitqies meħtieġ mill-Istat Membru kkonċernat f'koordinazzjoni mal-partijiet ikkonċernati rilevanti, b'mod partikolari l-manijer tal-infrastruttura. F'każ ta' kostruzzjoni ta' linja ġdida, tali varar għandu jiġi żgurat mill-31 ta' Diċembru 2030.

5b. Ir-rekwiżiti stipulati fil-paragrafi 1 sa 5a ma japplikawx għan-networks iżolati.

6. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 5b, fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, għandhom jingħataw eżenzjonijiet mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiżiti msemmija fil-paragrafi minn 1 sa 5a.
- Kwalunkwe talba għal eżenzjoni għandha tkun ibbażata fuq riżultat negattiv ta' analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomika u valutazzjoni tal-impatt fuq l-interoperabbiltà.
- Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tkun ikkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien fil-każ ta' sezzjonijiet transfruntiera. L-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien jista'/jistgħu jipprovdi/u opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-għoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda. L-eżenzjonijiet mitluba għandhom jikkonformaw mar-rekwiżiti tad-Direttiva (UE) 2016/797 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵⁰.
- Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu kif ukoll f'termini tal-impatt sinifikanti tagħha fuq l-interoperabbiltà. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.
- Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

⁵⁰ Direttiva (UE) 2016/797 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Mejju 2016 dwar l-interoperabbiltà tas-sistema ferrovjarja fl-Unjoni Ewropea (ĠU L 138, 26.5.2016, p. 44).

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun giet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar riċevuta ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 18

[Tmexxa għall-Artikolu 65]

Artikolu 19

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura ferrovjarja

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastruttura ferrovjarja u minbarra l-prijoritajiet ġenerali stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) il-migrazzjoni għall-gauge nominali tal-linji ferrovjarji standard Ewropew (1 435 mm), fejn rilevanti;
- (b) il-mitigazzjoni tal-impatt tal-istorbju u tal-vibrazzjoni kkawżati mit-trasport ferrovjarju, b'mod partikolari permezz ta' miżuri għall-vetturi ferrovjarji u għall-infrastruttura, inkluż għall-ħitan ta' protezzjoni mill-istorbju;
- (c) it-titjib fis-sikurezza tal-passaġġi invell;
- (d) fejn xieraq, il-konnessjoni tal-infrastruttura tat-trasport ferrovjarju mal-infrastruttura ta' port ta' passaġġi fuq l-ilma interni;
- (e) soġġett għal analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomika, l-iżvilupp tal-infrastruttura għat-tul tal-ferrovija ta' aktar minn 740 m u sa 1 500 m u tagħbija fuq il-fus ta' 25,0 tonnellata meta jinbnew u jiġu mmodernizzati linji ferrovjarji rilevanti għat-traffiku tal-merkanzija;

- (f) l-iżvilupp u l-varar ta' teknoloġiji innovattivi għall-ferroviji, li jibnu b'mod partikolari fuq il-ħidma tal-Impriżi Kongunti "Shift2Rail" u "Sistema Ferrovjarja Ewropea", notevolment it-tħaddim awtomatiku tal-ferroviji, il-ġestjoni avvanzata tat-traffiku, u l-konnettività diġitali għall-passiġġieri bbażata fuq ERTMS u akkoppjamenti diġitali awtomatiċi, kif ukoll il-konnettività 5G;
- (g) meta tinbena jew tigi mmeljorata l-infrastruttura ferrovjarja, jiġu żgurati l-kontinwità u l-aċċessibbiltà tal-mogħdijiet pedonali u għaċ-ċiklizmu, u jiġi żviluppat parkeġġ għar-roti fil-vicinanza tal-istazzjonijiet sabiex jiġu promossi l-modi attivi tat-trasport;
- (h) l-iżvilupp ta' teknoloġiji innovattivi ta' fjuwils alternattivi għall-ferroviji, bħall-idroġenu għal sezzjonijiet li huma eżentati mir-rekwiżit ta' elettrifikazzjoni u rotot ta' aċċess ferrovjarju.
- (i) għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport, li jipprovdi standard li jiżgura ċ-ċirkolazzjoni ta' ferroviji tal-merkanzija li jgħorru semitrejlers standard sa 4 metru għoli fuq vaguni standard ta' għoli ta' 33 ċentimetri, mingħajr ebda rekwiżit addizzjonali għal permess speċjali biex jithaddmu servizzi.

TAQSIMA 2

INFRASTRUTTURA TAT-TRASPORT FIL-PASSAĠĠI FUQ L-ILMA INTERNI

Artikolu 20

Komponenti tal-infrastruttura

1. L-infrastruttura tat-trasport fil-passaġġi fuq l-ilma interni għandha tinkludi, b'mod partikolari:
 - (a) xmajjar;
 - (b) kanali;
 - (c) lagi u laguni;

- (d) l-infrastruttura relatata b'hal xtabi, liftijiet, pontijiet, ġibjuni u miżuri assoċjati ta' prevenzjoni u mitigazzjoni ta' għargħar u nixfa li jistgħu jhallu effetti pozittivi għan-navigazzjoni fuq passaġġi fuq l-ilma interni;
 - (e) l-aċċess tal-passaġġi fuq l-ilma u l-konnessjonijiet tal-aħħar mil għat-terminals multimodali tal-merkanzija konnessi permezz ta' passaġġi fuq l-ilma interni, b'mod partikolari f'portijiet interni u marittimi;
 - (f) il-postijiet ta' rmiġġ u ta' mistrieħ;
 - (g) il-portijiet interni, inkluż l-infrastruttura bażika tal-port fil-forma ta' baċiri interni, hitan tal-mollijiet, irmiġġi, pontijiet tal-imbark, baċiri, digi, backfills, pjattaformi, ir-reklamazzjoni tal-art u l-infrastruttura meħtieġa għall-operazzjonijiet ta' trasport fiż-żona tal-port u barra miż-żona tal-port;
 - (h) it-tagħmir assoċjat imsemmi fil-paragrafu 2;
 - (i) is-sistemi tal-ICT għat-trasport, inkluż l-RIS;
 - (j) il-konnessjonijiet tal-portijiet interni mal-modi l-oħra fin-network trans-Ewropew tat-trasport;
 - (k) l-infrastruttura relatata ma' faċilitajiet għal fjuwils alternattivi;
 - (l) l-infrastruttura meħtieġa għal operazzjonijiet ta' żero skart u miżuri ta' ekonomija ċirkolari.
2. It-tagħmir assoċjat ma' passaġġi fuq l-ilma interni jista' jinkludi tagħmir għat-tagħbija u l-ħatt tal-merkanzija u l-ħzin tal-merkanzija f'portijiet interni. It-tagħmir assoċjat jista' jinkludi, b'mod partikolari, sistemi ta' propulsjoni u dawk operattivi li jnaqqsu t-tniġġis, b'ħat-tniġġis tal-ilma u tal-arja, il-konsum tal-enerġija u l-intensità tal-karbonju. Huwa jista' jinkludi wkoll faċilitajiet għall-akkoljenza tal-iskart, provvista tal-enerġija elettrika mix-xatt u infrastruttura oħra ta' fjuwils alternattivi għall-provvista u l-ġenerazzjoni, kif ukoll tagħmir għat-tkissir tas-silġ, servizzi idroloġiċi u tħammil tal-passaġġi navigabbli, il-portijiet u approċċi tal-portijiet biex tiġi żgurata navigabbiltà matul is-sena kollha.
3. Sabiex ikun parti min-network komprensiv, port intern għandu jissodisfa l-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) ikollu volum annwali ta' trażbord tal-merkanzija li jaqbeż il-500 000 tunnellata. Il-volum annwali totali ta' trażbord tal-merkanzija għandu jkun ibbażat fuq l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, abbażi tal-istatistika ppubblikata mill-Eurostat;
- (b) dan ikun jinsab fuq in-network tal-passaġġi fuq l-ilma interni tan-network trans-Ewropew tat-trasport.

Artikolu 21

Ir-rekwiziti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network komprensiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-portijiet interni fuq in-network komprensiv, sal-31 ta' Diċembru 2050:
 - (a) ikunu konnessi mal-infrastruttura tat-toroq jew tal-ferroviji;
 - (b) joffru mill-inqas terminal multimodali tal-merkanzija wiehed miftuħ għall-operaturi u l-utenti kollha b'mod mhux diskriminatorju u li għandu japplika imposti trasparenti u mhux diskriminatorji;
 - (c) ikunu mghammra b'faċilitajiet biex itejbu l-prestazzjoni ambjentali tal-bastimenti fil-portijiet, li jistgħu jinkludu l-faċilitajiet ta' akkoljenza tal-iskart, il-faċilitajiet ta' tneħħija tal-gass, il-miżuri għat-tnaqqis tal-istorbju, il-miżuri għat-tnaqqis tat-tniġġis tal-arja u tal-ilma.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura ta' fjuwils alternattivi tiġi varata f'portijiet interni f'konformità mar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi].

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network ewlieni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-portijiet interni tan-network ewlieni jissodisfaw ir-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 21(1), il-punti (a) u (b), sal-31 ta' Diċembru 2030 u fl-Artikolu 21(1), il-punt (c), sal-31 ta' Diċembru 2040.
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li n-network tal-passaġġi fuq l-ilma interni, inkluż il-konnessjonijiet imsemmija fl-Artikolu 20(1), il-punt (e), jinzamm sabiex jippermetti navigazzjoni effiċjenti, affidabbli u sikura għall-utenti billi jiġu żgurati rekwiżiti minimi ta' passaġġi fuq l-ilma stabbiliti fil-paragrafu 3, il-punt (a) u livelli minimi rekwiżiti ta' servizz stabbiliti fil-paragrafu 3, il-punti (b), (c) u (d) (Status Tajjeb ta' Navigazzjoni).

L-Istati Membri għandhom jipprevjenu d-deterjorament ta' dawn ir-rekwiżiti minimi jew ta' kwalunkwe wiehed mill-kriterji sottostanti definiti tiegħu. F'każ li n-network tal-passaġġi fuq l-ilma interni jaqbez dawn ir-rekwiżiti minimi fid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jipprevjenu d-deterjorazzjoni tal-istatus tagħhom.

3. Sal-31 ta' Diċembru 2030 l-Istati Membri għandhom b'mod partikolari jiżguraw li:
 - (a) Ix-xmajjar, il-kanali, il-lagi, il-laguni, il-portijiet interni u r-rotot ta' aċċess tagħhom jipprovdu fond tal-kanal navigabbli ta' mill-inqas 2,5 m u għoli minimu taht pontijiet li ma jinfethux ta' mill-inqas 5,25 m f'livelli tal-ilma ta' referenza definiti, li jinqabzu f'għadd definit ta' jiem fis-sena fuq medja statistika.

Il-livelli tal-ilma ta' referenza għandhom jiġu stabbiliti abbażi tal-ġhadd ta' jiem fis-sena li fihom il-livell tal-ilma attwali jkun qabeż il-livell tal-ilma ta' referenza speċifikat. Soġġett għall-approvazzjoni tal-Istati Membri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 172 TFUE, il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni, li għandhom jiġu elaborati f'kooperazzjoni mill-qrib ma' tali Stati Membri u, jekk applikabbli, f'konsultazzjoni mal-kummissjonijiet għan-navigazzjoni tax-xmajjar stabbiliti permezz ta' ftehimiet internazzjonali, li jispeċifikaw il-livelli ta' referenza tal-ilma msemmija fis-subparagrafu preċedenti, għal kull kuritur, għal kull passaġġ fuq l-ilma jew għal kull taqsima ta' passaġġi fuq l-ilma. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 59(3). Għandhom ikunu konsistenti mar-rekwiżiti li huma stabbiliti f'konvenzjonijiet internazzjonali, fi ftehimiet konklużi bejn l-Istati Membri, inkluż fir-regolamenti adottati mill-kummissjonijiet tan-navigazzjoni fuq ix-xmajjar stabbiliti minn tali konvenzjonijiet u ftehimiet.

- (b) L-Istati Membri għandhom jippubblikaw fuq sit web aċċessibbli għall-pubbliku l-ġhadd ta' jiem fis-sena kif imsemmi fil-punt (a) li matulhom il-livell tal-ilma attwali jaqbeż jew ma jilhaqx il-livell tal-ilma ta' referenza speċifikat għall-fond tal-kanal tan-navigazzjoni, kif ukoll il-hinijiet medji ta' stennija f'kull xatba;
- (c) l-operaturi tal-ixtabi għandhom jiżguraw li tali xtabi jithaddmu u jinżammu b'tali mod li l-hinijiet ta' stennija jiġu minimizzati;
- (d) ix-xmajjar, il-kanali, il-lagi u l-laguni huma mġhamra b'RIS għas-servizzi kollha skont id-Direttiva 2005/44/KE⁵¹, sabiex tiġi ggarantita informazzjoni f'hin reali lill-utenti bejn il-fruntieri.

⁵¹ Direttiva 2005/44/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Settembru 2005 dwar is-Servizzi Armonizzati ta' Informazzjoni tax-Xmajjar (RIS) f'passaġġi fuq l-ilma interni fil-Komunità (ĠU L 255, 30.9.2005, p. 152).

4. Fuq talba ta' Stat Membru, f'kazijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mir-rekwiżiti minimi msemmija fil-paragrafu (3), il-punt (a), għal kull passagġ fuq l-ilma u fejn xieraq għal kull taqsima ta' passagġ fuq l-ilma permezz ta' atti ta' implimentazzjoni abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, jew riżultat negattiv ta' analiżi kost-benefiċċji soċjoekonomika jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità, jew fuq il-wirt kulturali. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tiġi kkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien, fejn applikabbli. L-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien jista'/jistgħu jipprovdi/u opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-ġhoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun ġiet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Id-deterjorament tar-rekwiżiti minimi kkawżat minn azzjoni diretta tal-bniedem jew minn nuqqas ta' diliġenza fiż-żamma tan-network tal-passaġġi fuq l-ilma interni ma għandux jittqies bħala każ li jiġġustifika l-ghoti ta' eżenzjoni.

- 4a. F'każ ta' force majeure l-Istati Membri għandhom jirriabilitaw il-kondizzjonijiet ta' navigabbiltà għall-istatus preċedenti hekk kif is-sitwazzjoni tippermetti dan.
5. Il-Kummissjoni tista' tadotta linji gwida li jiżguraw approċċ koerenti dwar l-applikazzjoni tal-istatus tajjeb ta' navigazzjoni fl-Unjoni. Dawn il-linji gwida jistgħu jkopru b'mod partikolari:
- (a) parametri komplementari għall-passaġġi fuq l-ilma speċifiċi għal xmajjar ġierja;
 - (aa) parametri komplementari għall-wisa' navigabbli tal-kanal;
 - (b) imħassar.
 - (c) imħassar.
 - (d) imħassar.
 - (e) il-varar ta' infrastruttura tal-enerġija alternattiva sabiex jiġi żgurat aċċess għal fjuwils alternattivi mal-kuritur kollu;
 - (f) l-użu ta' applikazzjonijiet diġitali tan-network u l-proċessi ta' awtomatizzazzjoni;
 - (g) ir-reżiljenza tal-infrastruttura għat-tibdil fil-klima, il-perikli naturali u d-dizastri kkawżati mill-bniedem jew tfixkil intenzjonali;
 - (h) l-introduzzjoni u l-promozzjoni ta' teknoloġiji godda u l-innovazzjoni għal fjuwils tal-enerġija u sistemi ta' propulsjoni b'livell zero ta' emissjonijiet tal-karbonju.
6. Imħassar.

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura tal-passaġġi fuq l-ilma interni

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastrutturi tal-passaġġi fuq l-ilma interni u flimkien mal-prijoritajiet generali stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata prijorità lil dawn li ġejjin:

- (a) fejn xieraq, il-kisba ta' standards oghla għall-immodernizzar tal-passaġġi fuq l-ilma eżistenti u għall-ħolqien ta' passaġġi fuq l-ilma godda, sabiex jiġu ssodisfati d-domandi tas-suq;
- (b) il-miżuri ta' prevenzjoni u mitigazzjoni kontra l-ghargħar u n-nixfiet;
- (c) it-titjib tal-proċessi ta' diġitalizzazzjoni u awtomatizzazzjoni, b'mod partikolari bil-ħsieb ta' sikurezza, sigurtà u sostenibbiltà akbar fit-trasport fil-passaġġi fuq l-ilma interni, inkluż f-nodi urbani;
- (d) il-modernizzazzjoni u l-espansjoni tal-kapaċità tal-infrastruttura, inkluż il-postijiet tal-irmigġ u tal-mistrieħ u s-servizzi tagħhom meħtieġa għall-operazzjonijiet tat-trasport multimodali kemm fiż-żona tal-port kif ukoll il-barra minnu u tul il-passaġġ fuq l-ilma;
- (e) il-promozzjoni u l-iżvilupp ta' miżuri biex tittejjeb il-prestazzjoni ambjentali tat-trasport fil-passaġġi fuq l-ilma interni u l-infrastruttura tat-trasport, inkluż bastimenti b'emissjonijiet zero u baxxi u miżuri maħsuba biex itaffu l-impatti fuq il-korpi tal-ilma u l-bijodiversità dipendenti mill-ilma, f'konformità mar-rekwiżiti applikabbli skont id-dritt tal-Unjoni jew il-ftehimiet internazzjonali rilevanti;
- (f) l-iżvilupp u l-użu ta' bastimenti tal-passaġġi fuq l-ilma interni b'pikka baxxa adattati għal livelli baxxi ta' ilma;
- (g) meta tinbena jew tiġi meljorata l-infrastruttura ta' passaġġi fuq l-ilma interni, jiġu żgurati l-kontinwità u l-aċċessibbiltà tal-mogħdijiet għall-mixi u għaċ-ċiklizmu sabiex jiġu promossi l-modi attivi tat-trasport;

- (h) il-promozzjoni ta' azzjonijiet għall-prevenzjoni tad-deterjorament tar-rekwiżiti tal-passaġġi fuq l-ilma.

TAQSIMA 3

L-INFRASTRUTTURA TAT-TRASPORT MARITTIMU U L-ISPAZJU MARITTIMU EWROPEW

Artikolu 24

Komponenti tal-infrastruttura

1. L-Ispazju Marittimu Ewropew jgħaqqad u jintegra l-komponenti marittimi deskritti fil-paragrafu 2 man-network fuq l-art permezz tal-holqien jew l-ammeljorament ta' rotot ta' tbahħir fuq distanzi qosra u permezz tal-iżvilupp ta' portijiet marittimi fit-territorju tal-Istati Membri u l-konnessjonijiet tagħhom maż-żoni interni biex tiġi pprovduta integrazzjoni effiċjenti, vijabbli u sostenibbli ma' modi oħra tat-trasport.
2. L-Ispazju Marittimu Ewropew jikkonsisti fi:
 - (a) l-infrastruttura tat-trasport marittimu fiż-żona tal-port tan-network ewlieni u tan-network komprensiv, inkluż il-konnettività tal-portijiet mal-art;
 - (b) azzjonijiet ta' benefiċċju usa' li mhumieq marbuta ma' portijiet speċifiċi u li huma ta' benefiċċju għall-Ispazju Marittimu Ewropew u l-industrija marittima b'mod wiesa', bħal appoġġ għal attivitajiet li jiżguraw navigabbiltà matul is-sena kollha (tkissir tas-silġ), l-iffaċilitar tat-tranzizzjoni lejn trasport marittimu sostenibbli, it-titjib tas-sinergiji bejn it-trasport u l-enerġija, fost l-oħrajn billi jitrawwem ir-rwol tal-portijiet bħala ċentri tal-enerġija u tiġi meġġjuna t-tranzizzjoni tal-enerġija, u s-sistemi tal-ICT għat-trasport u l-istħarriġ idrografiku;

(c) il-promozzjoni ta' konnessjonijiet tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra sostenibbli u reżiljenti, b'mod partikolari dawk li jikkonċentraw il-flussi tal-merkanzija sabiex jitnaqqsu l-ispejjeż esterni negattivi bhall-emissjonijiet u l-kongestjoni mit-trasport bit-triq fl-Unjoni u dawk li jtejbu l-aċċess għar-reġjuni ultraperiferiċi u reġjuni remoti, insulari u periferiċi ohra permezz tal-istabbiliment jew l-ammeljorament ta' servizzi marittimi sostenibbli, regolari u frekwenti.

(d) imħassar.

3. L-infrastruttura tat-trasport marittimu msemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 2 għandha tinkludi, b'mod partikolari:

- (a) portijiet marittimi, inkluż l-infrastruttura meħtieġa għall-operazzjonijiet tat-trasport fiż-żona tal-port;
- (b) infrastruttura bażika tal-portijiet bħal baċiri interni, hitan tal-mollijiet, irmiggi, pjattaformi, pontijiet tal-imbark, baċiri, digi, backfills u r-reklamazzjoni tal-art;
- (c) kanali fil-baħar;
- (d) għajnuniet għan-navigazzjoni;
- (e) approċċi tal-portijiet, passagġi navigabbli u xtabi;
- (f) breakwaters;
- (g) il-konnessjonijiet tal-portijiet fin-network trans-Ewropew tat-trasport;
- (h) sistemi tal-ICT għat-trasport, inkluż l-EMSW e u l-VTMIS;
- (i) infrastruttura relatata ma' fjuwils alternattivi;

- (j) tagħmir assoċjat, li jista' jinkludi, b'mod partikolari, tagħmir għall-ġestjoni tat-traffiku u tal-merkanzija, għat-tnaqqis tal-effetti negattivi fuq l-ambjent, inkluż għal operazzjonijiet ta' żero skart u miżuri ta' ekonomija ċirkolari, għat-titjib tal-effiċjenza enerġetika, għat-tnaqqis tal-istorbju, u għall-użu ta' fjuwils alternattivi, kif ukoll tagħmir biex tiġi żgurata navigabbiltà matul is-sena kollha, inkluż it-tkissir tas-silġ, sħarriġ idroloġiku, u għat-thammil kapitali u l-protezzjoni tal-portijiet u l-approċċi tal-portijiet;
- (k) imħassar.
- (l) infrastruttura li tiffaċilita l-attivitajiet portwarji relatati ma' parks eoliċi lil hinn mill-kosta u l-enerġija rinnovabbli.

4. Sabiex ikun parti min-network komprensiv, port marittimu għandu jissodisfa mill-inqas wahda mill-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) il-volum totali annwali tat-traffiku tal-passiġġieri tiegħu jaqbeż 0,1 % tal-volum totali annwali tat-traffiku tal-passiġġieri tal-portijiet marittimi kollha tal-Unjoni. L-ammont ta' referenza għal dan il-volum totali huwa l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, ibbażata fuq l-istatistika ppubblikata mill-Eurostat;
- (b) il-volum totali annwali tal-merkanzija – għall-immaniġġjar tal-merkanzija sfuża jew mhux sfuża – jaqbeż 0,1 % tal-volum totali annwali korrispondenti tal-merkanzija mmaniġġjata fil-portijiet marittimi kollha tal-Unjoni. L-ammont ta' referenza għal dan il-volum totali huwa l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, ibbażata fuq l-istatistika ppubblikata mill-Eurostat;
- (ba) il-volum totali annwali tal-merkanzija tiegħu – għall-manigġ ta' merkanzija bl-ingrossa u/jew mhux bl-ingrossa – jaqbeż il-500 000 tonnellata fis-sena u l-kontribut tiegħu għad-diversifikazzjoni tal-provvisti tal-enerġija tal-UE u għall-aċċellerazzjoni tal-introduzzjoni tal-enerġiji rinnovabbli huwa wieħed mill-attivitajiet ewlenin tal-port. L-ammont ta' referenza għal dan il-volum totali huwa l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, ibbażata fuq l-istatistika ppubblikata mill-Eurostat.

- (c) ikun jinsab fuq gżira u jipprovdi l-uniku punt ta' aċċess għal reġjun NUTS 3 fin-network komprensivskont it-tifsira tal-Artikolu 3 tar-Regolament 1059/2003⁵²;
- (d) ikun jinsab f'reġjun ultraperiferiku jew f'żona periferali, barra raġġ ta' 200 km mill-eqreb port l-ieħor fin-network komprensiv.

Artikolu 25

Ir-rekwiziti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network komprensiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:
 - (a) l-infrastruttura ta' fjuwils alternattivi tiġi varata f'portijiet marittimi tan-network komprensiv f'konformità mar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi];
 - (b) il-portijiet marittimi tan-network komprensiv ikunu mghammra bl-infrastruttura meħtieġa biex tittejjeb il-prestazzjoni ambjentali tal-bastimenti fil-portijiet, b'mod partikolari l-faċilitajiet ta' akkoljenza għall-kunsinna ta' skart minn bastimenti f'konformità mad-Direttiva (UE) 2019/883 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵³;
 - (c) il-VTMIS u s-SafeSeaNet jiġu implimentati f'konformità mad-Direttiva 2002/59/KE;
 - (d) is-single windows nazzjonali marittimi jiġu implimentati f'konformità mar-Regolament (UE) 2019/1239.

⁵² Regolament (KE) Nru 1059/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Mejju 2003 dwar l-istabbiliment ta' klassifikazzjoni komuni ta' unitajiet territorjali għall-istatistika (NUTS)

⁵³ Direttiva (UE) 2019/883 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' April 2019 dwar il-faċilitajiet tal-akkoljenza fil-portijiet għall-konsenja ta' skart minn bastimenti, li temenda d-Direttiva 2010/65/UE u li tħassar id-Direttiva 2000/59/KE (ĠU L 151, 7.6.2019, p. 116).

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li, sal-31 ta' Diċembru 2050:
- (a) il-portijiet marittimi tan-network komprensiv b'volum totali annwali tal-merkanzija ta' aktar minn żewġ miljun tunnelli huma konnessi mal-infrastruttura ferrovjarja u tat-toroq u, fejn possibbli, mal-passaġġi fuq l-ilma interni. L-ammont ta' referenza għal dan il-volum totali huwa l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, ibbażata fuq l-istatistika ppubblikata mill-Eurostat;
 - (b) kwalunkwe port marittimu tan-network komprensiv li jservi lit-traffiku tal-merkanzija joffri mill-inqas terminal multimodali wieħed tal-merkanzija li jkun miftuħ għall-operaturi u l-utenti kollha b'mod mhux diskriminatorju u li japplika imposti trasparenti u mhux diskriminatorji;
 - (c) il-kanali fil-baħar, il-passaġġi navigabbli fil-portijiet u l-estwarji li jgħaqqdu żewġ ibħra, jew li jipprovdu aċċess mill-baħar għall-portijiet marittimi jikkorrespondu mill-inqas għall-passaġġi fuq l-ilma interni li jissodisfaw ir-rekwiżiti tal-Artikolu 22;
 - (d) il-portijiet marittimi tan-network komprensiv konnessi mal-passaġġi fuq l-ilma interni jkunu mgħammra b'kapacià ddedikata għall-immanigġjar tal-bastimenti li joperaw f'passaġġi fuq l-ilma interni.

L-obbligu li tiġi żgurata l-konnessjoni msemmija fil-punt (a) tal-ewwel subparagrafu ma għandux japplika fejn restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew fiżiċi sinifikanti jipprevjenu tali konnessjoni.

3. Fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mir-rekwiżiti minimi msemmija fl-ewwel subparagrafu tal-paragrafu (2), permezz ta' atti ta' implimentazzjoni abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, jew riżultat negattiv ta' analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. Stat Membru jista' jitlob l-ghoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-gustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun għet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma lill-Istati Membri l-oħra bl-eżenzjonijiet mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 26

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network ewlieni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura tat-trasport marittimu tan-network ewlieni tkun konformi mal-Artikolu 25(1).
2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura tat-trasport marittimu tan-network ewlieni tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 25(2) sal-31 ta' Diċembru 2030.

3. Fuq talba ta' Stat Membru, f'kazijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mir-rekwiżiti minimi msemmija fil-paragrafu (2), permezz ta' atti ta' implimentazzjoni abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, jew riżultat negattiv ta' analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. Stat Membru jista' jitlob l-ġhoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun giet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura marittima u l-Ispazju Marittimu Ewropew

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastruttura marittima u l-Ispazju Marittimu Ewropew, minbarra l-prijoritajiet stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) l-ammeljorament tal-aċċess marittimu, bħal breakwaters, kanali fil-baħar, passaġġi navigabbli, xtabi, thammil kapitali u għajnuniet għan-navigazzjoni;
- (b) il-konstruzzjoni jew l-ammeljorament tal-infrastruttura bażika tal-portijiet, bħal baċiri interni, ħitan tal-mollijiet, irmiġġi, pjattaformi, pontijiet tal-imbark, baċiri, digi, backfills u r-reklamazzjoni tal-art
- (ba) it-titjib tal-infrastruttura, it-tagħmir u s-sistemi ta' interkonnessjoni definiti fl-Artikolu 36;
- (c) it-titjib tal-proċessi ta' diġitalizzazzjoni u awtomatizzazzjoni, b'mod partikolari bil-ħsieb ta' sikurezza, sigurtà, effiċjenza u sostenibbiltà akbar;
- (d) l-introduzzjoni u l-promozzjoni ta' teknoloġiji godda u l-innovazzjoni, kif ukoll fjuwils rinnovabbli u b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju;
- (e) it-titjib tar-reżiljenza tal-ktajjen loġistiċi u tal-kummerċ marittimu internazzjonali, inkluż b'rabta mal-adattament għat-tibdil fil-klima;
- (f) il-miżuri ta' tnaqqis tal-istorbju u ta' effiċjenza enerġetika;
- (g) il-promozzjoni ta' bastimenti b'emissjonijiet zero u baxxi li jservu u joperaw konnessjonijiet tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra, u l-iżvilupp ta' miżuri biex tittejjeb il-prestazzjoni ambjentali tat-trasport marittimu għall-ottimizzazzjoni tal-waqqfiet fil-portijiet jew tal-katina tal-provvista f'konformità mar-rekwiżiti applikabbli skont id-dritt tal-Unjoni jew il-ftehimiet internazzjonali rilevanti, inkluż l-użu ta' skemi ta' eko-inċentivi;

- (h) l-azzjonijiet imsemmija fil-punti (b) u (c) tal-Artikolu 24(2).

TAQSIMA 4

INFRASTRUTTURA TAT-TRASPORT BIT-TRIQ

Artikolu 28

Komponenti tal-infrastruttura

1. L-infrastruttura tat-trasport bit-triq għandha tinkludi b'mod partikolari:
 - (a) toroq li jinkludu:
 - (i) pontijiet;
 - (ii) mini;
 - (iii) ġunzjonijiet;
 - (iv) qsim;
 - (v) interkambji;
 - (vi) korsiji ta' emergenza;
 - (vii) imħassar;
 - (viii) imħassar;
 - (ix) imħassar;
 - (x) infrastruttura li ttaffi l-impatt fuq l-ambjent;

- (b) tagħmir assoċjat, inkluż, sistemi ta' użin f'moviment;
 - (c) infrastruttura diġitali u sistemi tal-ICT għat-trasport;
 - (d) rotot ta' aċċess għal terminals multimodali tal-merkanzija;
 - (e) konnessjonijiet tat-terminals tal-merkanzija u tal-pjattaformi loġistiċi mal-modi l-oħrajn fin-network trans-Ewropew tat-trasport;
 - (f) terminals tal-karozzi tal-linja;
 - (g) l-infrastruttura relatata ma' faċilitajiet għal fjuwils alternattivi;
 - (h) żoni ta' parkeġġ u ta' mistrieħ, inkluż żoni ta' parkeġġ sikuri u siguri għall-vetturi kummerċjali.
2. It-toroq imsemmija fil-punt (a) tal-paragrafu 1 u indikati fl-Anness I huma dawk li għandhom rwol importanti fit-traffiku tal-merkanzija u tal-passiġġieri fuq distanzi twal, jintegraw iċ-ċentri urbani u ekonomiċi ewlenin u jiġu interkonnessi ma' modi oħrajn ta' trasport.
 3. It-tagħmir assoċjat mat-toroq jista' jinkludi, b'mod partikolari, tagħmir għall-ġestjoni tat-traffiku, informazzjoni u gwida tar-rotot, għall-ġbir ta' pedaġġi jew tariffi għall-użu tat-triq, għas-sikurezza, għat-tnaqqis tal-effetti ambjentali negattivi, għar-riforniment jew l-irriċarġjar tal-vetturi bi propulsjoni alternattiva, u għaż-żoni ta' parkeġġ sikuri u siguri għal vetturi kummerċjali.

Artikolu 29

Ir-rekwiziti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network komprensiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:

- (a) is-sikurezza tal-infrastruttura tat-trasport bit-triq tiġi żgurata, immonitorjata u, meta meħtieġ, imtejba f'konformità mad-Direttiva 2008/96/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵⁴;
- (b) it-toroq ikunu ddisinjati, mibnija jew ammeljorati u miżmuma b'livell għoli ta' sikurezza tat-traffiku;
- (c) it-toroq ikunu ddisinjati, mibnija jew ammeljorati u miżmuma f'livell għoli ta' harsien tal-ambjent, inkluż, kif xieraq, permezz ta' miżuri ta' tnaqqis tal-istorbju u l-għbir, it-trattament u r-rilaxx tal-ilma tax-xeba';
- (d) il-mini tat-toroq b'tul ta' aktar minn 500 m ikunu konformi mad-Direttiva 2004/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵⁵;
- (e) fejn applikabbli, l-interoperabbiltà tas-sistemi ta' għbir tal-pedaġġ tiġi żgurata f'konformità mad-Direttiva (UE) 2019/520 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵⁶ u mar-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni C/2019/9080⁵⁷ u mar-Regolament Delegat tal-Kummissjoni C/2019/8369⁵⁸;

⁵⁴ Id-Direttiva 2008/96/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Novembru 2008 dwar il-ġestjoni tas-sikurezza fl-infrastruttura tat-toroq (ĠU L 319, 29.11.2008, p. 59).

⁵⁵ Id-Direttiva 2004/54/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-29 ta' April 2004 dwar il-ħtiġiet minimi tas-sigurtà għall-mini fin-*Network Trans-Ewropew tat-Toroq* (ĠU L 167, 30.4.2004, p. 39).

⁵⁶ Id-Direttiva (UE) 2019/520 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-19 ta' Marzu 2019 dwar l-interoperabbiltà tas-sistemi elettronici ta' pedaġġ u l-faċilitazzjoni tal-iskambju transfruntier ta' informazzjoni dwar in-nuqqas ta' ħlas ta' tariffi tat-triq fl-Unjoni (ĠU L 91, 29.3.2019, p. 45).

⁵⁷ Ir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2020/204 tat-28 ta' Novembru 2019 dwar l-obbligi dettaljati tal-fornituri tas-Servizz Ewropew ta' Pedaġġ Elettroniku, il-kontenut minimu tad-dikjarazzjoni tad-dominju tas-Servizz Ewropew ta' Pedaġġ Elettroniku, l-interfaċċi elettronici, ir-rekwiżiti għall-kostitwenti tal-interoperabbiltà u li jhassar id-Deciżjoni 2009/750/KE (ĠU L 43, 17.2.2020, p. 49).

⁵⁸ Ir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni (UE) 2020/203 tat-28 ta' Novembru 2019 dwar il-klassifikazzjoni tal-vetturi, l-obbligi tal-utenti tas-Servizz Ewropew ta' Pedaġġ Elettroniku, ir-rekwiżiti għall-kostitwenti tal-interoperabbiltà u l-kriterji minimi ta' eligibbiltà għall-korpi notifikati (Test b'rilevanza għaż-ŻEE) (ĠU L 43, 17.2.2020, p. 41).

- (f) fejn applikabbli, il-pedaġġi jew it-tariffi għall-użu tat-triq jiġu imposti f'konformità mad-Direttiva 1999/62/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁵⁹;
- (g) kwalunkwe sistema tat-trasport intelligenti fuq l-infrastruttura tat-trasport bit-triq tkun konformi mad-Direttiva (UE) [...] dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti u tiġi varata b'mod konsistenti mal-atti delegati adottati skont dik id-Direttiva⁶⁰;
- (h) l-infrastruttura ta' fjuwils alternattivi tiġi varata fuq in-network tat-toroq f'konformità mar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi].

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sal-31 ta' Diċembru 2050 it-toroq imsemmija fl-Artikolu 28 1(a), tan-network komprensiv jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:

- (a) imħassar.
- (b) iż-żoni ta' mistrieħ ikunu disponibbli f'distanza massima ta' 100 km minn xulxin, li jipprovdu biżżejjed spazju għall-parkeġġ, u faċilitajiet xierqa, inkluż faċilitajiet sanitarji, li jissodisfaw il-htigijiet ta' forza tax-xogħol diversa;
- (c) imħassar.
- (d) is-sistemi tal-użin f'moviment jiġu installati kull 300 km bħala medja fuq in-network ta' Stat Membru. Meta jvaraw daww is-sistemi, l-Istati Membri jistgħu jiffukaw fuq sezzjonijiet tat-toroq b'intensità għolja ta' traffiku tal-merkanzija. Is-sistemi ta' użin waqt il-moviment għandhom jippermettu l-identifikazzjoni ta' vetturi u ta' kombinazzjonijiet ta' vetturi li x'aktarx ikunu qabżu l-piżijiet massimi awtorizzati stabbiliti fid-Direttiva 96/53/KE.

⁵⁹ Id-Direttiva 1999/62/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Ġunju 1999 dwar il-ħlas li jrid isir minn vetturi ta' merkanzija tqila għall-użu ta' ċerti infrastrutturi (ĠU L 187, 20.7.1999, p. 42).

⁶⁰ Id-Direttiva 2021/... li tirrevedi d-Direttiva 2010/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-7 ta' Lulju 2010 dwar il-qafas għall-varar ta' Sistemi ta' Trasport Intelligenti fil-qasam tat-trasport bit-triq u għall-interkonnessjonijiet ma' modi oħrajn ta' trasport] (ĠU L [...]).

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw il-varar jew l-użu tal-mezzi biex jiġu identifikati avvenimenti jew kundizzjonijiet relatati mas-sikurezza, u l-għbir tad-data rilevanti dwar it-traffiku fit-toroq, għall-fini li tiġi pprovduta informazzjoni minima universali dwar it-traffiku relatata mas-sikurezza fit-toroq kif definita fir-Regolament Delegat tal-Kummissjoni 886/2013⁶¹:
- għall-infrastruttura eżistenti tan-network komprensiv sal-31 ta' Diċembru 2030;
 - għall-infrastruttura l-ġdida tan-network komprensiv sal-31 ta' Diċembru 2050 jew, f'każ li s-sezzjoni tat-triq titlesta qabel, sad-data tat-tlestija tagħha.
4. Fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mir-rekwiżit stabbilit fil-paragrafu 2, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fejn id-densità tat-traffiku ma taqbiżx l-10,000 vettura kuljum fiż-żewġ direzzjonijiet u/jew abbazi ta' restrizzjonijiet ġeografici speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, jew riżultat negattiv ta' analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tiġi kkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien, fejn applikabbli. L-Istati Membri ġirien jistgħu jipprovdu opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni tal-Istati Membri ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-ghoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.

⁶¹ Ir-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 886/2013 tal-15 ta' Mejju 2013 li jissupplimenta d-Direttiva 2010/40/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill fir-rigward tad-data u l-proċeduri għall-forniment, fejn possibbli, ta' informazzjoni minima universali dwar it-traffiku stradali marbuta mas-sikurezza b'xejn lill-utenti (ĠU L 247, 18.9.2013, p. 6).

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun għet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 30

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network ewlieni u għan-network ewlieni estiż

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura tat-toroq tan-network ewlieni u tan-network ewlieni estiż tkun konformi mal-Artikolu 29(1).
- 1a. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li t-toroq, kif imsemmi fl-Artikolu 28(1)(a) jikkonformaw mar-rekwiżiti li ġejjin, sal-31 ta' Diċembru 2030 għall-infrastruttura tat-toroq tan-network ewlieni u sal-31 ta' Diċembru 2040 għall-infrastruttura tat-toroq tan-network ewlieni estiż:
 - (i) jipprovdu, hlief f'punti speċjali jew temporanjament, karreggati separati għaž-żewġ direzzjonijiet tat-traffiku, separati minn xulxin bi strixxa diviżorja mhux maħsuba għat-traffiku jew b'mezzi oħrajn filwaqt li jiżguraw livell ekwivalenti ta' sikurezza; u

(ii) ma jaqsmux, fl-istess livell ma' kwalunkwe triq, linja tal-ferrovija jew tat-tramm, passaggġ għar-roti jew passaggġ għall-mixi.

(iii) imħassar.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li sal-31 ta' Diċembru 2040 l-infrastruttura tat-toroq tan-network ewlieni u tan-network ewlieni estiż tkun konformi ma' dawn li ġejjin:

- a) iż-żoni ta' mistrieħ ikunu disponibbli tul toroq tan-network ewlieni u n-network ewlieni estiż f'distanza massima ta' 60 km minn xulxin, li jipprovdu biżżejjed spazju għall-parkeġġ, u faċilitajiet xierqa, inkluż faċilitajiet sanitarji, li jissodisfaw il-htigijiet ta' forza tax-xogħol diversa;
- b) imħassar;
- c) tissodisfa r-rekwiziti stabbilit fl-Artikolu 29(2)(d).

3. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw l-iżvilupp ta' żoni ta' parkeġġ sikuri u siguri li jinsabu fit-toroq tan-network ewlieni u tan-network ewlieni estiż jew f'distanza ta' sewqan ta' 3 km mill-eqreb hruġ tat-triq tan-network trans-Ewropew tat-trasport, b'distanza medja ta' 150 km bejn żewġ żoni minn dawn, u li jipprovdu biżżejjed spazju ta' parkeġġ għall-vetturi kummerċjali u jikkonformaw mar-rekwiziti stabbiliti fl-Artikolu 8a(1) tar-Regolament (KE) Nru 561/2006 sal-31 ta' Diċembru 2040⁶². L-Istati Membri jistgħu jiffukaw fuq sezzjonijiet tat-toroq b'intensità għolja ta' traffiku tal-merkanzija.

⁶² Ir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġiżlazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 u (KE) Nru 2135/98 u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3820/85 (Test b'rilevanza għaž-ŻEE) *ĠU L 102, 11.4.2006, p. 1–14*

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-infrastruttura tat-toroq tissodisfa r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 29(3):
- għall-infrastruttura eżistenti tan-network ewlieni sal-31 ta' Diċembru 2025 u għall-infrastruttura eżistenti tan-network ewlieni estiż sal-31 ta' Diċembru 2030;
 - għall-infrastruttura l-ġdida tan-network ewlieni sal-31 ta' Diċembru 2030 u għall-infrastruttura l-ġdida tan-network ewlieni estiż sal-31 ta' Diċembru 2040 jew, f'każ li s-sezzjoni tat-triq titlesta qabel, sad-data tat-tlestija tagħha.
5. Fuq talba ta' Stat Membru, f'kazijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mir-rekwiżit stabbilit fil-paragrafi 1a u 2, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fejn id-densità tat-traffiku ma taqbiżx l-10,000 vettura kuljum fiż-żewġ direzzjonijiet u/jew abbazi ta' restrizzjonijiet ġeografici speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, jew rizultat negattiv ta' analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. It-talba għal eżenzjonijiet għandha tiġi kkoordinata mal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien, fejn applikabbli. L-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien jista'/jistgħu jipprovdi/u opinjoni lill-Istat Membru li jitlob l-eżenzjoni. L-Istat Membru għandu jehmeż l-opinjoni/jiet tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien mat-talba tiegħu. Stat Membru jista' jitlob l-ġhoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.
- Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu. Il-Kummissjoni għandha tqis kif xieraq l-opinjoni(jiet) tal-Istat(i) Membru/i ġar/ġirien.
- Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun għet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 31

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura tat-toroq

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastruttura tat-toroq u minbarra l-prijoritajiet generali stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) it-titjib u l-promozzjoni tas-sikurezza fit-toroq, filwaqt li jitqiesu l-htigijiet tal-utenti vulnerabbli u tal-utenti tat-toroq fid-diversità kollha tagħhom, b'mod partikolari l-persuni b'mobbiltà mnaqqsa;
- (b) il-mitigazzjoni tal-kongestjoni fit-toroq eżistenti, b'mod partikolari permezz tal-ġestjoni intelligenti tat-traffiku, inkluż l-imposti jew il-pedaġġi dinamiċi għall-kongestjoni varjati skont il-ħin tal-gurnata, il-ġimgħa jew l-istaġun;
- (c) it-titjib tal-proċessi ta' diġitalizzazzjoni u awtomazzjoni, l-introduzzjoni ta' teknoloġiji innovattivi biex jittejjeb il-kontroll tal-konformità mal-qafas legali tal-Unjoni għat-trasport bit-triq, inkluż għodod ta' infurzar intelligenti u awtomatizzati u infrastruttura tal-komunikazzjoni;

- (d) meta tinbena jew tigi ammeljorata l-infrastruttura tat-toroq, jiġu żgurati l-kontinwità u l-aċċessibbiltà tal-mogħdijiet għall-mixi u għaċ-ċiklisti sabiex jiġu promossi l-modi attivi tat-trasport;
- (e) l-iżvilupp ta' żoni ta' parkeġġ sikuri u siguri li jipprovdu biżżejjed spazju ta' parkeġġ għall-vetturi kummerċjali u li jikkonformaw mar-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 8a(1) tar-Regolament (KE) Nru 561/2006⁶³ dwar in-network komprensiv.

TAQSIMA 5

INFRASTRUTTURA TAT-TRASPORT BL-AJRU

Artikolu 32

Komponenti tal-infrastruttura

1. L-infrastruttura tat-trasport bl-ajru għandha tinkludi b'mod partikolari:
 - (a) l-ispazju tal-ajru, ir-rotot u l-passaġġi bl-ajru;
 - (b) l-ajruporti, inkluż l-infrastruttura u t-tagħmir meħtieġa għall-operazzjonijiet fuq l-art u tat-trasport fiż-żona tal-ajruport u l-vertiports;
 - (c) il-konnessjonijiet tal-ajruporti mal-modi l-oħrajn fin-network trans-Ewropew tat-trasport;
 - (d) is-Sistemi tal-ATM/ANS u t-tagħmir assoċjat, inkluż it-tagħmir ibbażat fl-ispazju;

⁶³ Ir-Regolament (KE) Nru 561/2006 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Marzu 2006 dwar l-armonizzazzjoni ta' ċerta leġiżlazzjoni soċjali li għandha x'taqsam mat-trasport bit-triq u li jemenda r-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 3821/85 u (KE) Nru 2135/98 u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 3820/85 (Test b'rilevanza għaž-ŻEE) *ĠU L 102, 11.4.2006, p. 1–14*.

- (e) l-infrastruttura relatata mal-fjuwils alternattivi, u l-provvista tal-elettriku lill-inġenji tal-ajru stazzjonarji;
- (f) l-infrastruttura għall-produzzjoni fuq il-post ta' fjuwils alternattivi u għat-titjib tal-effiċjenza enerġetika u t-tnaqqis tal-emissjonijiet klimatiċi, ambjentali u tal-istorbju tal-ajruporti jew ta' operazzjonijiet assoċjati mal-ajruporti, bħal servizzi fuq l-art, operazzjonijiet tal-inġenji tal-ajru u trasport tal-passiġġieri fuq l-art;
- (g) l-infrastruttura użata għall-ġbir separat tal-iskart, għall-prevenzjoni tal-iskart u għal attivitajiet fil-qasam tal-ekonomija ċirkolari;
- (h) portijiet spazjali.

2. Sabiex ikun parti min-network komprensiv, ajruport għandu jissodisfa mill-inqas waħda mill-kondizzjonijiet li ġejjin:

- (a) għall-ajruporti tal-merkanzija, il-volum totali annwali tal-merkanzija jkun mill-inqas 0,2 % tal-volum totali annwali tal-merkanzija tal-ajruporti kollha tal-Unjoni;
- (b) għall-ajruporti tal-passiġġieri, it-traffiku totali annwali tal-passiġġieri jkun mill-inqas 0,1 % tal-volum totali annwali tal-passiġġieri tal-ajruporti kollha tal-Unjoni, sakemm l-ajruport inkwistjoni ma jkunx jinsab lil hinn minn raġġ ta' 100 km mill-eqreb ajruport fin-network komprensiv, jew lil hinn minn raġġ ta' 200 km fejn ikun hemm linja ferrovjarja ta' veloċità għolja fir-reġjun fejn jinsab.

Il-volum totali annwali tal-passiġġieri u l-volum totali annwali tal-merkanzija huma bbażati fuq l-aktar medja reċenti disponibbli meħuda fuq tliet snin, abbażi tal-istatistika ppubblikata mill-Eurostat.

Artikolu 33

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport għan-network ewlieni u għan-network komprensiv

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li:

- (a) l-ajruporti tan-network ewlieni b'volum totali annwali tat-traffiku tal-passiġġieri ta' aktar minn erba' miljun passiġġier ikunu konnessi man-network ferrovjarju trans-Ewropew u man-nodi urbani korrispondenti kif stabbilit fl-Anness II, bil-ferrovija, bil-metro, bil-ferroviji ħfief jew bit-trammijiet sal-31 ta' Dicembru 2040, ħlief fejn restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew fiżiċi sinifikanti jipprevjenu tali konnessjonijiet;
- (b) imħassar.
- (c) kwalunkwe ajruport li jinsab fit-territorju tagħhom joffri mill-inqas terminal wieħed li jkun miftuħ għall-operaturi u għall-utenti kollha b'mod mhux diskriminatorju u li għandu japplika imposti trasparenti u mhux diskriminatorji f'konformità mad-Direttiva (KE) Nru 2009/12⁶⁴;
- (d) japplikaw standards bażiċi komuni għas-salvagwardja tal-avjazzjoni ċivili kontra atti ta' interferenza illegali, kif adottati mill-Unjoni f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁶⁵ għall-infrastruttura tat-trasport bl-ajru;
- (e) l-infrastruttura għall-ġestjoni tat-traffiku tal-ajru tkun tali li tippermetti l-implimentazzjoni tal-Ajru Uniku Ewropew, f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 549/2004, (KE) Nru 550/2004, (KE) Nru 551/2004 u (UE) Nru 2018/1139, tal-operazzjonijiet tat-trasport bl-ajru, sabiex jittejbu l-prestazzjoni u s-sostenibbiltà tas-sistema tal-avjazzjoni Ewropea, tar-regoli ta' implimentazzjoni u tal-ispeċifikazzjonijiet tal-Unjoni;
- (f) l-infrastruttura ta' fjuwils alternattivi tiġi varata fl-ajruporti f'konformità mar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi];

⁶⁴ Id-Direttiva 2009/12/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2009 dwar l-imposti tal-ajruporti (ĠU L 70, 14.3.2009, p. 11).

⁶⁵ Ir-Regolament (KE) Nru 300/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Marzu 2008 dwar regoli komuni fil-qasam tas-sigurtà tal-avjazzjoni ċivili u li jħassar ir-Regolament (KE) Nru 2320/2002 (Test b'rilevanza għaż-ŻEE) (ĠU L 97, 9.4.2008, p. 72).

(g) l-ajruporti tan-network ewlieni u komprensiv b'volum totali annwali ta' traffiku tal-passiġġieri ta' aktar minn erba' miljun passiġġier jipprovdu infrastruttura għall-provvista tal-ajru prekundizzjonata lil inġenji tal-ajru stazzjonarji fi stands ta' kuntatt tal-inġenji tal-ajru użati għal operazzjonijiet ta' trasport kummerċjali sal-31 ta' Diċembru 2030 għall-ajruporti tan-network ewlieni u sal-31 ta' Diċembru 2040 għall-ajruporti tan-network komprensiv.

2. Fuq talba ta' Stat Membru, il-Kummissjoni għandha, f'każijiet debitament ġustifikati, tagħti eżenzjonijiet permezz ta' atti ta' implimentazzjoni fir-rigward tar-rekwiziti stabbiliti fil-paragrafu 1, il-punti (a) u (g) abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografiċi jew fiżiċi sinifikanti speċifiċi, inkluż in-nuqqas ta' eżistenza ta' sistema ferrovjarja fit-territorju jew ir-riżultat negattiv tal-analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew l-impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tigi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. Stat Membru jista' jitlob l-għoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun ġiet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun inghatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri ohra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura tat-trasport bl-ajru

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastruttura tat-trasport bl-ajru u minbarra l-prijoritajiet stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) iż-żieda fl-effiċjenza operattiva u enerġetika tal-ajruporti;
- (b) l-appoġġ għall-implimentazzjoni tal-Ajru Uniku Ewropew u ta' sistemi interoperabbli, b'mod partikolari dawk żviluppati mill-proġett SESAR f'konformità mal-Pjan Regolatorju Ewropew tal-ATM, inkluż dawk li għandhom l-għan li jiżguraw integrazzjoni sikura u shiħa ta' vetturi tal-ajru ġodda, bl-ekwipaġġ u mingħajr ekwipaġġ.
- (c) it-titjib tal-proċessi ta' diġitalizzazzjoni u awtomatizzazzjoni, b'mod partikolari bil-ħsieb ta' sikurezza u sigurtà akbar;
- (d) it-titjib tal-interkonnessjonijiet multimodali bejn l-ajruporti u l-infrastruttura ta' modi oħrajn ta' trasport, u bejn l-ajruporti u n-nodi urbani, fejn xieraq;
- (e) it-titjib tas-sostenibbiltà u l-mitigazzjoni tal-impatti klimatiċi, ambjentali u tal-istorbju, b'mod partikolari bl-introduzzjoni ta' teknoloġiji u innovazzjoni ġodda, f'juwils alternattivi, inġenji tal-ajru b'emissjonijiet żero u baxxi u infrastruttura b'livelli żero u baxxi ta' karbonju.
- (f) il-konnessjoni tal-ajruporti tan-network komprensiv u tan-network ewlieni b'volum totali annwali ta' traffiku tal-passiġġieri ta' inqas minn erba' miljun passiġġier man-network u man-nodi urbani korrispondenti, kif stabbilit fl-Anness II, bil-ferrovija, bil-metro, bil-ferroviji ħfief jew bit-trammijiet.
- (g) infrastruttura li tipprovdi provvista tal-ajru prekondizzjonata lil inġenji tal-ajru stazzjonarji fi stands remoti, u fi stands ta' kuntatt fl-ajruporti tan-network trans-Ewropew tat-trasport b'volum totali annwali ta' traffiku tal-passiġġieri ta' inqas minn erba' miljun passiġġier.

TAQSIMA 6

INFRASTRUTTURA GHAT-TERMINALS MULTIMODALI TAL-MERKANZIJA

Artikolu 35

L-identifikazzjoni tat-terminals multimodali tal-merkanzija

1. It-terminals multimodali tal-merkanzija tan-network trans-Ewropew tat-trasport huma terminals li huma miftuħa għall-operaturi u l-utenti kollha b'mod mhux diskriminatorju u li:
 - (a) jinsabu fi jew biswit il-portijiet marittimi tan-network trans-Ewropew tat-trasport, kif elenkat fl-Anness II;
 - (b) jinsabu fi jew biswit il-portijiet interni tan-network trans-Ewropew tat-trasport, kif elenkat fl-Anness II;
 - (ba) jinsabu fl-ajruporti tan-network trans-Ewropew tat-trasport, kif elenkat fl-Anness II; jew
 - (c) imħassar.
 - (d) huma kklassifikati bħala terminals stradali-ferrovjarji jew terminals tul passaġġi tal-ilma interni tan-network trans-Ewropew tat-trasport, kif elenkat fl-Anness II.
2. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw li jkun hemm kapaċità suffiċjenti tat-terminals multimodali tal-merkanzija li sservi n-network trans-Ewropew tat-trasport, b'kunsiderazzjoni tal-flussi tat-traffiku attwali u futuri, b'mod partikolari l-flussi li jservu nodi urbani, ċentri industrijali, portijiet u ċentri tal-logistika.

3. Fi żmien tliet snin mid-dhul fis-seħħ ta' dan ir-Regolament, l-Istati Membri għandhom iwettqu analiżi tas-suq u analiżi prospettiva dwar it-terminals multimodali tal-merkanzija fit-territorju tagħhom. Din l-analiżi għandha mill-inqas:
- (a) teżamina l-flussi tat-traffiku attwali u futuri tal-merkanzija, inkluż il-flussi tat-traffiku tal-merkanzija ttrasportata bit-triq;
 - (b) tidentifika t-terminals multimodali tal-merkanzija eżistenti tan-network trans-Ewropew tat-trasport fit-territorju tagħhom, u tivvaluta l-htieġa għal terminals multimodali tal-merkanzija godda jew kapaċità addizzjonali ta' trażbord fit-terminals eżistenti;
 - (c) tanalizza kif tiġi żgurata distribuzzjoni adegwata tat-terminals multimodali tal-merkanzija b'kapaċità adegwata ta' trażbord sabiex jiġu ssodisfati l-htigijiet identifikati fil-punt (b). Dan għandu jqis it-terminals li jinsabu fiż-żoni tal-fruntiera tal-Istati Membri ġirien.

L-Istati Membri għandhom jikkonsultaw mal-ispedituri, mal-operaturi tat-trasport u mal-operaturi tal-logistika li joperaw fit-territorju tagħhom. Huma għandhom iqisu r-riżultati tal-konsultazzjoni fl-analiżi tagħhom.

L-Istati Membri għandhom jinnotifikaw ir-riżultati tal-analiżi lill-Kummissjoni mingħajr dewmien.

4. F'każ li l-analiżi skont il-paragrafu 3 tidentifika l-htieġa għal terminals tal-merkanzija multimodali godda jew kapaċità ta' trażbord addizzjonali f'terminals eżistenti, l-Istati Membri għandhom jellaboraw pjan ta' azzjoni għall-iżvilupp ta' network ta' terminals multimodali tal-merkanzija, inkluż il-postijiet fejn tali htigijiet ikunu ġew identifikati.
- 4a. Il-pjan ta' azzjoni għandu jiġi nnotifikat lill-Kummissjoni mhux aktar tard minn tnax-il xahar wara l-finalizzazzjoni tal-analiżi skont il-paragrafu 3.
- 4b. Abbażi ta' dan il-pjan ta' azzjoni, l-Istati Membri għandhom jinnotifikaw lill-Kummissjoni lista ta' terminals stradali-ferrovjarji u terminals tul il-passaġġi fuq l-ilma interni li huma jipproponu li jżidu mal-Annessi I u II.

5. Sabiex ikun parti min-network trans-Ewropew tat-trasport u biex jiġi elenkat fl-Anness II, terminal stradali ferrovjarju jew terminal tul il-passaġġi fuq l-ilma interni għandu jissodisfa mill-inqas wahda mill-kondizzjonijiet li ġejjin:
- (a) it-trażbord annwali tal-merkanzija tiegħu jaqbeż, għal merkanzija mhux sfuża, it-800 000 tonnellata jew, għal merkanzija sfuża, 0,1 % tal-volum totali annwali korrispondenti tal-merkanzija mmaniġġjata fil-portijiet marittimi kollha tal-Unjoni;
 - (b) ikun it-terminal stradali-ferrovjarju ewlieni ddeżinjat mill-Istat Membru għal reġjun NUTS 2, meta ma jkun hemm l-ebda terminal stradali-ferrovjarju li jikkonforma mal-punt (a) f'dak ir-reġjun NUTS 2,
 - (c) ikun proposit li jiżdied fl-Annessi I u II mill-Istat Membru f'konformità mal-paragrafu 4.

Artikolu 36

Komponenti tal-infrastruttura

It-terminals multimodali tal-merkanzija għandhom jinkludu, b'mod partikolari:

- (a) infrastruttura li tgħaqqad il-modi differenti ta' trasport f'żona tat-terminal u fil-vicinanza tagħha;
- (b) tagħmir bħal krejnijiet, trasportaturi jew apparat ieħor ta' trażbord sabiex il-merkanzija tiġi ttrasportata bejn modi differenti ta' trasport u għall-pożizzjonament u l-ħzin tal-merkanzija;
- (c) zoni ddedikati bħaż-żona tal-bieb, iż-żona ta' lqugh intermedja u ż-żona ta' stennija, iż-żona tat-trażbord u l-korsiji tas-sewqan jew tat-tagħbija;
- (d) sistemi tal-ICT rilevanti għal operazzjonijiet effiċjenti tat-terminal bħal dawkl li jiffaċilitaw l-ippjanar tal-kapaċità tal-infrastruttura, l-operazzjonijiet tat-trasport, il-konnessjonijiet bejn il-modi, u t-trażbord;
- (e) infrastruttura għall-fjuwils alternattivi.

Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport

1. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw b'mod ġust u mhux diskriminatorju li t-terminals multimodali tal-merkanzija kollha, li huma miftuħa għall-operaturi u l-utenti kollha b'mod mhux diskriminatorju u japplikaw tariffi trasparenti u mhux diskriminatorji fil-portijiet marittimi u l-portijiet interni kif elenkat fl-Anness II u fit-terminals stradali-ferrovjarji u t-terminals kollha tul il-passaġġi fuq l-ilma interni indikati fl-Anness I u elenkati fl-Anness II, jissodisfaw ir-rekwiżiti li ġejjin:
 - (a) huma konnessi ma' tal-inqas żewġ modi ta' trasport li huma disponibbli fiż-żona;
 - (b) ikunu mġhammra fit-terminal jew f'distanza ta' massimu 3 km mit-terminal b'tal-inqas stazzjon tal-irriċargjar wieħed kif definit fil-punt (43) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] iddedikat biex iservi lill-vetturi heavy-duty, sal-31 ta' Diċembru 2030;
 - (c) ikunu mġhammra b'għodod diġitali li jiffaċilitaw sal-31 ta' Diċembru 2030:
 - (i) operazzjonijiet effiċjenti tat-terminal bħal, fejn rilevanti, photogates, sistema tat-thaddim tat-terminal, registrazzjoni/hlas diġitali tas-sewwieq, kameras jew sensuri oħrajn fuq tagħmir tat-trażbord, kif ukoll sistemi ta' kameras fuq in-naħa tal-binarji;
 - (ii) il-forniment ta' flussi ta' informazzjoni f'terminal u bejn il-modi ta' trasport tul il-katina logistika u t-terminal kapaċi li jiskambja informazzjoni ma' sistemi miftuħa u interoperabbli.
2. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw b'mod ġust u mhux diskriminatorju li, sal-31 ta' Diċembru 2030, daww it-terminals multimodali tal-merkanzija msemmija fl-Artikolu 37(1) li huma konnessi man-network ferrovjarju u li jwettqu trażbord vertikali, ikunu kapaċi jimmaniġġaw it-tipi ta' unitajiet tat-tagħbija intermodali li jistgħu jiġu merfugħin bi krejn li ġejjin: kontejner, kaxxa skambjabbli jew semitrejler adattat għat-trasport intermodali.

3. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw b'mod ġust u mhux diskriminatorju li t-terminals multimodali tal-merkanzija msemmija fl-Artikolu 37(1), li huma konnessi man-network ferrovjarju, għandhom ikunu jistgħu jakkomodaw ferroviji twal 740 m sal-31 ta' Diċembru 2040.

Dan il-paragrafu ma għandux japplika għal terminals multimodali tal-merkanzija li huma konnessi biss ma' networks ferrovjarji iżolati.

4. Imħassar.

5. Fuq talba ta' Stat Membru, f'każijiet debitament ġustifikati, il-Kummissjoni għandha tagħti eżenzjonijiet mid-dispożizzjonijiet skont il-paragrafi 1 sa 3, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni abbażi ta' restrizzjonijiet ġeografiċi speċifiċi jew restrizzjonijiet fiżiċi sinifikanti speċifiċi, b'mod partikolari fejn it-terminal ikun jinsab f'żona ristretta mil-lat ta' spazju jew riżultat negattiv ta' analiżi soċjoekonomika tal-ispejjeż imqabbla mal-benefiċċji jew impatti negattivi potenzjali fuq l-ambjent jew il-bijodiversità. Kwalunkwe talba bħal din għandha tiġi sostanzjata b'ġustifikazzjoni suffiċjenti. Stat Membru jista' jitlob l-ġoti ta' diversi eżenzjonijiet f'talba waħda.

Il-Kummissjoni għandha tivvaluta t-talba fid-dawl tal-ġustifikazzjoni pprovduta skont l-ewwel subparagrafu.

Il-Kummissjoni tista' titlob informazzjoni addizzjonali lill-Istat Membru mhux aktar tard minn tletin jum kalendarju wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu. Jekk il-Kummissjoni tqis li l-informazzjoni pprovduta ma tkunx biżżejjed, hija tista' titlob lill-Istat Membru jissupplimenta dik l-informazzjoni fi żmien tletin jum kalendarju minn meta tirċievi dik l-informazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiegħu deċiżjoni dwar l-eżenzjoni mitluba mhux aktar tard minn sitt xhur wara li tirċievi t-talba skont l-ewwel subparagrafu jew, f'każ li tkun ġiet ipprovduta aktar informazzjoni mill-Istati Membri kkonċernati skont it-tielet subparagrafu, mhux aktar tard minn erba' xhur wara l-aħħar wasla ta' tali informazzjoni, skont liema minnhom tkun l-aħħar data. Fin-nuqqas ta' deċiżjoni espliċita mill-Kummissjoni f'dawn il-limiti ta' żmien, l-eżenzjoni għandha titqies li tkun ingħatat.

Il-Kummissjoni għandha tinforma Stati Membri oħra bl-eċċezzjoni mogħtija skont dan l-Artikolu.

Artikolu 38

Prijoritajiet addizzjonali għall-iżvilupp tal-infrastruttura tat-trasport multimodali

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati mal-infrastruttura tat-trasport multimodali u minbarra l-prijoritajiet generali stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) l-iffaċilitar tal-interkonnessjonijiet bejn modi differenti ta' trasport;
- (b) it-tnehhija tal-ostakli tekniċi u amministrattivi ewlenin għat-trasport multimodali, inkluż bl-implimentazzjoni tal-eFTI;
- (c) l-iżvilupp ta' fluss bla xkiel ta' informazzjoni li tippermetti s-servizzi tat-trasport fis-sistema trans-Ewropea tat-trasport kollha;
- (d) l-iffaċilitar tal-interoperabbiltà għall-kondiviżjoni tad-data, l-aċċess għad-data u l-użu mill-ġdid tad-data fi hdan u bejn il-modi tat-trasport;
- (e) il-promozzjoni, fejn xieraq, tal-fatt li s-sidings u t-terminals tal-merkanzija multimodali fuq in-network trans-Ewropew tat-trasport jippermettu l-immaniġġjar ta' ferroviji b'tul ta' 740 m mingħajr manipulazzjoni;
- (f) l-estensjoni u l-elettrifikazzjoni tas-sidings tat-tluq u tal-wasla, l-aġġustamenti għas-sistemi tas-sinjalar u t-titjib fil-konfigurazzjoni tal-binarji;
- (g) il-promozzjoni, fejn xieraq, li s-sidings jiġu mċaqalqa għall-qies standard nominali Ewropew tal-binarji ferrovjarji.

TAQSIMA 7

NODI URBANI

Artikolu 39

Komponenti tan-nodi urbani

1. Nodu urban għandu jinkludi, b'mod partikolari:
 - (a) l-infrastruttura tat-trasport fin-nodu urban li huwa parti min-network trans-Ewropew tat-trasport, inkluż il-bypasses;
 - (b) il-punti ta' aċċess għan-network trans-Ewropew tat-trasport, notevolment l-istazzjonijiet ferrovjarji u t-terminals tal-karozzi tal-linja, it-terminals multimodali tal-merkanzija, il-portijiet jew l-ajruporti;
 - (c) imhassar
2. L-ibliet fiċ-ċentru ta' kull nodu urban tan-network trans-Ewropew tat-trasport huma elenkati fl-Anness II. Sabiex ikun parti min-network trans-Ewropew tat-trasport u biex jiġi elenkat fl-Anness II, nodu urban għandu jkollu popolazzjoni ta' 100 000 abitant jew aktar, jew, fejn ma jeżisti l-ebda nodu urban b'hal dan f'reġjun NUTS 2, għandu jkun in-nodu ewlieni ta' dak ir-reġjun NUTS 2.

Artikolu 40

Rekwiżiti tan-nodi urbani

1. Meta jiżviluppaw in-network trans-Ewropew tat-trasport f'nodi urbani, sabiex jiġi żgurat il-funzjonament effettiv tan-network kollu mingħajr kongestjonijiet, l-Istati Membri għandhom jiżguraw:

- (a) id-disponibbiltà ta' infrastruttura tal-irriċarġjar u tar-riforniment ta' fjuwils alternattivi, f'konformità mar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi];
- (b) sal-31 ta' Diċembru 2027:
 - (i) l-adozzjoni u l-monitoraġġ ta' SUMP għal kull nodu urban li jinkludi fost l-oħrajn miżuri għall-integrazzjoni tal-modi differenti ta' trasport u l-bidla lejn mobbiltà sostenibbli, għall-promozzjoni ta' mobbiltà effiċjenti b'emissjonijiet zero u baxxi inkluż il-logistika urbana, biex jitnaqqas it-tniġġis tal-arja u tal-istorbju;
 - (ii) il-ġbir u l-preżentazzjoni lill-Kummissjoni ta' indikaturi tal-mobbiltà urbana, kif definiti fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu, għal kull nodu urban;
- (c) sal-31 ta' Diċembru 2030, l-iżvilupp ta' ċentri multimodali tal-passiġġieri biex jiġu ffaċilitati l-konnessjonijiet tal-ewwel u l-aħħar mil li jkunu mġhammra b'mill-inqas stazzjon tal-irriċarġjar wiehed kif definit fil-punt (43) tal-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) [...] [dwar il-varar ta' infrastruttura ta' fjuwils alternattivi] iddedikat biex iservi lill-karozzi tal-linja u kowċis;
- (d) sal-31 ta' Diċembru 2040, l-iżvilupp, fejn ekonomikament vijabbli, ta' mill-inqas terminal multimodali tal-merkanzija wiehed, jekk tali terminal ma jeżistix diġà, li jippermetti kapacià suffiċjenti ta' trażbord fin-nodu urban jew fil-viċinanza tiegħu.

Terminal multimodali tal-merkanzija wiehed jista' jservi diversi nodi urbani u jkun jinsab fin-nodu urban innifsu jew fil-viċinanzi tiegħu. L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni skont dan.

- 1a. Meta jadottaw u jimmonitorjaw is-SUMPs, l-awtoritajiet lokali, f'kooperazzjoni mal-awtoritajiet nazzjonali fejn ikun rilevanti, għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw li s-SUMPs ikunu konformi mal-linji gwida fl-Anness V filwaqt li jqisu wkoll il-flussi tat-trasport trans-Ewropew fuq distanzi twal.
2. Il-Kummissjoni għandha tadotta, mhux aktar tard minn sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, att ta' implimentazzjoni li jiddefinixxi f'għadd limitat, l-indikaturi relatati mas-sostenibbiltà u s-sikurezza tat-trasport imsemmija fil-paragrafu 1(b). Tali att ta' implimentazzjoni għandu jispjefika wkoll skadenzi individwali għas-sottomissjoni ta' kull indikatur. Dawk l-iskadenzi għandhom ikunu stabbiliti minn 3 sa 5 snin. Meta jiġi stabbilit is-sett dettaljat ta' indikaturi, għandhom jitqiesu d-disponibbiltà u l-aċċessibbiltà tad-data fil-livell reġjonali u lokali. Dak l-att ta' implimentazzjoni għandu jiġi adottat f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 59(3).
3. Il-Kummissjoni għandha tistabbilixxi wkoll, mhux aktar tard minn sena wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament, interfaċċa tal-internet li tippermetti lill-awtoritajiet rilevanti jissottomettu s-SUMPs u l-indikaturi msemmija fil-paragrafu 1(b), u li tippermetti lill-Istati Membri jiżguraw li s-SUMPs u l-indikaturi jkunu ġew ippreżentati.

Artikolu 41

Prijoritajiet addizzjonali għan-nodi urbani

Fil-promozzjoni ta' proġetti ta' interess komuni relatati man-nodi urbani u minbarra l-prijoritajiet generali stabbiliti fl-Artikoli 12 u 13, għandha tingħata attenzjoni lil dawn li ġejjin:

- (a) konnessjonijiet tal-ewwel u l-aħħar mil bejn u għall-punti ta' aċċess għan-network trans-Ewropew tat-trasport imsemmi fl-Artikolu 39(1)(b), sabiex tiżdied il-prestazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport, bħal metros jew linji tat-tramm;

- (b) l-interkonnessjoni bla xkiel bejn l-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport u l-infrastruttura għat-trasport reġjonali u lokali sostenibbli. Dan jista' jinkludi, għall-passiġġieri, il-kapaċità li jaċċessaw l-informazzjoni, jibbukjaw, iħallsu l-vjaġġi tagħhom u jirkupraw il-biljetti tagħhom permezz ta' servizzi ta' mobbiltà digitali multimodali, u għall-merkanzija, faċilitajiet logistiċi urbani biex itejbu l-konsolidazzjoni tal-konsenji f'żoni urbani, bħall-mikrocentri u ċ-ċentri logistiċi għar-roti, b'mod partikolari dawk konnessi mal-infrastruttura tat-trasport ferrovjarju u fuq l-ilma;
- (ba) l-interkonnessjoni sostenibbli, mingħajr xkiel u sikura tal-infrastruttura tat-trasport bejn il-ferrovija, tat-triq u tal-modi attivi ta' trasport u, skont kif xieraq, tal-passaġġi fuq l-ilma interni, tal-ajru u dik marittima;
- (bb) l-interkonnessjoni sostenibbli, mingħajr xkiel u sikura tal-infrastruttura tat-trasport tal-merkanzija bejn it-trasport bil-ferrovija, bit-triq u, skont kif xieraq, l-infrastruttura tal-passaġġi fuq l-ilma interni, tal-ajru u marittima, kif ukoll il-konnessjonijiet xierqa mal-pjattaformi u l-faċilitajiet logistiċi;
- (c) il-mitigazzjoni tal-esponiment ta' żoni urbani għall-effetti negattivi tat-trasport ta' tranżitu bil-ferrovija u bit-triq;
- (d) il-promozzjoni ta' trasport u mobbiltà effiċjenti, b'livell baxx ta' storbju u mingħajr emissjonijiet, inkluż l-ekologizzazzjoni tal-flotot urbani għall-passiġġieri u l-merkanzija;
- (e) żieda fis-sehem modali tat-trasport pubbliku u ta' modi attivi u miżuri li primarjament jorjentaw il-mobbiltà tal-passiġġieri favur dawn il-modi;
- (f) imħassar;
- (g) il-promozzjoni ta' kunsinna effiċjenti tal-merkanzija urbana mhux storbjuża u b'emissjonijiet baxxi ta' karbonju.

KAPITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET GĦAL TRASPORT INTELLIĠENTI U REŻILJENTI

Artikolu 42

Sistemi tal-ICT għat-trasport

1. Is-sistemi tal-ICT għat-trasport għandhom ikunu tali li jippermettu l-ġestjoni tal-kapaċità u tat-traffiku u l-iskambju ta' informazzjoni fi ħdan u bejn il-modi ta' trasport, għal operazzjonijiet tat-trasport multimodali u servizzi b'valur miżjud relatati mat-trasport, it-titjib fir-reżiljenza, is-sikurezza, is-sigurtà, il-kongestjoni u l-prestazzjoni operazzjonali u ambjentali, u proċeduri amministrattivi ssimplifikati. Is-sistemi tal-ICT għat-trasport għandhom jiffaċilitaw ukoll il-konnessjoni bla xkiel bejn l-infrastruttura u l-assi mobbli.
2. Is-sistemi tal-ICT li ġejjin għat-trasport għandhom jiġu varati f'konformità ma' u fil-limiti tad-dispożizzjonijiet speċifiċi stabbiliti fid-dritt tal-Unjoni, madwar l-Unjoni, sabiex tiġi żgurata l-preżenza ta' sett ta' kapaċitajiet bażiċi interoperabbli fl-Istati Membri kollha:
 - (a) għall-ferroviji: l-ERTMS, l-applikazzjonijiet telematiċi għas-servizzi tal-merkanzija u tal-passiġġieri kif imsemmija fl-Ispeċifikazzjoni Teknika għall-Interoperabbiltà, b'mod partikolari l-outputs mill-Impriza Kongunta Shift2Rail u mill-Impriza Kongunta Sistema Ferrovjarja Ewropea;
 - (b) għall-passaġġi fuq l-ilma interni: l-RIS;
 - (c) għat-trasport bit-triq u l-interkonnessjonijiet tiegħu ma' modi oħra tat-trasport: l-STI;
 - (d) għat-trasport marittimu: għas-servizzi tal-VTMIS għall-ġestjoni tat-traffiku tal-bastimenti u għall-iskambju ta' informazzjoni, is-sistema ta' Single Window Marittima Ewropea (EMSWe);
 - (e) għat-trasport bl-ajru: is-sistemi ATM/ANS, b'mod partikolari dawk li jirriżultaw mill-proġett SESAR;
 - (f) għat-trasport multimodali: eFTI.

3. imħassar.

Artikolu 43

Servizzi ta' trasport tal-merkanzija sostenibbli

1. L-Istati Membri għandhom jippromwovu proġetti ta' interess komuni li jipprovdu servizzi effiċjenti ta' trasport tal-merkanzija li jużaw l-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport u li jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra u ta' impatti ambjentali u soċjoekonomiċi negattivi oħrajn, u li għandhom l-għan li:
 - (a) itejbu l-użu sostenibbli tal-infrastruttura tat-trasport, inkluż il-ġestjoni effiċjenti tagħha;
 - (b) jippromwovu l-varar ta' servizzi tat-trasport innovattivi, inkluż konnessjonijiet tat-trasport marittimu fuq distanzi qosra fil-qafas tal-Ispazju Marittimu Ewropew, sistemi tal-ICT għat-trasport u l-iżvilupp tal-infrastruttura anċillari meħtieġa sabiex prinċipalment jintlaħqu l-għanijiet ambjentali u relatati mas-sikurezza ta' dawk is-servizzi;
 - (c) jiffacilitaw l-operazzjonijiet tas-servizzi tat-trasport multimodali, inkluż il-flussi ta' informazzjoni ta' akkumpanjament meħtieġa, u jtejbu l-kooperazzjoni tal-partecipanti tal-katina logistika, inkluż l-ispedituri, l-operaturi, il-fornituri tas-servizzi u l-klijenti tagħhom;
 - (d) jistimolaw l-effiċjenza fir-rizorsi u l-operat b'emissjonijiet żero u baxxi, b'mod partikolari fl-oqsma tat-teknoloġiji, l-operazzjonijiet, it-trazzjoni tal-vetturi, is-sewqan/tishin bil-fwar, l-ippjanar tas-sistemi u tal-operazzjonijiet; jew
 - (e) itejbu l-konnessjonijiet mal-aktar partijiet vulnerabbli u iżolati tal-Unjoni, b'mod partikolari r-reġjuni ultraperiferiċi, u reġjuni remoti, insulari, periferali u muntanjużi oħrajn, kif ukoll żoni skarsament popolati li jippromwovu servizzi frekwenti u regolari.

2. imħassar.

Teknoloġiji ġodda u innovazzjoni

Sabiex in-network trans-Ewropew tat-trasport ilahhaq mal-iżviluppi u l-varar teknoloġiċi innovattivi l-mira għandha tkun b'mod partikolari li:

- (a) jappoġġaw u jippromwovu d-dekarbonizzazzjoni tat-trasport permezz ta' tranżizzjoni għal vetturi, bastimenti u inġenji tal-ajru b'emissjonijiet żero u baxxi u teknoloġiji innovattivi u sostenibbli ohrajn tat-trasport u tan-networks b'mod armonizzat u koordinat;
- (b) itejbu d-dekarbonizzazzjoni tal-modi kollha tat-trasport billi jstimulaw l-effiċjenza enerġetika, jintroduċu soluzzjonijiet b'emissjonijiet żero u baxxi, inkluż sistemi tal-provvista tal-idroġenu u tal-elettriku, kif ukoll soluzzjonijiet ġodda oħra bħal fjuwils sostenibbli, u jipprovdu infrastruttura korrispondenti, fejn possibbli permezz ta' sinerġiji mat-TEN-E. Tali infrastruttura tista' tinkludi aċċess għall-grilja u faċilitajiet oħra meħtieġa għall-provvista tal-enerġija, tista' tqis l-interfaċċa bejn l-infrastruttura u l-vettura u tista' tinkludi sistemi tal-ICT għat-trasport. L-infrastruttura tat-trasport tista' sservi bħala ċentru tal-enerġija biex isservi modi differenti ta' trasport, sabiex il-produzzjoni lokali ta' enerġija nadifa tiġi konnessa ma' applikazzjonijiet ta' mobbiltà b'emissjonijiet żero. L-infrastruttura tat-trasport tista' tikkontribwixxi wkoll għall-varar ta' teknoloġiji oħra li jaċċelleraw id-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija.
- (c) jappoġġaw l-adozzjoni u l-varar ta' teknoloġiji diġitali ġodda, b'mod partikolari jippromwovu l-iskambju ta' data u l-infrastruttura tal-konnettività b'kopertura mingħajr interruzzjoni tul in-network biex jiżguraw l-ogħla livell u prestazzjoni tal-infrastruttura diġitali u jilhqqu livelli ogħla ta' awtomatizzazzjoni;
- (d) itejbu s-sikurezza u s-sostenibbiltà tal-moviment tal-persuni u tat-trasport tal-merkanzija;

- (e) itejbu t-thaddim, il-ġestjoni, l-aċċessibbiltà, l-interoperabbiltà, il-multimodalità u l-effiċjenza tan-network, inkluż permezz tal-iżvilupp ta' servizzi ta' mobbiltà diġitali multimodali;
- (f) jippromwovu modi effiċjenti biex tiġi pprovduta informazzjoni aċċessibbli u komprensibbli lill-utenti u l-fornituri kollha tas-servizzi tat-trasport rigward interkonnessjonijiet, interoperabbiltà u multimodalità u rigward l-impatti ambjentali tal-ġhażliet tat-trasport tagħhom;
- (g) imħassar.
- (h) jippromwovu miżuri biex jitnaqqsu esternalitajiet negattivi, bhall-kongestjoni, il-ħsara lis-saħħa u t-tniġġis ta' kwalunkwe tip, inkluż l-istorbju u l-emissjonijiet;
- (i) jintroduċu teknoloġija ta' sigurtà;
- (j) itejbu r-reżiljenza tal-infrastruttura tat-trasport kontra t-tfixkil u t-tibdil fil-klima permezz ta' ammeljoramenti u tfassil tal-infrastruttura, kif ukoll soluzzjonijiet diġitali u ċibernetiċi siguri mmirati lejn il-protezzjoni tan-network fil-kuntest tad-diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem;
- (k) ikomplu javvanzaw l-iżvilupp u l-varar ta' sistemi tal-ICT u ta' teknoloġiji godda għat-trasport fi hdan u bejn il-modi ta' trasport.

Artikolu 45

Infrastruttura sikura u sigura

Imħassar.

Ir-reżiljenza tal-infrastruttura

1. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw li, meta jiġu ppjanati u implimentati proġetti ta' interess komuni, jitqiesu s-sigurtà u r-reżiljenza tal-infrastruttura għat-tibdil fil-klima, il-perikli naturali, id-diżastri kkawżati mill-bniedem, l-inċidenti u l-interruzzjonijiet operazzjonali kif ukoll it-tfixkil intenzjonali li jaffettwa l-funzjonament tas-sistema tat-trasport tal-Unjoni. B'mod partikolari, għandha tingħata l-konsiderazzjoni dovuta lil:
 - (a) l-interdipendenzi, ir-rabtiet u l-effetti ta' kaskata ma' networks oħrajn, bħan-network tat-telekomunikazzjoni u tal-elettriku;
 - (b) is-sikurezza, is-sigurtà u l-prestazzjoni fil-preżenza ta' perikli multipli;
 - (c) il-kwalità strutturali tal-infrastruttura matul iċ-ċiklu tal-ħajja kollu tagħha, b'attenzjoni partikolari għall-kundizzjonijiet klimatiċi pproġettati futuri;
 - (d) il-protezzjoni ċivili jehtieg li tirreaġixxi għat-tfixkil;
 - (e) iċ-ċibersigurtà u r-reżiljenza tal-infrastruttura, b'attenzjoni partikolari għall-infrastruttura transfruntiera.
2. Il-proġetti ta' interess komuni li għalihom trid titwettaq valutazzjoni tal-impatt ambjentali f'konformità mad-Direttiva 2011/92/UE għandhom ikunu soġġetti għal verifika tar-reżistenza klimatika. Il-verifika tar-reżistenza klimatika għandha titwettaq b'kont meħud tal-aħjar prattika u gwida disponibbli l-aktar reċenti biex jiġi żgurat li l-infrastrutturi tat-trasport ikunu reżiljenti għall-impatti negattivi tat-tibdil fil-klima, permezz ta' valutazzjoni tal-vulnerabbiltà klimatika u valutazzjoni tar-riskji, inkluż permezz ta' miżuri ta' adattament rilevanti, u permezz tal-integrazzjoni tal-kostijiet tal-emissjonijiet tal-gassijiet serra fl-analiżi kost-benefiċċji. Mingħajr preġudizzju għad-dispożizzjonijiet stipulati f'atti oħra tal-UE, tali rekwiżit ma japplikax għal proġetti li għalihom il-proċess ta' akkwist tal-valutazzjoni tal-impatt ambjentali jkun inbeda qabel id-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 47

Riskji ghas-sigurtà jew għall-ordni pubbliku

1. L-Istati Membri għandhom jagħmlu kull sforz possibbli biex jiżguraw li n-network trans-Ewropew tat-trasport ikun protett kontra r-riskji potenzjali għas-sigurtà jew għall-ordni pubbliku li jirriżultaw mill-partecipazzjoni jew il-kontribuzzjonijiet ta' kwalunkwe impriża ta' pajjiż terz fi proġett ta' interess komuni.
2. Mingħajr preġudizzju għar-[...]Regolament (UE) 2019/452, għar-responsabbiltà unika ta' kull Stat Membru għas-sigurtà nazzjonali tiegħu, kif prevista fl-Artikolu 4(2) TUE, u għad-dritt ta' kull Stat Membru li jipproteġi l-interessi essenzjali tas-sigurtà tiegħu skont l-Artikolu 346 TFUE kull meta Stat Membru jqis li l-partecipazzjoni jew il-kontribuzzjoni ta' kwalunkwe xorta minn persuna fiżika ta' pajjiż terz jew minn impriża ta' pajjiż terz x'aktarx taffettwa l-infrastruttura fuq in-network trans-Ewropew tat-trasport għal raġunijiet ta' sigurtà jew ta' ordni pubbliku, l-Istat Membru għandu jgħarraf lill-Kummissjoni bi kwalunkwe miżura xierqa adottata biex ittaffi dak ir-riskju.

Artikolu 48

Manutenzjoni u ċiklu tal-hajja ta' proġett

1. Mingħajr preġudizzju għar-responsabbiltà tal-Istati Membri rigward l-ippjanar tal-manutenzjoni tal-infrastruttura u l-kompetenza tagħhom fir-rigward tal-ġestjoni u l-finanzjament tal-manutenzjoni tal-infrastruttura, u għall-prinċipju baġitarju tal-annwalità, fejn applikabbli, l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw:

- (a) li l-infrastruttura tan-network trans-Ewropew tat-trasport tinzamm b'mod li tipprovdi, matul il-ħajja tagħha, livell għoli ta' servizz u sikurezza adattati għall-fluss tat-traffiku, u tittejjeb ir-reżiljenza tagħha, u li l-ħtiġijiet ta' manutenzjoni preventiva u l-kostijiet stmati tul il-ħajja tal-infrastruttura tat-trasport trans-Ewropea jitqiesu fil-fażi tal-ippjanar tal-kostruzzjoni jew tal-ammeljorament;
- (b) l-ippjanar tal-manutenzjoni fit-tul għat-toroq u, fejn rilevanti, għall-infrastruttura tal-passaġġi fuq l-ilma interni;
- (c) imħassar.
- (d) il-konsistenza bejn il-ħtiġijiet ta' manutenzjoni u tiġdid fil-każ tal-infrastruttura ferrovjarja relatata mal-iżvilupp tan-network trans-Ewropew għat-trasport u l-istrategija indikattiva għall-iżvilupp tal-infrastruttura ferrovjarja msemmija fl-Artikolu 8(1) tad-Direttiva 2012/34/UE u l-ftehim kuntrattwali msemmi fl-Artikolu 30 tad-Direttiva 2012/34/UE.

Artikolu 49

Aċċessibbiltà għall-utenti kollha

L-infrastruttura trans-Ewropea tat-trasport għandha tippermetti mobbiltà u aċċessibbiltà bla xkiel għall-utenti kollha, b'mod partikolari:

- persuni f'sitwazzjonijiet ta' vulnerabbiltà inkluż persuni b'diżabbiltà jew b'mobbiltà mnaqqsa; u
- persuni li jgħixu f'reġjuni ultraperiferiċi u reġjuni oħra remoti, rurali, insulari, periferiċi u muntanjużi kif ukoll f'żoni skarsament popolate.

KAPITOLU V

L-IMPLIMENTAZZJONI TAL-ISTRUMENTI TAL-KURITURI EWROPEJ TAT-TRASPORT U L-PRIJORITAJIET ORIZZONTALI

Artikolu 50

L-istrument tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u l-prijoritajiet orizzontali

1. Il-Kurituri Ewropej tat-Trasport huma strument li jiffacilita l-implimentazzjoni kkoordinata tal-partijiet ewlenin u ewlenin estiżi tan-network trans-Ewropew tat-trasport u huma maħsuba, b'mod partikolari, biex itejbu l-konnessjonijiet transfruntiera, ilestu l-konnessjonijiet mhux kompluti u jneħħu l-kongestjonijiet fl-Unjoni.
2. Sabiex iwasslu għal trasport multimodali effiċjenti fir-rizorsi u jikkontribwixxu għall-koeżjoni permezz ta' kooperazzjoni territorjali mtejba, il-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandhom ikunu ffokati fuq:
 - (a) l-integrazzjoni modali bil-ħsieb partikolari li jissahħu l-aktar modi ta' trasport li jirrispettaw l-ambjent, notevolment il-ferroviji, il-passaġġi fuq l-ilma interni u t-trasport marittimu fuq distanzi qosra;
 - (b) l-interoperabbiltà;
 - (c) żvilupp ikkoordinat tal-infrastruttura, b'mod partikolari f'sezzjonijiet transfruntiera, notevolment bil-ħsieb tal-iżvilupp ta' sistema tal-merkanzija ferrovjarja interoperabbli, kif ukoll ta' network ferrovjarju tal-passiġġieri fuq distanzi twal ta' prestazzjoni tajba, inkluż b'veloċità għolja, madwar l-Unjoni;
 - (d) l-appoġġ għall-iżvilupp u l-varar ikkoordinati u integrati ta' soluzzjonijiet innovattivi għad-digitalizzazzjoni u l-interoperabbiltà tat-trasport.
 - (e) il-promozzjoni tal-varar ta' infrastruttura tal-fjuwils alternattivi.

3. Il-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandhom jippermettu lill-Istati Membri jiksbu approċċ ikkoordinat u sinkronizzat fir-rigward tal-investiment fl-infrastruttura.
4. L-ERTMS u l-Ispazju Marittimu Ewropew huma ż-żewġ prijoritajiet orizzontali għall-implimentazzjoni tan-network trans-Ewropew tat-trasport. L-istrumenti stabbiliti skont dan il-Kapitolu għandhom jiffaċilitaw l-varar f'waqtha tal-ERTMS u l-integrazzjoni tal-infrastruttura u s-servizzi tat-trasport marittimu fin-network trans-Ewropew tat-trasport.

Artikolu 51

Il-koordinazzjoni tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u l-prijoritajiet orizzontali

1. Sabiex tiġi ffaċilitata l-implimentazzjoni kkoordinata tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport, tal-ERTMS u tal-Ispazju Marittimu Ewropew, il-Kummissjoni għandha, bi qbil mal-Istati Membri kkonċernati, u wara li tikkonsulta mal-Parlament Ewropew u mal-Kunsill, taħtar Koordinatur Ewropew wiehed għal kull Kuritur u għal kull prijorità orizzontali.
2. Il-Koordinatur Ewropew għandu jintgħażel, b'mod partikolari, abbażi tal-għarfien tiegħu tal-kwistjonijiet relatati mat-trasport u/jew mal-finanzjament u/jew mal-evalwazzjoni soċjoekonomika u ambjentali ta' proġetti kbar, kif ukoll abbażi tal-esperjenza tiegħu bit-tfassil tal-politika tal-Unjoni. Il-Koordinatur Ewropew għandu jintgħażel għal mandat ta' massimu ta' erba' snin, li jista' jiġġedded. Il-mandat tal-Koordinatur Ewropew għandu jkun relatat mal-implimentazzjoni ta' kuritur wiehed jew ta' prijorità orizzontali waħda.
3. Id-deċiżjoni tal-Kummissjoni li taħtar il-Koordinatur Ewropew għandha tispeċifika kif għandhom jitwettqu l-kompiti msemmija fil-paragrafi 5, 6 u 7.
4. Il-Koordinatur Ewropew għandu jaġixxi f'isem il-Kummissjoni u għan-nom tagħha, u din għandha tipprovdi l-assistenza segretarjali mehtieġa.

5. Il-Koordinaturi Ewropej għandhom:

- (a) jappoġġaw l-implimentazzjoni ikkoordinata tal-Kuritur Ewropew tat-Trasport jew tal-prijorità orizzontali kkonċernata;
- (b) ifasslu pjan ta' hidma flimkien mal-Istati Membri kkonċernati u jimmonitorjaw l-implimentazzjoni tiegħu f'konformità mal-Artikolu 53;
- (c) jikkonsultaw mal-Forum tal-Kuritur jew mal-forum konsultattiv għall-prijoritajiet orizzontali, rispettivament, b'rabta ma' dak il-pjan ta' hidma u l-implimentazzjoni tiegħu u jinformatu regolarment lill-Forum dwar l-implimentazzjoni tal-pjan ta' hidma;
- (d) jirrapportaw lill-Istati Membri, lill-Kummissjoni u, skont kif xieraq, lill-entitajiet l-oħrajn kollha involuti direttament fl-iżvilupp tal-Kuritur Ewropew tat-Trasport jew ta' prijorità orizzontali dwar kwalunkwe diffikultajiet li jiltaqqu magħhom u, b'mod partikolari, meta l-iżvilupp ta' kuritur jew prijorità orizzontali jkun qed jiġi mfixx, bil-ħsieb li jgħinu biex jinstabu soluzzjonijiet xierqa;
- (e) jipprezentaw rapport tal-istatus annwali lill-Parlament Ewropew, il-Kunsill, il-Kummissjoni u l-Istati Membri kkonċernati dwar il-progress miksub fl-implimentazzjoni tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u l-prijoritajiet orizzontali. Dan ir-rapport tal-istatus annwali għandu jiffoka fuq il-progress li sar fuq il-prijoritajiet u l-investimenti ewlenin, jiddeskrivi n-natura tal-problemi ffaċċjati fl-implimentazzjoni tagħhom u jista' jissuġġerixxi soluzzjonijiet potenzjali.

6. Mingħajr preġudizzju għall-kompetenzi tal-governanza tat-trasport ferrovjarju tal-merkanzija skont ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 u għall-kompetenza tal-Istati Membri fir-rigward tal-ġestjoni u l-finanzjament tal-infrastruttura, il-Koordinaturi Ewropej tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandhom:

- (a) jikkooperaw mill-qrib mal-governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija u mal-Istati Membri kkonċernati biex jgħinu fl-identifikazzjoni tal-prijoritajiet u l-htigijiet ta' investiment għat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija fuq il-linji ferrovjarji għat-trasport tal-merkanzija tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport;
- (b) jimmonitorjaw il-prestazzjoni tas-servizzi ferrovjarji tal-merkanzija, f'kooperazzjoni mill-qrib mal-governanza tat-trasport ferrovjarju tal-merkanzija u, jekk xieraq, jidentifikaw barrieri potenzjali, inkluż tekniċi u operazzjonali, u jagħmlu rakkomandazzjonijiet f'dan ir-rigward.

7. Il-Koordinaturi Ewropej tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandhom:

- (a) jikkooperaw mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati sabiex jgħinu fl-identifikazzjoni tal-prijoritajiet u l-htigijiet ta' investiment għal-linji ferrovjarji tal-passiġġieri tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport;
- (b) f'kooperazzjoni mill-qrib mal-manigers tal-infrastruttura, jimmonitorjaw il-prestazzjoni tas-servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri.

8. Skont l-Artikolu 14(4) tar-Regolament (UE) Nru 2021/1153, il-Kummissjoni għandha titlob l-opinjoni konsultattiva tal-Koordinatur Ewropew meta teżamina l-applikazzjonijiet għall-finanzjament tal-Unjoni taħt il-Facilità Nikkollegaw l-Ewropa (FNE) għall-Kurituri Ewropej tat-Trasport jew għall-prijoritajiet orizzontali fil-mandat tal-Koordinatur Ewropew, sabiex jiġu żgurati l-konsistenza u l-avvanz ta' kull kuritur jew prijorità orizzontali. Il-Koordinatur Ewropew għandu jivverifika jekk il-proġetti proposti mill-Istati Membri għall-kofinanzjament tal-FNE humiex konsistenti mal-prijoritajiet tal-pjan ta' hidma.

9. Jekk il-Koordinatur Ewropew ma jkunx jista' jwettaq il-mandat tiegħu b'mod sodisfaċenti u f'konformità mar-rekwiziti stipulati f'dan l-Artikolu, il-Kummissjoni tista', fi kwalunkwe hin wara li tikkonsulta lill-Istati Membri kkonċernati, ittemm dak il-mandat u taħtar Koordinatur Ewropew ġdid f'konformità mal-proċedura stabbilita fil-paragrafu 1.

Il-governanza tal-Kuritur Ewropej tat-Trasport u l-prijoritajiet orizzontali

1. Għal kull Kuritur Ewropew tat-Trasport u prijorità orizzontali, il-Koordinatur Ewropew rispettiv għandu jkun assistit fit-tweġġ tal-kompiti tiegħu dwar il-pjan ta' hidma u l-implimentazzjoni tiegħu minn segretarjat u minn forum konsultattiv, rispettivament, il-"Forum tal-Kuritur" u l-"Forum konsultattiv għall-prijorità orizzontali".
2. Il-"Forum tal-Kuritur" għandu jiġi stabbilit formalment u jkun ippresedut mill-Koordinatur Ewropew. L-Istati Membri kkonċernati għandhom jaqblu fuq is-shubija tal-Forum tal-Kuritur għall-parti tagħhom tal-Kuritur Ewropew tat-Trasport u jiżguraw ir-rappreżentanza tal-governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija.
3. Bil-qbil tal-Istati Membri kkonċernati, il-Koordinatur Ewropew jista' jistabbilixxi u jippresiedi gruppi ta' hidma dwar il-kurituri li jiffokaw fuq:
 - (a) l-interoperabbiltà u l-varar ta' teknoloġiji u infrastruttura ġodda;
 - (b) l-iżvilupp u l-implimentazzjoni kkoordinati ta' proġetti infrastrutturali f'sezzjonijiet transfruntiera;
 - (c) is-servizzi ferrovjarji tal-passiġġieri transfruntiera;
 - (d) il-kongestjonijiet operattivi;
 - (e) in-nodi urbani;
 - (f) il-kooperazzjoni ma' pajjiżi terzi;
 - (g) suġġetti oħra meqjusa meħtieġa.

Meta jkun rilevanti, il-Koordinatur Ewropew għandu jikkoopera u jikkoordina mal-governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija dwar l-attivitajiet tal-gruppi ta' hidma biex tiġi evitata kwalunkwe duplikazzjoni tax-xogħol.

4. Il-Forum konsultattiv għall-prijorità orizzontali għandu jiġi stabbilit u ppresedut mill-Koordinatur Ewropew. L-Istati Membri kkonċernati u, fejn xieraq u bi qbil mal-Istati Membri, ir-rappreżentanti tas-setturi rilevanti, għandhom ikunu jistgħu jipparteċipaw. L-Istati Membri għandhom jaħtru rappreżentant biex jattendi l-Forum konsultattiv għall-ERTMS. Il-Koordinatur Ewropew jista' wkoll jistabbilixxi gruppi ta' hidma ad hoc.
5. L-Istati Membri kkonċernati għandhom jikkooperaw mal-Koordinatur Ewropew, jipparteċipaw fil-Forum tal-Kuritur u fil-forum konsultattiv għall-prijorità orizzontali u jagħtu lill-Koordinatur Ewropew l-informazzjoni meħtieġa sabiex ikun jista' jwettaq il-kompiti stipulati f'dan l-Artikolu, inkluż informazzjoni dwar l-iżvilupp ta' kurituri fil-pjanijiet u l-programmi rilevanti li jikkontribwixxu għall-iżvilupp tan-Network Trans-Ewropew tat-Trasport.
6. Il-Koordinatur Ewropew jista' jikkonsulta mal-awtoritajiet reġjonali u lokali, mal-manigers tal-infrastruttura, mal-operaturi tat-trasport, b'mod partikolari dawk li huma membri tal-governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija, mal-industrija tal-provvista, mal-utenti tat-trasport u mal-partijiet ikkonċernati rilevanti b'rabta mal-pjan ta' hidma u l-implimentazzjoni tiegħu. Barra minn hekk, il-Koordinatur Ewropew responsabbli għall-ERTMS għandu jikkoopera mill-qrib mal-Aġenzija tal-Unjoni Ewropea għall-Ferroviji u mal-Impriza Kongunta Sistema Ferrovjarja Ewropea, filwaqt li l-Koordinatur Ewropew għall-Ispazju Marittimu Ewropew għandu jikkoopera mill-qrib mal-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà Marittima.

Pjan ta' hidma tal-Koordinatur Ewropew

1. Kull Koordinatur Ewropew tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport u taż-żewġ prijoritajiet orizzontali għandu jfassal, mhux aktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament u, minn hemm 'il quddiem, kull erba' snin, pjan ta' hidma li jipprovdi analiżi dettaljata tal-istat tal-implimentazzjoni tal-kuritur jew tal-prijorità orizzontali taht il-kompetenza tiegħu u l-konformità tiegħu mar-rekwiziti ta' dan ir-Regolament, kif ukoll il-prijoritajiet għall-iżvilupp futur tiegħu.
2. Il-pjan ta' hidma għandu jithejja f'kooperazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati u b'konsultazzjoni mal-Forum tal-Kuritur u l-governanza tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija, jew ma' forum konsultattiv tal-prijorità orizzontali. Il-pjan ta' hidma tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport għandu jiġi approvat mill-Istati Membri kkonċernati. Il-Kummissjoni għandha tissottometti l-pjan ta' hidma lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill għall-informazzjoni.

Meta jkun qed ifassal il-pjan ta' hidma, il-Koordinatur Ewropew għandu jqis il-pjan ta' implimentazzjoni kif imsemmi fl-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) 913/2010.

3. Il-pjan ta' hidma għall-Kuritur Ewropew tat-Trasport għandu jipprovdi analiżi dettaljata tal-istat tal-implimentazzjoni tal-kuritur ikkonċernat, li tinkludi b'mod partikolari:
 - (a) deskrizzjoni tal-karatteristiċi tal-kuritur, b'mod partikolari s-sezzjonijiet transfruntiera;
 - (b) analiżi tal-istat ta' konformità tal-kuritur mar-rekwiziti tal-infrastruttura tat-trasport ta' dan ir-Regolament u l-progress relatat tiegħu miksub;
 - (c) identifikazzjoni tal-konnessjonijiet neqsin u l-kongestjonijiet, inkluż dawk operazzjonali, li jfixklu l-iżvilupp u l-implimentazzjoni tal-kuritur, b'mod partikolari f'sezzjonijiet transfruntiera;

- (d) analiżi tal-investimenti meħtieġa, inkluż is-sorsi differenti ta' finanzjament u fondi impenjati u/jew previsti għall-implimentazzjoni tal-proġetti meħtieġa għall-iżvilupp u t-tlestija tal-kuritur, b'mod partikolari s-sezzjonijiet transfruntiera;
- (e) deskrizzjoni tas-soluzzjonijiet possibbli biex jiġu indirizzati l-ħtiġijiet u l-konġestjonijiet ta' investiment, b'mod partikolari għal-linji u l-konnessjonijiet tal-passiġġieri u tal-merkanzija tal-kuritur;
- (f) pjan, li jista' jkun fih stadji importanti mhux vinkolanti, għat-tneħħija tal-ostakli fiżiċi, tekniċi, diġitali, operattivi u amministrattivi bejn u fi hdan il-modi ta' trasport u għat-titjib tat-trasport multimodali effiċjenti b'attenzjoni partikolari għas-sezzjonijiet transfruntiera u għall-konnessjonijiet nazzjonali neqsin.

Għall-analiżi tal-investimenti u t-thejjija tal-pjan, il-Koordinatur Ewropew għandu:

- jikkoopera mal-bord eżekuttiv u mal-bord ta' tmexxija tal-kuritur imsemmija fl-Artikolu 11 tar-Regolament (UE) Nru 913/2010 għall-aspetti relatati mal-merkanzija ferrovjarja;
- iqis l-elementi tal-analiżi rilevanti għall-kuritur, il-pjanijiet ta' azzjoni elaborati mill-Istati Membri skont l-Artikolu 35(4) u l-lista msemmija fl-Artikolu 18, il-punt (b), tar-Regolament (UE) Nru 913/2010 għall-aspetti relatati mat-terminals multimodali tal-merkanzija.
- iqis ir-risultati tal-monitoraġġ imwettaq f'konformità mal-Artikolu 51, il-paragrafu 7, il-punt (b) għall-aspett relatat mas-servizzi tal-passiġġieri.

- (g) ir-riżultati tal-monitoraġġ tal-prestazzjoni tat-traffiku tal-merkanzija bil-ferrovija mwettaq mill-governanza tal-merkanzija bil-ferrovija f'konformità mal-Artikolu 19(2) tar-Regolament (UE) Nru 913/2010 u l-lista tal-oġġettivi, il-miri u l-miżuri tal-kuritur definiti f'konformità mal-Artikolu 9(1) tar-Regolament (UE) Nru 913/2010, b'hal mezz biex jintlaħqu r-rekwiżiti operattivi tal-Artikolu 18 ta' dan ir-Regolament;
- (h) identifikazzjoni ta' miżuri fin-nodi urbani, f'kooperazzjoni mal-Istati Membri kkonċernati u l-awtoritajiet lokali rilevanti, li jistgħu jikkontribwixxu għall-funzjonament effettiv tat-trasport tal-merkanzija u tal-passiġġieri fuq il-kuritur u l-kisba tal-oġġettivi tan-network trans-Ewropew tat-trasport, filwaqt li jkunu konsistenti mas-SUMPs rilevanti.
- (i) identifikazzjoni, stabbilita mal-Istati Membri kkonċernati, tal-prijoritajiet għall-iżvilupp tal-kuritur;
- (j) analiżi tal-impatti possibbli tat-tibdil fil-klima fuq l-infrastruttura u, fejn xieraq, miżuri proposti għat-titjib tar-reżiljenza għat-tibdil fil-klima;
- (k) il-miżuri li għandhom jittieħdu sabiex jittaffew l-emissjonijiet tal-gassijiet serra, l-istorbju u, fejn xieraq, esternalitajiet negattivi oħrajn.

4. Il-Koordinatur Ewropew għandu jappoġġa lill-Istati Membri fl-implimentazzjoni tal-pjan ta' hidma, b'mod partikolari fir-rigward ta':

- (a) fuq talba tal-Istati Membri kkonċernati, l-iffissar tal-prijoritajiet fl-ippjanar nazzjonali, billi jgħin fl-identifikazzjoni ta' problemi u kongestjonijiet fl-implimentazzjoni, inkluż kwistjonijiet operazzjonali, fuq kull kuritur jew għal kull prijorità orizzontali;
- (b) fuq talba tal-Istati Membri kkonċernati, l-ippjanar tal-proġett u tal-investiment, il-kostijiet relatati u l-iskeda ta' żmien tal-implimentazzjoni stmati għall-implimentazzjoni tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport jew tal-prijorità orizzontali;

- (c) il-hidma fil-korp supervizorju jew korp ta' tmexxija simili ta' entità waħda, fejn rilevanti, għall-koordinazzjoni, il-kostruzzjoni u/jew il-ġestjoni ta' proġetti ta' infrastruttura transfruntiera, f'konformità mad-dispożizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 8(5).

Artikolu 54

Atti ta' implimentazzjoni

1. Imħassar.
2. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 8(4a), u soġġett għall-approvazzjoni tal-Istati Membri kkonċernati f'konformità mal-Artikolu 172 TFUE, il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni għall-implimentazzjoni ta' sezzjonijiet transfruntiera tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport, jew għall-implimentazzjoni tal-prijoritajiet orizzontali. Fuq talba tal-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i), il-Kummissjoni tista' tadotta wkoll atti ta' implimentazzjoni għall-implimentazzjoni ta' sezzjonijiet speċifiċi oħra tal-Kurituri Ewropej tat-Trasport fl-Istati Membri kkonċernati sabiex tiżgura stabbiliment koerenti tal-prijoritajiet ta' dak l-ippjanar tal-infrastruttura u tal-investment billi tistabbilixxi stadji importanti indikattivi għall-implimentazzjoni tal-konnessjonijiet neqsin u għat-tneħħija tal-kongestjonijiet ewlenin rispettivi. L-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu elaborati f'kollaborazzjoni mill-qrib mal-Istati Membri kkonċernati u aġġornati kull erba' snin jew fuq talba tal-Istati Membri.
3. L-atti ta' implimentazzjoni msemija fil-paragrafu 2 għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemija fl-Artikolu 59(3). Il-Kummissjoni għandha temenda l-atti ta' implimentazzjoni f'konformità mal-istess proċedura biex jitqies il-progress li jkun sar, id-dewmien iffaccjat jew il-programmi nazzjonali aġġornati.
4. Sakemm jiġu implimentati bis-shiħ il-miżuri previsti fl-att ta' implimentazzjoni u sakemm ma jkunx previst mod ieħor fl-atti ta' implimentazzjoni, l-Istati Membri kkonċernati għandhom kull sentejn jikkomunikaw lill-Kummissjoni rapport dwar il-progress miksub, li jindika b'mod partikolari l-impenji finanzjarji magħmula fil-pjan tal-baġit nazzjonali. Ir-rapport jista' jirreferi għall-informazzjoni miġbura f'konformità mal-Artikolu 55.

KAPITOLU VI

DISPOŻIZZJONIJIET KOMUNI

Artikolu 55

Rapportar u monitoraġġ

1. L-Istati Membri għandhom jinformaw lill-Kummissjoni fuq bazi regolari, komprensiva u trasparenti dwar il-progress li jkun sar fit-tlestija tan-network trans-Ewropew tat-trasport permezz tal-implimentazzjoni ta' proġetti ta' interess komuni u l-investimenti li jkunu saru għal dak l-iskop.
- 1a. Din l-informazzjoni għandha tinkludi data teknika annwali relatata mar-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-trasport stipulati fil-Kapitolu III ta' dan ir-Regolament sakemm tali informazzjoni ma tkunx diġà ngabret fil-livell tan-network trans-Ewropew tat-trasport għall-finijiet ta' applikazzjonijiet jew bżijiet ta' data oħra tal-Unjoni.
- 1b. Din it-trażmissjoni għandha tiġi żgurata b'mod awtomatizzat permezz tas-sistema interattiva ta' informazzjoni ġeografika u teknika għan-network trans-Ewropew tat-trasport (TENtec). Sakemm il-funzjonalità tal-iskambju awtomatizzat tad-data fit-TENtec tkun kompletament operattiva, din it-trażmissjoni għandha tiġi żgurata kull sentejn.
- 1c. Fir-rigward ta' investimenti relatati ma' proġetti ta' interess komuni, l-Istati Membri għandhom jittrażmettu data finanzjarja kull sentejn fil-forma ta' data aggregata annwali għal kull mod ta' trasport u għal kull network (ewlieni, ewlieni estiż u komprensiv).
- 1d. Il-Kummissjoni għandha tispeċifika, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemija fl-Artikolu 59(3), il-lista ta' data teknika li għandha tiġi trażmessa skont il-paragrafu 1a.

2. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li t-TENtec tkun aċċessibbli għall-pubbliku u faċilment, li tippermetti skambju awtomatizzat tad-data mas-sistemi nazzjonali u applikazzjonijiet u sorsi tad-data rilevanti oħrajn tal-Unjoni. It-TENtec għandu jkun fiha informazzjoni speċifika għall-proġett u aġġornata dwar il-forom u l-ammonti ta' kofinanzjament tal-Unjoni, kif ukoll dwar il-progress ta' kull proġett.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura wkoll li t-TENtec ma tagħmilx disponibbli għall-pubbliku kwalunkwe informazzjoni li tkun kunfidenzjali jew li tista' tippreġudika jew tinfluwenza indebitament kwalunkwe proċess ta' akkwist pubbliku fi Stat Membru.

3. Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jagħmlu l-isforzi kollha possibbli biex jiżguraw il-kwalità, il-kompletezza u l-konsistenza tad-data fis-sistema ta' informazzjoni tat-TENtec. Għandhom jikkooperaw bil-ħsieb li jippermettu skambju awtomatizzat ta' data bejn is-sistemi nazzjonali u s-sorsi tad-data u t-TENtec.

Artikolu 56

Aġġornament tan-network

1. Soġġett għall-approvazzjoni tal-Istat Membru kkonċernat f'konformità mat-tieni paragrafu tal-Artikolu 172 TFUE, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 60 biex temenda l-Annessi I u II, sabiex:
- (a) jitqiesu l-bidliet li jirrizultaw mil-limiti kwantitattivi stipulati fl-Artikoli 20(3)(a), 24(4)(a) u (b) u 32(2) u mil-limiti kwantitattivi u r-rekwiżiti kwalitattivi stabbiliti fl-Artikolu 24(4)(ba). F'dak ir-rigward il-Kummissjoni għandha:
 - (i) tinkludi l-portijiet interni, il-portijiet marittimi u l-ajruporti fin-network komprensiv, jekk jintwera li l-aktar medja reċenti meħuda fuq tliet snin tal-volum tat-traffiku tagħhom taqbeż il-livell limitu rilevanti;
 - (ii) teskludi l-portijiet marittimi u l-ajruporti min-network komprensiv, jekk jintwera li l-medja tal-volum tat-traffiku tagħhom matul l-aħħar sitt snin hija taht il-85 % tal-livell limitu rilevanti jew fuq talba tal-Istat Membru kkonċernat;

- (b) jiġu inklużi nodi urbani fin-network trans-Ewropew tat-trasport, jekk jintwera li jissodisfaw ir-rekwiżiti stipulati fl-Artikolu 39(2) jew jiġu esklużi nodi urbani min-network trans-Ewropew tat-trasport fuq talba tal-Istat Membru kkonċernat;
- (c) jiġu inklużi fin-network trans-Ewropew tat-trasport terminals stradali-ferrovjarji u terminals tul il-passaġġi fuq l-ilma interni identifikati mill-Istat Membru skont l-Artikolu 35(5), jiġu esklużi terminals stradali-ferrovjarji min-network trans-Ewropew tat-trasport fuq talba tal-Istat Membru kkonċernat jew jiġu esklużi terminals stradali-ferrovjarji msemmija fl-Artikolu 35(1)(a), (b) u (ba) fuq talba tal-Istati Membri kkonċernati;
- (d) jiġu aġġustati, abbażi tal-informazzjoni pprovduta mill-Istat Membru kkonċernat skont l-Artikolu 55(1), il-mapep għall-infrastruttura tat-toroq, tal-ferroviji u tal-passaġġi fuq l-ilma interni b'mod strettament limitat sabiex jirriflettu l-progress magħmul fit-tlestija tan-network. Meta tkun qed taġġusta dawk il-mapep, il-Kummissjoni ma għandha tammetti l-ebda aġġustament fl-allinjament tar-rotot lil hinn minn dak li huwa permess mid-deċiżjoni rilevanti ta' awtorizzazzjoni tal-proġetti.

L-adattamenti msemmija fil-punti (a) u (b) tal-ewwel subparagrafu għandhom ikunu bbażati fuq l-aħħar statistika disponibbli ppubblikata mill-Eurostat jew, jekk dik l-istatistika ma tkunx disponibbli, mill-uffiċċji nazzjonali tal-istatistika tal-Istati Membri.

1a. L-att delegat li jinkludi nodu urban fl-Anness II skont il-paragrafu 1(b) għandu:

- a) jestendi l-iskadenzi stipulati fl-Artikolu 40(1)(b) u (c) bi 3 snin, sal-31 ta' Diċembru 2030 u l-31 ta' Diċembru 2033 rispettivament; għal dawk in-nodi urbani inklużi fl-Anness II wara li jkunu skadew l-iskadenzi stipulati fl-Artikolu 40(1)(b) jew (c), dawk l-iskadenzi għandhom jiġu estiżi bi 3 snin wara d-dhul fis-seħh ta' dak l-att delegat.
- b) jestendi l-iskadenza applikabbli biex jiġu ssodisfati r-rekwiżiti skont l-Artikolu 40(1)(d) b'5 snin, sal-31 ta' Diċembru 2045; għal dawk in-nodi urbani inklużi fl-Anness II wara li tkun skadiet l-iskadenza stipulata fl-Artikolu 40(1)(d), dik l-iskadenza għandha tiġi estiża b'5 snin wara d-dhul fis-seħh ta' dak l-att delegat.

- 1b. L-att delegat li jinkludi terminal ferrovjarju fl-Annessi I u II skont il-paragrafu 1(c) għandu:
- a) jestendi l-iskadenzi stipulati fl-Artikolu 37(1)(c) u fl-Artikolu 37(2) bi 3 snin, sal-31 ta' Diċembru 2033; għal dawk it-terminals stradali-ferrovjarji inklużi fl-Annessi I u II wara li jkunu skadew l-iskadenzi stipulati fl-Artikolu 37(1)(c) u fl-Artikolu 37(2), dawk l-iskadenzi għandhom jiġu estenzi bi 3 snin wara d-dhul fis-seħh ta' dak l-att delegat.
 - b) jestendi l-iskadenza stipulata fl-Artikolu 37(3) b'5 snin, sal-31 ta' Diċembru 2045; għal dawk it-terminals stradali-ferrovjarji inklużi fl-Annessi I u II wara li tkun skadjet l-iskadenza stipulata fl-Artikolu 37(3), dik l-iskadenza għandha tiġi estiża b'5 snin wara d-dhul fis-seħh ta' dak l-att delegat.
2. Proġett ta' interess komuni li jikkonċerna l-infrastruttura li tkun għadha kif ġiet inkluża permezz ta' att delegat adottat skont il-paragrafu 1 fin-network trans-Ewropew tat-trasport għandu jkun eligibbli għal assistenza finanzjarja tal-Unjoni taħt l-istrumenti disponibbli għan-network trans-Ewropew tat-trasport mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dak l-att delegat.
- Il-proġetti ta' interess komuni li jikkonċernaw l-infrastruttura li jkunu ġew esklużi min-network trans-Ewropew tat-trasport ma għandhomx jibqgħu eligibbli mid-data tad-dhul fis-seħh tal-atti delegati adottati skont il-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu. Il-waqfien tal-eligibbiltà ma għandux jaffettwa d-deċiżjonijiet ta' finanzjament jew għotja meħuda mill-Kummissjoni qabel dik id-data.
3. Soġġett għall-Artikolu 172(2) TFUE, il-Kummissjoni għandha s-setgħa li tadotta atti delegati f'konformità mal-Artikolu 60 biex temenda l-Anness IV sabiex tinkludi jew tadatta mapep indikattivi tan-networks tal-infrastruttura tat-trasport ta' pajjizi ġirien. Tali atti delegati għandhom ikunu bbażati fuq ftehimiet ta' livell għoli dwar in-networks tal-infrastruttura tat-trasport bejn l-Unjoni u l-pajjizi ġirien ikkonċernati.

Artikolu 57

Involviment tal-pubbliku u tal-partijiet ikkonċernati privati

Il-proċeduri nazzjonali li jirrigwardjaw l-involviment u l-konsultazzjoni tal-awtoritajiet lokali u reġjonali u tas-soċjetà ċivili kkonċernati minn proġetti ta' interess komuni għandhom jiġu rrispettati, fejn xieraq, fil-fażi tal-ippjanar u tal-konstruzzjoni ta' proġett. Il-Kummissjoni għandha tippromwovi l-iskambju ta' prattika tajba f'dan ir-rigward, notevolment fir-rigward tal-konsultazzjoni u l-inklużjoni ta' persuni f'sitwazzjonijiet ta' vulnerabbiltà.

Artikolu 58

L-allinjament tal-pjanijiet nazzjonali mal-politika tat-trasport tal-Unjoni

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-pjanijiet u l-programmi nazzjonali li jikkontribwixxu għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport ikunu koerenti mal-politika tat-trasport tal-Unjoni, mal-prijoritajiet u mal-iskadenzi stipulati f'dan ir-Regolament. Għandhom iqisu wkoll, fost oħrajn, il-prijoritajiet mogħtija fil-pjanijiet ta' hidma għall-kurituri rilevanti u l-prijoritajiet orizzontali għall-Istati Membri kkonċernati.
2. Imħassar.
3. L-Istati Membri għandhom jipprovdu lill-Kummissjoni l-abbozzi tal-pjan(ijiet) jew programm(i) nazzjonali rilevanti li jikkontribwixxu għall-iżvilupp tan-network trans-Ewropew tat-trasport jew astratt tagħhom, u kwalunkwe modifika sinifikanti tagħhom malajr kemm jista' jkun wara li tinbeda konsultazzjoni pubblika dwar dawn il-pjanijiet jew il-programmi. L-Istati Membri għandhom ukoll jipprovdu lill-Kummissjoni l-pjan(ijiet) jew il-programm(i) nazzjonali finali ladarba jiġu adottati.

Artikolu 59

Proċedura ta' kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi assistita minn kumitat. Dak il-kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.
2. Għall-fini tal-Artikolu 22(3), il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-Kumitat stabbilit skont l-Artikolu 7 tad-Direttiva tal-Kunsill 91/672/KEE⁶⁶.
3. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011. Meta l-kumitat ma jagħti l-ebda opinjoni, il-Kummissjoni ma għandhiex tadotta l-abbozz tal-att ta' implimentazzjoni, u għandu japplika t-tielet subparagrafu tal-Artikolu 5(4) tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

Artikolu 60

L-eżerċitar ta' delega

1. Is-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati hija mogħtija lill-Kummissjoni sugġett għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.
2. Il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa ta' adozzjoni ta' atti delegati msemija fl-Artikolu 11(3), 56(1) u (3) għal perjodu ta' hames snin minn [id-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament]. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport rigward id-delega tas-setgħa sa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel ma jintemm il-perjodu ta' hames snin. Id-delega ta' setgħa għandha tiġi estiża awtomatikament għal perjodi ta' żmien identiċi, hliet jekk il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill joġġezzjonaw għal tali estensjoni mhux iktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perjodu.

⁶⁶ Id-Direttiva tal-Kunsill 91/672/KEE tas-16 ta' Diċembru 1991 dwar ir-rikonoxximent reċiproku taċ-ċertifikati tal-boatmasters nazzjonali għat-trasportazzjoni ta' merkanzija u ta' passigġieri permezz ta' passaġġi interni fuq l-ilma (ĠU L 373, 31.12.1991, p. 29).

3. Id-delega tas-setgħat imsemmija fl-Artikoli 11(3), 56(1) u (3) tista' tiġi revokata fi kwalunkwe mument mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deċiżjoni li tirrevoka għandha ttemm id-delega tas-setgħa speċifikata f'dik id-deċiżjoni. Din għandha ssir effettiva l-għada tal-pubblikazzjoni tad-deċiżjoni f'*Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea* jew f'data aktar tard speċifikata fih. Ma għandhiex taffettwa l-validità ta' kwalunkwe att delegat li jkun diġà fis-sehħ.
- 3a. Qabel ma tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta esperti ddeżinjati minn kull Stat Membru f'konformità mal-prinċipji stipulati fil-Ftehim Interistituzzjonali tat-13 ta' April 2016 dwar it-Tfassil Aħjar tal-Liġijiet.
4. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnotifikah simultanjament lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
5. Att delegat adottat skont l-Artikoli 11(3), 56(1) u (3) għandu jidhol fis-sehħ biss jekk ma tkun giet espressa l-ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien perjodu ta' xahrejn min-notifika ta' dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel ma jiskadi dak il-perjodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn informaw lill-Kummissjoni li mhux ser joġġezzjonaw. Dak il-perjodu għandu jiġi estiz b'xahrejn fuq inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew tal-Kunsill.

Artikolu 61

Rieżami

1. Sal-31 ta' Dicembru 2033, il-Kummissjoni, wara li tkun ikkonsultat mal-Istati Membri kif xieraq u bl-assistenza tal-Koordinaturi Ewropej, għandha twettaq valutazzjoni tal-implimentazzjoni tan-network ewlieni, billi tevalwa, b'mod partikolari, il-konformità tiegħu mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.

Il-valutazzjoni għandha tqis ir-rapport tal-istatus annwali u l-pjanijiet ta' hidma mfassla mill-Koordinaturi Ewropej skont il-punt (e) tal-Artikolu 51(5) u l-Artikolu 53(1), rispettivament.

2. Sal-31 ta' Diċembru 2033, il-Kummissjoni, wara li tkun ikkonsultat mal-Istati Membri, kif xieraq u bl-assistenza tal-Koordinaturi Ewropej, għandha twettaq rieżami tal-implimentazzjoni tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv, filwaqt li tevalwa:

- (a) il-konformità ma' dan ir-Regolament;
- (b) il-progress fl-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament;
- (c) il-bidliet fil-flussi tat-trasport tal-passiġġieri u tal-merkanzija;
- (d) l-iżviluppi fl-investiment tal-infrastruttura nazzjonali tat-trasport;
- (e) il-ħtieġa għal emendi għal dan ir-Regolament.

L-evalwazzjoni għandha tikkunsidra wkoll l-impatt tax-xejriet tat-traffiku li qed jevolvu u l-iżviluppi rilevanti fil-pjanijiet ta' investiment fl-infrastruttura.

3. Meta twettaq dak ir-rieżami, il-Kummissjoni għandha tevalwa jekk in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv, kif previst f'dan ir-Regolament, huwiex probabbli li jikkonformaw mad-dispożizzjonijiet tal-Kapitoli II, III u IV sal-iskadenzi tal-31 ta' Diċembru 2040 u tal-31 ta' Diċembru 2050, kif applikabbli, filwaqt li tqis is-sitwazzjoni ekonomika u baġitarja fl-Unjoni u fi Stati Membri individwali. Il-Kummissjoni għandha tevalwa wkoll, b'konsultazzjoni mal-Istati Membri, jekk in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv jenħtieġx li jiġu mmodifikati biex jitqiesu l-iżviluppi fil-flussi tat-trasport u fl-ippjanar tal-investiment nazzjonali.

Dewmien fit-tlestija tan-network ewlieni, tan-network ewlieni estiż u tan-network komprensiv

1. Fil-każ ta' dewmien sinifikanti fil-bidu jew fit-tlestija tal-hidma fuq in-network ewlieni, in-network ewlieni estiż u n-network komprensiv, il-Kummissjoni tista' titlob lill-Istat Membru kkonċernat jew lill-Istati Membri kkonċernati biex jipprovdi/u r-raġunijiet għad-dewmien. Tali raġunijiet għandhom jiġu pprovduti mill-Istat Membru jew mill-Istati Membri fi żmien tliet xhur mit-talba. Abbażi tat-tweġiba li tinghata, il-Kummissjoni għandha tikkonsulta mal-Istat Membru kkonċernat jew mal-Istati Membri kkonċernati sabiex issolvi l-problema li tkun ikkawżat id-dewmien.
2. F'każ li t-taqsimha li fir-rigward tagħha jkun hemm id-dewmien tkun tikkonċerna Kuritur Ewropew tat-Trasport, il-Koordinatur Ewropew għandu jiġi involut bil-ħsieb li jappoġġa lill-Istati Membri biex isolvu l-problema.
3. Mingħajr preġudizzju għall-proċedura stabbilita fl-Artikolu 258 TFUE u għall-Artikolu 8(4a), il-Kummissjoni tista', wara li tikkunsidra r-raġunijiet ipprovduti mill-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i) skont l-ewwel paragrafu, f'każ li d-dewmien sinifikanti fil-bidu jew fit-tlestija tal-hidma fuq in-network ewlieni, in-network ewlieni estiż jew fuq in-network komprensiv ikun attribwibbli lill-Istat Membru jew lill-Istati Membri mingħajr ġustifikazzjoni adegwata, tipprovdi lill-Istat(i) Membru/i kkonċernat(i) b'rakkomandazzjonijiet mhux vinkolanti bil-ħsieb li jiġi eliminat dak id-dewmien u/jew jiġi evitat jew jitnaqqas aktar dewmien.
4. Imħassar.

Artikolu 63

Eżenzjonijiet

Id-dispożizzjonijiet relatati mal-linji ferrovjarji u, b'mod partikolari, kwalunkwe rekwiżit biex l-ajruporti u l-portijiet jiġu konnessi mal-linji ferrovjarji, kif ukoll id-dispożizzjonijiet relatati mat-terminals multimodali tal-merkanzija ma għandhomx japplikaw għal Ċipru, għal Malta u għar-reġjuni ultraperiferiċi, sakemm ma tiġi stabbilita l-ebda sistema ferrovjarja fit-territorju tagħhom. Id-dispożizzjonijiet relatati ma' parkeġġ sikur u sigur ma għandhomx japplikaw għal dawk l-Istati Membri u reġjuni.

Id-dispożizzjonijiet relatati mal-gauge tal-binarji nominali standard Ewropew għall-ferroviji fl-Artikolu 16a ma għandhomx japplikaw għall-gzejjer u għar-reġjuni ultraperiferiċi.

Artikolu 64

Emendi għar-Regolament (UE) 2021/1153

L-Anness tar-Regolament (UE) 2021/1153 huwa emendat f'konformità mal-Anness VI ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 65

Emendi għar-Regolament (UE) Nru 913/2010

Ir-Regolament (UE) Nru 913/2010 jiġi emendat kif ġej:

- (1) L-Artikolu 1 jiġi sostitwit b'dan li ġej:

Għan u kamp ta' applikazzjoni

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi regoli għall-organizzazzjoni, il-governanza u l-ġestjoni ta' kurituri ferrovjarji internazzjonali għat-trasport tal-merkanzija kompetittiv bil-għan li jiġi żviluppat network ferrovjarju Ewropew għal trasport tal-merkanzija kompetittiv. Huwa jistabbilixxi regoli għall-organizzazzjoni, il-ġestjoni u l-ippjanar indikattiv tal-investimenti tal-kurituri tal-merkanzija.

2. Dan ir-Regolament għandu japplika għall-governanza, il-ġestjoni u l-użu tal-infrastruttura ferrovjarja inkluża fil-kurituri tal-merkanzija, minghajr preġudizzju għar-responsabbiltajiet tal-Istati Membri fir-rigward tal-ippjanar u l-finanzjament ta' tali infrastruttura."

(1a) "Fl-Artikolu 2(1), ir-referenza għall-'Artikolu 2 tad-Direttiva 2001/14/KE' hija sostitwita b'referenza għall-Artikolu 3 tad-Direttiva 2012/34/UE"

(2) fl-Artikolu 2, il-paragrafu 2 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"2. Minbarra d-definizzjonijiet imsemmija fil-paragrafu 1:

- (a) "kuritur tal-merkanzija" tfisser il-linji ferrovjarji tal-merkanzija, tal-Kuritur Ewropew tat-Trasport kif definiti fl-Artikolu 11(1) tar-Regolament [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid]* u tal-Anness III ta' dak ir-Regolament, inkluż l-infrastruttura ferrovjarja u t-tagħmir tagħha u s-servizzi ferrovjarji rilevanti f'konformità mad-Direttiva 2012/34/UE;
- (b) "pjan ta' implimentazzjoni" tfisser id-dokument li jippreżenta l-mezzi, l-istrateġija u l-miżuri li l-partijiet ikkonċernati għandhom l-intenzjoni li jimplimentaw, li huma meħtieġa u suffiċjenti biex jorganizzaw u jiġġestixxu l-kuritur tal-merkanzija;
- (c) "terminal" tfisser l-installazzjoni pprovduta tul il-kuritur tal-merkanzija li tkun għet irrangata b'mod speċjali biex tippermetti t-tagħbija u/jew il-ħatt tal-merkanzija fuq il-ferroviji tal-merkanzija jew minnhom, u l-integrazzjoni tas-servizzi tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija mas-servizzi tat-trasport bit-triq, marittimu, fuq ix-xmajjar u bl-ajru, u l-formazzjoni jew il-modifika tal-kompożizzjoni tal-ferroviji tal-merkanzija; u, fejn meħtieġ, it-twertiq ta' proċeduri tal-fruntieri fil-fruntieri ma' pajjiżi terzi Ewropej;

- (d) "Koordinatur Ewropew" tfisser il-Koordinatur imsemmi fl-Artikolu 51 tar-Regolament [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid].

* ir-Regolament [...]"

- (3) it-Titolu tal-Kapitolu II jiġi sostitwit b'dan li ġej:

"L-ORGANIZZAZZJONI U L-GOVERNANZA TAL-KURITURI TAL-MERKANZIJA"

- (4) L-Artikolu 3 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 3

L-organizzazzjoni u l-governanza tal-kuritur tal-merkanzija

1. imħassar.
 2. Mid-data tad-dhul fis-seħh tar-Regolament [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid] jew fil-każ ta' emenda tal-allinjament ta' Kuritur Ewropew tat-Trasport skont l-Artikolu 11(3) ta' dak ir-Regolament, l-Istati Membri u l-manigiers tal-infrastruttura responsabbli għall-parti tal-kuritur tal-merkanzija ta' dak il-Kuritur Ewropew tat-Trasport għandhom jaġġustaw il-governanza tal-kuritur tal-merkanzija fi żmien 18-il xahar mid-data tal-bidla. F'każijiet debitament ġustifikati u wara l-qbil tal-Kummissjoni, il-perjodu jista' jiġi estiż għal 24 xahar. Il-bord eżekuttiv u l-bord ta' tmexxija tal-kuritur tal-merkanzija għandhom jadottaw il-miżuri meħtieġa biex jaġġustaw l-organizzazzjoni u l-ġestjoni tal-kuritur skont l-Artikoli 9 sa 19 mal-allinjament ġeografiku l-ġdid.
 3. Il-bord eżekuttiv ta' kuritur tal-merkanzija jista' jiddeċiedi li jindirizza l-aspetti amministrattivi, operazzjonali u tal-interoperabbiltà tas-servizzi ferrovjarji internazzjonali tal-passiġġieri fil-kuritur. Id-dispożizzjonijiet stabbiliti fl-Artikoli 11 u 14 ma għandhomx japplikaw għal dawn is-servizzi."
- (5) Jithassru l-Artikoli minn 4 sa 7.

(6) L-Artikolu 8 jiġi emendat kif ġej:

(a) fil-paragrafu 1, tiżdied is-sentenza li ġejja:

"Il-bord eżekuttiv għandu jivvaluta regolarment il-konsistenza bejn l-oġettivi ġenerali u l-oġettivi definiti mill-bord tat-tmexxija f'konformità mal-punt (c) tal-Artikolu 9(1)."

(ab) fil-paragrafu 2, ir-referenza għall-"Artikolu 14(2) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 7(2) tad-Direttiva 2012/34/UE".

(ac) jiżdied il-paragrafu 2a li ġej:

Stat Membru li għamel użu mill-Artikolu 5(4) ta' dan ir-Regolament, fil-verżjoni inizjali tiegħu, jista' jiddeċiedi li, għal perjodu li ma jaqbiżx l-għaxar snin mid-[data tad-dhul fis-seħh tar-Regolament TEN-T rivedut], il-manijer(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tiegħu ma għandhomx jipparteċipaw fil-bord ta' tmexxija stabbilit skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. L-Istat Membru kkonċernat għandu jinnotifika mingħajr dewmien lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri l-oħra li jipparteċipaw fil-kuritur tal-merkanzija kkonċernat bid-deċiżjoni tiegħu.

F'dak il-każ, l-Istat Membru u l-manijer tal-infrastruttura kkonċernat għandhom jikkooperaw mal-bord ta' tmexxija fejn meħtieġ għat-twettiq tal-funzjonijiet ta' dak il-bord.

Stat Membru li jagħmel użu mill-ewwel subparagrafu ta' dan il-paragrafu jista', fi kwalunkwe hin wara dan matul il-perjodu ta' 10 snin imsemmi fih, jiddeċiedi li l-manijer(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tiegħu għandu jipparteċipa fil-bord ta' tmexxija stabbilit skont il-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu. Huwa għandu jinnotifika mingħajr dewmien lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri l-oħra li jipparteċipaw fil-kuritur tal-merkanzija kkonċernat bid-deċiżjoni tiegħu.

(ad) jizzdied il-paragrafu 2a li ġej:

L-Irlanda tista' tiddeċiedi li r-rappreżentanti tal-awtoritajiet tagħha u l-manigier(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tagħha ma għandhomx jipparteċipaw fil-bord eżekuttiv u/jew fil-bord ta' tmexxija stabbilit skont il-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu. L-Irlanda għandha tinnotifika mingħajr dewmien lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri l-oħra li jipparteċipaw fil-kuritur tal-merkanzija kkonċernat bid-deċiżjoni tagħha.

F'dak il-każ, l-awtoritajiet u l-manigier(s) tal-infrastruttura kkonċernat għandhom jikkooperaw mal-bord eżekuttiv u l-bord ta' tmexxija fejn mehtieg għat-twettiq tal-funzjonijiet ta' dawk il-bords.

L-Irlanda tista', fi kwalunkwe hin minn hemm 'il quddiem tiddeċiedi li r-rappreżentanti tal-awtoritajiet tagħha u l-manigier(s) tal-infrastruttura responsabbli għall-infrastruttura ferrovjarja fit-territorju tagħha għandhom jipparteċipaw fil-bord eżekuttiv u/jew fil-bord ta' tmexxija stabbilit skont il-paragrafi 1 u 2 ta' dan l-Artikolu. Huwa għandu jinnotifika mingħajr dewmien lill-Kummissjoni u lill-Istati Membri l-oħra li jipparteċipaw fil-kuritur tal-merkanzija kkonċernat bid-deċiżjoni tiegħu.

(ae) il-paragrafu 4 jiġi sostitwit b'dan li ġej:

Il-bord eżekuttiv għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu abbażi ta' kunsens reċiproku tar-rappreżentanti tal-awtoritajiet tal-Istati Membri kkonċernati li jipparteċipaw f'dak il-bord.

(af) il-paragrafu 5 jiġi sostitwit b'dan li ġej:

"5. Il-bord ta' tmexxija għandu jiehu d-deċiżjonijiet tiegħu, inkluż deċiżjonijiet rigward l-istatus ġuridiku tiegħu, l-istabbiliment tal-istruttura organizzattiva tiegħu, ir-riżorsi u l-persunal, abbażi ta' kunsens reċiproku tal-ġesturi tal-infrastruttura kkonċernati li jipparteċipaw f'dak il-bord. Il-bord ta' tmexxija jista' jkun entità ġuridika indipendenti. Jista' jiehu l-forma ta' grupp Ewropew ta' interess ekonomiku fis-sens tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2137/85 tal-25 ta' Lulju 1985 dwar il-Grupp Ewropew ta' Interess Ekonomiku (EEIG)."

(ag) fil-paragrafu 6, ir-referenza għall-"Artikolu 4(2) tad-Direttiva 91/440/KEE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 4(2) tad-Direttiva 2012/34/UE".

(b) il-paragrafu 7 jiġi sostitwit b'dan li ġej:

"7. Il-bord ta' tmexxija għandu jistabbilixxi grupp konsultattiv magħmul minn ġesturi u sidien tat-terminali tal-kuritur tal-merkanzija, inkluż, fejn mehtieg, portijiet tal-baħar u portijiet ta' passaġġi fuq l-ilma interni. Dan il-grupp konsultattiv jista' jgħid opinjoni dwar kwalunkwe proposta tal-bord ta' tmexxija li għandha konsegwenzi diretti għall-investiment u l-ġestjoni tat-terminali. Huwa jista' wkoll jgħid opinjonijiet fuq inizjattiva tiegħu stess. Il-bord ta' tmexxija għandu jkoll kwalunkwe waħda minn dawn l-opinjonijiet. Fil-każ ta' nuqqas ta' qbil bejn il-bord ta' tmexxija u l-grupp konsultattiv, dan tal-aħħar jista' jirreferi l-kwistjoni lill-bord eżekuttiv. Il-bord eżekuttiv għandu jinforma lill-Koordinatur Ewropew ikkonċernat u għandu jaġixxi bħala intermedjarju u jgħid opinjoni dwar il-kwistjoni fi żmien debitu. Il-Koordinatur Ewropew ikkonċernat jista' jgħid ukoll opinjoni dwar il-kwistjoni fi żmien debitu. Madankollu, id-deċiżjoni aħħarija għandha tittiehed mill-bord ta' tmexxija."

(c) fil-paragrafu 8, tizzied is-sentenza li ġejja:

"Fil-każ ta' nuqqas ta' qbil bejn il-bord ta' tmexxija u l-grupp konsultattiv, dan tal-aħħar jista' jirreferi l-kwistjoni lill-bord eżekuttiv. Il-bord eżekuttiv għandu jinforma lill-Koordinatur Ewropew u lill-korpi regolatorji msemmija fl-Artikolu 55 tad-Direttiva 2012/34, ikkonċernati mill-kuritur tal-merkanzija. Il-bord eżekuttiv għandu jaġixxi bħala intermedjarju u jaġti opinjoni dwar il-kwistjoni fi żmien debitu. Il-Koordinatur Ewropew ikkonċernat jista' jgħid ukoll opinjoni dwar il-kwistjoni fi żmien debitu. Id-deċiżjoni aħħarija għandha tittiehed mill-bord ta' tmexxija."

(d) jizzied il-paragrafu 10 li ġej:

"10. Il-bord eżekuttiv u l-bord tat-tmexxija għandhom jikkooperaw mal-Koordinatur Ewropew ikkonċernat mill-kuritur tal-merkanzija biex jappoġġaw l-iżvilupp tat-traffiku tal-merkanzija bil-ferrovija tul il-kuritur."

(7) L-Artikolu 9 jiġi sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 9

Miżuri għall-iżvilupp tal-kuritur tal-merkanzija

1. Il-bord tat-tmexxija għandu jfassal u jippubblika pjan ta' implimentazzjoni mhux aktar tard minn sitt xhur qabel ma jagħmel il-kuritur tal-merkanzija operazzjonali. Il-bord tat-tmexxija għandu jikkonsulta mal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) dwar l-abbozz tal-pjan ta' implimentazzjoni. Il-bord tat-tmexxija għandu jissottometti l-pjan ta' implimentazzjoni għall-approvazzjoni lill-bord eżekuttiv.

Dan il-pjan għandu jinkludi:

- (a) deskrizzjoni tal-karatteristiċi tal-kuritur tal-merkanzija, inkluż il-kongestjonijiet, u l-programm ta' miżuri meħtieġa għat-titjib tal-organizzazzjoni u tal-ġestjoni tiegħu;
- (b) l-elementi essenzjali tal-istudju msemmi fil-paragrafu 3;
- (c) l-oġettivi għall-kuritur tal-merkanzija, b'mod partikolari f'termini tal-prestazzjoni tal-kuritur tal-merkanzija espressi bħala l-kwalità tas-servizz u l-kapaċità tal-kuritur tal-merkanzija f'konformità mad-dispożizzjonijiet tal-Artikolu 19 ta' dan ir-Regolament, u, fejn rilevanti, il-miri kwantitattivi jew kwalitattivi relatati ma' dawn l-oġettivi. L-oġettivi u l-miri għandhom iqisu r-rekwiżiti stabbiliti fl-Artikolu 12a ta' dan ir-Regolament;
- (d) il-miżuri għall-implimentazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-Artikoli 12 sa 19 u l-miżuri għat-titjib tal-prestazzjoni tal-kuritur tal-merkanzija, abbażi tar-risultati tal-valutazzjoni msemmija fl-Artikolu 19(3), bil-ħsieb li jintlaħqu l-oġettivi u l-miri msemmija fil-punt (c).
- (e) il-fehmiet u l-valutazzjoni tal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) fir-rigward tal-iżvilupp tal-kuritur.
- (f) sommarju tal-kooperazzjoni u r-risultati tal-konsultazzjoni msemmija fl-Artikolu 11, inkluż l-opinjoni tal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikoli 8(7) u 8(8) u sommarju tat-tweġibiet ta' partijiet ikkonċernati oħrajn.

Meta jfassal il-pjan ta' implimentazzjoni, il-bord tat-tmexxija għandu jqis l-oġġettivi u l-miżuri li jinsabu fil-pjan ta' hidma tal-Koordinatur Ewropew, imsemmi fl-Artikolu 53 tar-Regolament [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid]. Il-pjan ta' implimentazzjoni għandu jinkludi referenza għall-elementi tal-pjan ta' hidma li huma rilevanti għat-traffiku tal-merkanzija bil-ferrovija tul il-kuritur.

Il-bord tat-tmexxija għandu jirrieżamina u jaġġusta regolarment il-miri msemmija fil-punt (c) u l-miżuri msemmija fil-punt (d), abbażi tal-valutazzjoni msemmija fl-Artikolu 19(3) wara l-konsultazzjoni tal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) u tal-Koordinatur Ewropew.

2. Il-bord tat-tmexxija għandu jirrieżamina perġodikament, mill-inqas kull erba' snin, il-pjan ta' implimentazzjoni, filwaqt li jqis il-progress li jkun sar fl-implimentazzjoni tiegħu, is-suq tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija fuq il-kuritur tal-merkanzija u l-prestazzjoni mkejla f'konformità mal-oġġettivi msemmija fil-punt (c) tal-paragrafu 1.
3. Il-bord tat-tmexxija għandu jwettaq u jaġġorna perġodikament studju dwar is-suq tat-trasport fir-rigward tal-bidliet osservati u dawk mistennija fit-traffiku fuq il-kuritur tal-merkanzija, li jkopri t-tipi differenti ta' traffiku, kemm fir-rigward tat-trasport tal-merkanzija kif ukoll tat-trasport tal-passiġġieri. Dan l-istudju għandu jirrieżamina wkoll, fejn mehtieg, il-kostijiet u l-benefiċċji soċjoekonomiċi li joħorġu mill-iżvilupp tal-kuritur tal-merkanzija.
4. Il-pjan ta' implimentazzjoni għandu jqis l-iżvilupp tat-terminals, inkluż analiżi tas-suq u analiżi prospettiva dwar it-terminals multimodali tal-merkanzija, kif ukoll il-pjanijiet ta' azzjoni tal-Istati Membri tal-kuritur tal-merkanzija, imsemmija fl-Artikolu 35(3) u (4) tar-Regolament [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid].
5. Il-bord tat-tmexxija għandu, fejn ikun xieraq, jiehu miżuri biex jikkoopera mal-amministraturi reġjonali u/jew lokali fir-rigward tal-pjan ta' implimentazzjoni."

(8) L-Artikolu 11 jigi sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 11

Ippjanar tal-investment

1. Il-bord eżekuttiv u l-bord tat-tmexxija ta' kuritur tal-merkanzija għandhom jikkooperaw mal-Koordinatur Ewropew ikkonċernat mill-kuritur tal-merkanzija b'rabta mal-htigijiet tal-infrastruttura u tal-investimenti li jirriżultaw mit-traffiku tal-merkanzija bil-ferrovija biex jappoġġaw it-tfassil tal-pjan ta' ħidma msemmi fl-Artikolu 53 tar-Regolament (UE) [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid].
2. Il-bord tat-tmexxija għandu jikkonsulta mal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) dwar l-iżvilupp tal-infrastruttura u l-htigijiet ta' investment. Il-konsultazzjoni għandha tkun ibbażata fuq dokumentazzjoni adegwata u aġġornata tal-ippjanar tal-infrastruttura fil-livell tal-kuritur u f'dak nazzjonali. L-opinjoni mill-gruppi konsultattivi dwar l-investment għandhom jiġu sostanzjati b'gustifikazzjoni suffiċjenti. Il-bord eżekuttiv għandu jiżgura koordinazzjoni adegwata bejn dawn l-attivitajiet ta' konsultazzjoni u l-mekkanizmi ta' koordinazzjoni fil-livell nazzjonali kif definit fl-Artikolu 7e tad-Direttiva 2012/34/UE.
3. Il-kooperazzjoni u l-konsultazzjoni għandhom jindirizzaw b'mod partikolari:
 - (a) il-htigijiet tal-kapaċità tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija rilevanti għall-ippjanar tal-infrastruttura u tal-investment, b'mod partikolari fir-rigward tal-ferroviji tal-merkanzija b'tul ta' mhux inqas minn 740 m, filwaqt li titqies il-htieġa għall-kapaċità skont l-Artikolu 14(2) u kwalunkwe infrastruttura ddikjarata bħala kongestjonata skont l-Artikolu 47 tad-Direttiva 2012/34/UE;
 - (b) Ir-rekwiżiti tal-infrastruttura tat-TEN-T rilevanti għat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija kif definiti fil-Kapitoli II u III tar-Regolament (UE) [... ir-Regolament TEN-T il-ġdid];
 - (c) il-htieġa għal investimenti mmirati biex jitnehhew il-kongestjonijiet lokali, it-titjib fin-nodi u fir-rotot ta' aċċess ferrovjarju jew it-tagħmir tekniku li jtejjeb il-prestazzjoni operazzjonali."

(8a) Jizzied Artikolu 12a ġdid:

"Artikolu 12a

Ir-rekwiżiti operazzjonali għall-Kurituri Ferrovarji tal-Merkanzija

1. Il-bord eżekuttiv f'kooperazzjoni mill-qrib mal-bord ta' tmexxija għandu jagħmel kull sforz possibbli biex jiżgura li, sal-31 ta' Diċembru 2030, il-kwalità tas-servizzi pprovduti mill-manigers tal-infrastruttura lill-imprizi ferrovarji u r-rekwiżiti tekniċi u operazzjonali għall-użu tal-infrastruttura ma jwaqqfux il-prestazzjoni operazzjonali tas-servizzi tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija tul il-kurituri tal-merkanzija milli tilhaq il-valuri fil-mira li ġejjin:
 - (a) għal kull sezzjoni transfruntiera interna, il-hin ta' waqfien tal-ferroviji kollha tal-merkanzija li jaqsmu l-fruntiera bejn żewġ Stati Membri ma jaqbiżx medja ta' 25 minuta, hlief fis-sezzjonijiet fejn ikun hemm bidla fil-gauge tal-binarji jew fejn il-verifiki mwettqa fi fruntiera fejn il-kontrolli jkunu għadhom ma tnehhewx fuq il-ferroviji bl-applikazzjoni tal-punti 1.2 tal-Anness VI tar-Regolament (UE) 2016/399⁶⁷ ma jippermettux il-konformità ma' dan il-limitu ta' hin. Il-hin ta' waqfien ta' ferrovija f'sezzjoni transfruntiera jfisser il-hin ta' tranżitu addizzjonali totali li jista' jiġi attribwit għall-eżistenza tal-qsim tal-fruntiera, irrISPettivament mill-proċeduri jew mill-kunsiderazzjonijiet ta' natura infrastrutturali, operazzjonali, teknika u amministrattiva. Il-hin ta' waqfien ma jinkludix il-hin li ma jistax jiġi attribwit għall-qsim tal-fruntiera, bħal proċeduri operazzjonali mwettqa f'faċilitajiet li jinsabu qrib il-qsim tal-fruntiera iżda li mhumiex intrinsikament relatati miegħu;

⁶⁷ Regolament (UE) 2016/399 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-9 ta' Marzu 2016 dwar Kodiċi tal-Unjoni dwar ir-regoli li jirregolaw il-moviment ta' persuni min-naħa għall-ohra tal-fruntiera (Kodiċi tal-Fruntieri ta' Schengen), ĠU L 77, 23.3.2016, p. 1-52.

- (b) mill-inqas 75 % tal-ferroviji tal-merkanzija li jaqsmu mill-inqas fruntiera waħda ta' kuritur tal-merkanzija jaslu fid-destinazzjoni tagħhom, jew fil-fruntiera esterna tal-Unjoni jekk id-destinazzjoni tagħhom tkun barra mill-Unjoni, fil-hin skedat tagħhom jew b'dewmien ta' inqas minn 30 minuta minhabba raġunijiet li huma attribwibbli għall-maniger(s) tal-infrastruttura tal-Unjoni. Id-dewmien li gġarrab f'pajjiżi terzi li minnhom jgħaddu l-ferroviji tal-merkanzija u li jista' jiġi attribwit lilhom ma għandhomx jitqiesu.

2. Imħassar.

- (8b) L-Artikolu 13 huwa emendat kif ġej:

(a) fil-paragrafu 3, ir-referenza għad-"Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għad-"Direttiva 2012/34/UE"

(b) fil-paragrafu 4:

- ir-referenza għall-"Artikolu 14(2) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 7(2) tad-Direttiva 2012/34/UE";
- ir-referenza għall-"Artikolu 13 u l-Kapitolu III ta' dik id-Direttiva" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 38 u l-Kapitolu IV, it-Taqsima 3, ta' dik id-Direttiva".

- (8c) L-Artikolu 14 huwa emendat kif ġej:

(a) fil-paragrafu, ir-referenza għall-"Artikolu 14(1) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 39 tad-Direttiva 2012/34/UE"

(b) fil-paragrafu 3:

- ir-referenza għall-"Artikolu 15 tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 40 tad-Direttiva 2012/34/UE";
- ir-referenza għall-"Anness III tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Anness VII tad-Direttiva 2012/34/UE".

(c) fil-paragrafu 5, ir-referenza għall-"Artikolu 23 tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 48 tad-Direttiva 2012/34/UE".

- (d) fil-paragrafu 8, ir-referenza għall-"Artikolu 19(1) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 44(1) tad-Direttiva 2012/34/UE";
- (e) fil-paragrafu 10, ir-referenza għall-"Artikolu 14(2) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 7(2) tad-Direttiva 2012/34/UE".

(8c) Fl-Artikolu 15:

- ir-referenza għall-"Artikolu 16(1) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 41(1) tad-Direttiva 2012/34/UE";
- ir-referenza għall-"Artikolu 10(5) tad-Direttiva 91/440/KEE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 28 tad-Direttiva 2012/34/UE";

(8c) Fl-Artikolu 17(2), ir-referenza għall-"Artikolu 3 tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-Artikolu 27 tad-Direttiva 2012/34/UE".

(8e) Fl-Artikolu 18, il-punt(a), ir-referenza għall-"Artikolu 3 tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 27 tad-Direttiva 2012/34/UE".

(9) L-Artikolu 19 huwa sostitwit b'dan li ġej:

"Artikolu 19

Il-kwalità tas-servizz fuq il-kuritur tal-merkanzija

1. Il-bord tat-tmexxija tal-kuritur tal-merkanzija għandu jippromwovi l-kompatibbiltà bejn l-iskemi ta' prestazzjoni tul il-kuritur tal-merkanzija, kif imsemmi fl-Artikolu 35 tad-Direttiva 2012/34/UE.

2. Il-bord tat-tmexxija għandu jimmonitorja l-prestazzjoni tas-servizzi pprovduti mill-manigiers tal-infrastruttura lill-applikanti sabiex jissodisfaw il-funzjonijiet essenzjali tagħhom, sa fejn dan ikun fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikoli 12 sa 18, u tas-servizzi tat-trasport tal-merkanzija bil-ferrovija fuq il-kuritur tal-merkanzija. Il-monitoraġġ tal-prestazzjoni għandu jitwettaq f'termini kwalitattivi u kwantitattivi, fejn xieraq abbażi ta' indikaturi tal-prestazzjoni relatati mal-oġettivi u l-miri tal-kuritur tal-merkanzija definiti f'konformità mal-punt (c) tal-Artikolu 9(1). Il-bord tat-tmexxija għandu jikkonsulta mal-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) u mal-Koordinatur Ewropew dwar l-indikaturi tal-prestazzjoni rilevanti.
3. Il-bord tat-tmexxija għandu jivvaluta r-riżultati tal-monitoraġġ tal-prestazzjoni fir-rigward tal-oġettivi u l-miri definiti f'konformità mal-punt (c) tal-Artikolu 9(1) u mar-rekwiżiti operazzjonali msemmija fl-Artikolu 12a.
4. Il-bord tat-tmexxija għandu jhejji u jippubblika rapport annwali li jippreżenta r-riżultati tal-attivitajiet imwettqa skont dan l-Artikolu. Dan għandu jippreżenta l-fehmiet u l-valutazzjoni tal-prestazzjoni mill-gruppi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 8(7) u 8(8) f'taqsimha ddedikata tar-rapport. Il-bord tat-tmexxija għandu jissottometti r-rapport annwali għall-approvazzjoni lill-bord eżekuttiv."

(9a) L-Artikolu 20 huwa emendat kif ġej:

(a) Fil-paragrafu 1:

- ir-referenza għall-"Artikolu 30 tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 55 tad-Direttiva 2012/34/UE";
- it-tieni sentenza hija sostitwita b'dan li ġej: "B'mod partikolari, huma għandhom jiżguraw aċċess mhux diskriminatorju għall-kuritur u għandhom ikunu responsabbli għall-appell previst skont l-Artikolu 56(1) ta' dik id-Direttiva."

(b) Fil-paragrafu 6, ir-referenza għall-"Artikolu 15(1) tad-Direttiva 2001/14/KE" hija sostitwita b'referenza għall-"Artikolu 40(1) u (2) tad-Direttiva 2012/34/UE".

(9b) L-Artikolu 21 huwa mħassar.

(10) L-Artikoli 22 u 23 jiġu sostitwiti b'dawn li ġejjin:

"Artikolu 22

Monitoraġġ tal-implimentazzjoni

Kull erba' snin mill-mument li jiġi stabbilit kuritur tal-merkanzija, il-bord eżekuttiv imsemmi fl-Artikolu 8(1) għandu jippreżenta lill-Kummissjoni r-risultati tal-pjan ta' implimentazzjoni għal dak il-kuritur. Il-Kummissjoni għandha tanalizza dawk ir-risultati u tinnotifika lill-Kumitat imsemmi fl-Artikolu 62 tad-Direttiva 2012/34 bl-analizi tagħha."

Artikolu 23

Rapport

Il-Kummissjoni għandha teżamina perjodikament l-applikazzjoni ta' dan ir-Regolament. Hija għandha tippreżenta rapport lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill, mhux aktar tard minn sentejn wara d-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament u kull erba' snin wara dan."

(11) jithassar l-Anness ta' dan ir-Regolament.

Artikolu 66

Thassir

Ir-Regolament (UE) Nru 1315/2013 jithassar b'effett minn [id-data tad-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament].

Ir-referenzi għar-Regolament (UE) Nru 1315/2013 imhassar għandhom jiġu interpretati bħala referenzi għal dan ir-Regolament u għandhom jinqraw f'konformità mat-tabella ta' korrelazzjoni fl-Anness VII.

Artikolu 67

Dhul fis-sehh

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-sehh fl-ghoxrin jum wara dak tal-pubblikazzjoni tiegħu f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Strasburg,

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

Għall-Kunsill

Il-President
